ספר

משמרות כהונה

שחבר אחד מכת ראשונה מבית מדרשו של שם **עץ חיים** מכל התלמוד
מאמרים משלים דברי מוסר גזירות ותקנות כללי התלמוד ופסקים וקשיות וישובים
על הרמ״בם על הרב בית יוסף על הרא״בד על הרב המגיד על רש״י על הרב
תוספת יום טוב על הרב רבנו עובדיה ברטנורה על החכם טימפלו על חכמי דרום
וחכמי אשכנז ועל החכם ר׳ אברהם אבן עזרא והכל על סדר אלפא ביתא למצא
דברי חפץ בנקל דבר שלא היה לעולמים מיום שנתחבר התלמוד
ע״י רבינא ורב אשי עד היום גם שמות החכמים
אשר באו בכל התלמוד שאין שמותם
ידועים לתלמידים גם הטעיות
שנפלו בכל הש״ס.
מפאת הדפוס
הוגהה בעיון נמרץ על ידי המחבר כפי כח האיפשרי

באמשטרדם

בבית ובדפוס

האחים כהר״ר **יוסף** וכהר״ר **יעקב** בני המנוח כהר״ר
שלמה פרופס כ״ץ זצ״ל מוכרי ספרים
בשנת כי עלה **השחר** לפ״ק

התנצלות המחבר על הדברי׳ שנמצאים בספר הזה שלא כהוגן

א על מה שכתבתי בדף י״א נגד חכמי דרוש וחכמי אשכנז איזה דברים שלא כהוגן· הדרי בי והנני מבקש מחילה מכבוד תורתם דהנם בשמים עדי ושהדי במרומים שלא לזלזל בכבודם נתכוונתי ח״ו· אלא רצוני היה לומר שלא היה ראוי לרבנים גדולים גאוני ארץ כמותם אשר קטנם עבה ממתני להתעסק בדברים אשר אין בהם תועלת לרבים כאשר גם כן הרב בעל של״ה עירער על הדבר הנ״ל:

ב על מה שכתבתי בדף י״ב ובמקום רבא צ״ל אביי כגרסת מסכת נזיר אין עלי תלונה על זאת כי גם הרא״ש ז״ל הגיה רבה במקום רבא לתרץ הסתירה בין מסכת פסחים למסכת נזיר ע״ש· ובזה מתורץ גם כן מה שכתבתי לקמן דף ל״ב:

ג מה שכתבתי בדף י״ט שהראב״ד והרב המגיד ז״ל לא הבינו פשט הפסוק הנני מתחרט על הדבר· והנני מודה שלא בדיוק כתבתיו ושיצאו הדברים הללו מתחת קולמוסי בשגגה בלא מתכוין והנני מבקש ממעלת נפשותם הטהורות והחשובות מחילה עליהם:

ד ועל מה שתמהתי על הרמב״ם בדף כ״א שלא הביא דין גוי הבא על בת ישראל מיתתו במה והגהתי הדבר בנ״ע נעלם ממני דברי הרב ז״ל בפ׳ ט׳ מה׳ מלכים הלכה ז׳ גוי הבא על בת ישראל מיתתו בסייף ע״כ וכן הגהתי בקונטרים שלי במהדורא בתרא ונשמט ממני כשנדפס המהדורא קמא:

ה מה שהתרתי בדף ל״ד יין שרוף שנעשה מסתם יינם הדרי בי וראוי לאוסרו כפי מה שפסק מרנא הרב ב״י וכל הפוסקים· וכאשר הורו הלכה למעשה הרבנים המובהקים והמפורסמים אב״ד ומ״ץ של ק״ק ספרדים ה״י ואב״ד ומ״ץ של ק״ק אשכנזים ה״י ואף גם זאת לא עלתה בידי להדפיסו במקומו ולהזהיר על שתייתו ושומר נפשו ירחק ממנו:

ו אע״פי שכתבתי בדף ל״ו ראיה שמותר ללמוד חכמת יוונית וכו׳· האמת הוא דאין הלמוד שלא כהוגן ואין ההיתר כ״כ פשוט כיון שמתרץ הש״ס שאני בית ר״ג שקרוב למלכו׳ דמשמע דוקא להם היה מותר· ולכ״ע אסור:

ז על מה שכתבתי בדף כ״ד מתענין לשעות וכו׳ והיה לי קשיא על פירוש רש״י והרמב״ם ז״ל מהא דר׳ יוחנן אהא דתענית עד שאבא לביתי ואח״כ היה אוכל לא קשה מידי כדמסיק במ׳ תענית ד׳ י״ב דמתרץ התם לשמוטי נפשיה מבי נשיאה הוה עבד ע״כ פי׳ לא הוה ליה תענית והיה אומר כן שלא יטריחוהו לאכול עמו ולפיכך היה יכול לאכול אבל בתענית שעות אינו רשאי לאכול מבעוד יום כפי׳ רש״י והרמב״ם וכך הגהתי גם כן במהדורא בתרא שלי:

ח מה שאמרתי שאין אנו צריכין לפסוק משום יגדיל תורה הוא לכאורה הקשיתי אבל לפי האמת צריכין אנו לומר כדברי הש״ס יגדיל תורה ויאדיר כיון שכל הדנים יש להם שנפיר דדברי התלמוד עיקר וכן הגהתי במהדורא בתרא שלי שלא הגיע בשעתו לבית הדפוס:

ט על מה שהבאתי שם בדף ע״ג ממסכת מ״ק וז״ל ג׳ דברים נאמרו בצפורנים וכו׳· זורקן רשע טעמא מאי שמא תעבור עליהן אשה מעוברת ותפיל אשה כי מדרשא לא שכיחא ע״כ וכתבתי שם מכאן ראיה בהבטל הסיבה בטל המסובב וכו׳· ובהיות שמדברים הללו יכול לבא איזה מכשול מחמת חסרון המעיין מכאן מודעא רבא שאין כוונתי ח״ו לדון הכלל הנ״ל בהחלט בכל גזירות ותקנות רז״ל כי שאני אותן הגזירות שנגזרו במנין שכבר ידוע שכל דבר שנאסר במנין אפילו נתבטל טעם האיסור שבשבילה גזרו הגזירה עומדת בתקפה כמו שכתב הרמב״ם ז״ל בפ׳ ב׳ מה׳ ממרים הלכה ב׳ ובפ״ג׳ מה׳ מאכלות אסורות בשם הגאונים על הגבינות שמעמידים הגוים בעשבים וכתב שם הרב המגיד וז״ל דעת הגאונים הוא דעת נכון שכיון שהגבינה נאסרת במנין אע״פי שבטל הטעם לא בטלה הגזירה וכו׳ וגם הרב ב״י כתב כן ביו״ד סי׳ קט״ו ע״ש וכן ראוי להורות לפי עניות דעתי ועדיין הנני צריך למודעי שאם באולי ימצא תמצא בספרי איזה דברים שלא כסדרן נגד כבוד מעלת החכמים המובהקים ומפורסמים בעלי הוראה· ואני הנני כאשם שלא הראתי למעלת החכם השלם מקהלתינו ק״ק ספרדי׳ ה״י כל חבורי הנ״ל כי מקצתו כנזכר בהסכמתו הרמה ע״כ הנני מבקש ממעלתו ש׳ יאשימני כי לא במרד ולא במעל יצאה המכשלה הזאת מתחת ידי כי אם מחמת הטרדות והתלאות שבעו״ה סבוני גם סבבוני ולא נתנוני לתקן הדבר כראוי וה׳ הטוב יכפר בעד:

משמרות כהונה

הסכמת וגזירת המאור הגדול רב וגאון קהלת הקדש על התורה ועל העבודה בק״ק ספרדים באמשטרדם

בהיות כי בא אלי החכם הנעלה כבוד ר׳ חייא הכהן די לארה מכת ראשונה של בית מדרשנו של **עץ חיים** יע״ה כאן נמצא וכאן היה כמה שנים שקור בלימודו צלל במים אדירים ים התלמוד ועלה חפץ בידו עשה והצליח לחבר ספר הנותן אמרי שפר כתב הקדש **משמרות כהונה** על כל התלמוד מאמרים משלים דברי מוסר גזירות תקנות כללי התלמוד ופסקים על סדר אלפ״א בי״תא אשר בנקל יכול האדם למצא חפצו וקריתי ושניתי בו כמה דפין זעיר שם זעיר שם והנאני אמרתי לפעולא טבא יישר כמה גדולים מעשה **חייא** שפתי **כהן** ישמרו דעת ותבונה ברך ה׳ חילו לאוריתא פריו טוב למאכל ועלהו לתרופה מתוק לנפש וראוי להעלותו על מזבח הדפוס לתועלת הרבים ולמען לא יבוזו זרים יגיעו גזרתי אומר בגזירת **נח״ש** בלאו הניתן לאזהרה שלא ירים איש בן ברית בין ע״י עצמו בין על ידי אחרים לחזור ולהדפיס הספר הזה במשך זמן עשר שנים רצופים מיום כלות הדפוס בלי רשות מעלת החכם המחבר והשומע ישמע ועליו תבא ברכת טוב כה דברי המשרת בקדש ק״ק ספרדים עיר אמשטרדם יע״א שני ימים לחדש סיון שנת **התק״יג** ליצירה

יצחק חיים ן׳ דנא די בריטו

Alos ILUSTRES y MAGNIFICOS Sr^s. PARNASIM y Thezorero de es haiym que Dios augmente.

היום יצאתי והיום באתי לצאת ידי חובה ולהחזיק טובה לעמודי העולם אשר הבית **עץ חיים** נשען עליהם מקימי דגל התורה ולומדיה גבורים לעמוד בפרץ בממונם ובגופם כספם וזהבם מזילים להספקה לתת אכלם בעתו מדי חדש בחדשו פשוטה גם מעוברת על גבי מרומי קרת ואכלו את חקם ארוחת תמיד איש לפי אכלו במלחמתה של תורה ולעלות ממדריגה למדריגה פעמים שלש עם גבר כל אחד יומו לשמור מזוזות פתחי בית המדרש לעמוד לשרת בשם ה׳ בכסף ובשטר ובביאה להיכל ה׳ ומה גם הגזבר הממונה על האוצרות הוא בא בכל המשמרות בכסף צרוף ואמרות טהורות במשא ומתן של תורה לומר ונותן שכר סך הכל כולם שוים לטובה בענוה ויראת חטא ומנהלים לתלמידי חכמים כאשר ישא האומן את היונק למשוך את לבם ולקרבם לתורה והמה בצל החכמה ובצל הכסף הלא הם ראשי אלפי ישראל הגבירים והקצינים המעולים והמרוממים שלשת היחס והמעלה **פרנסי** ומנהיגי ועמהם גזבר הממונה על הכל של **עץ חיים** ה׳ ישמרם ויחיים ומכל נזק יצלם שהם כמו אניות סוחר ממרחק תביא לחמה כמו שדרש מורנו ורבנו ביום מתן תורה הלא הוא הגאון המופלא **אבן דנא די בריטו** נר״ו לא יכבה ופירוש הפסוק לדעת הרב הוא כך שהגבירים נותנים הספקה לת״ח והם לומדים בשבילם והשכר לאמצע שלוחו של אדם כמותו והנה התגר שולח פרקמטיא באניה וצריך להאמין לקוריספונ״דינטי גם צריך להאמין למלחים ולהובלים ולרב החובל ולפעמים יחסר אחד מאלו האנשים ויהיה הזיק לבעל הממון אבל התורה תמיד ממרחק תביא לחמה על כל פנים ואחר שהאיר עיני מורנו הרב הנ״ל אני מוסף נופך משלי והנמשל דומה כי קוריספונ״דינטי הוא השם יתעלה שמו אשר צוונו להגות בתורתו יומם ולילה ועליו נבטח בעל הבית לתת את ממונו לת״ח לעסוק בתורה והמלחים הם בעלי תורה שעיקר הטורח עליהם שבאים לבית המדרש ותלמודם בידם כמו שהדבר ידוע כי עיקר הטורח על המלחים באניה והחובלים הם הפרנסים שהם באים בכל יום לשמור את דרך עץ החיים כאשר שומר החובל את הספינא שלא לנטות ימין ושמאל אלא למחוז חפצה ורב החובל

הוא

התנצלות המחבר

הוא הגזבר אשר בידו הכסף והוא מחלקו על הדין ועל האמת כי באמונה הוא
עושה כאשר ידוע מרב החובל שיש בידו מפתחות האוצרות שבכל האניה והוא
צריך לתת דין וחשבון לבעל הפרקמטיא ולפי זה המשל דומה לנמשל ואני שוקד
הייתי על למודי ביום ובלילה ועברתי ים התלמוד צי אדיר לא יעברנו ואני בטחתי
בהאל יתברך שמו שעזרני ולבא עד הלום ואף כי יד הזמן נשגבה וסכותיו
וטרדותיו הכוני פצעוני ביסורין קשים לא השיב ידו מבלע והכל קבלתי בסבר פנים
יפות שכך גזרה חכמתו יתברך באתי במנחת בכורים דבר שלא קדמני אדם מעולם
מיום שנתחבר התלמוד ע״י רבינא ורב אשי עד היום לחבר ספר על כל התלמוד
מאמרים משלים דברי מוסר גזירות תקנות כללי התלמוד ופסקים על סדר אלפא
ביתא איש על דגלו באותות וקראתי שם הספר **משמרות כהונה** הגם שהיא
מנחת כהן ואינה נאכלת אני מיחידו ומקדשו למעלתכם כי זה היה חלקי מכל
עמלי ובשביל הטובות אשר קבלתי ממעלתכם מוכרח אני ליחדו לכבוד מעלתכם
ולא אהיה כפוי טובה וכשם שמשמרות כהונה משמר יוצא ומשמר נכנס בב״המ כן
מעלתכם משמר יוצא ומשמר נכנס ביום מתן **תורה** אשריכם אשרי יולדתכם
שאתם שותפין למשה רבנו רועה נאמן שעל ידו נתנה תורה ביום זה ולא עוד אלא
שאתם מעמידים התורה על תילה כתורן בראש ההר וכל העולם כולו נשען עליכם
אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי **עץ חיים** היא
למחזיקים בה ותומכיה מאושר הבורא יתברך שמו ירומם מעלתכם אתם ובניכם
ונשיכם בחיים ארוכים ובעושר וכבוד ותלכו מחיל אל חיל לקיים התורה והמצות
אנ״ס כה דברי עבד מעבדיכם נושק עפר כפות רגליכם שפל ברך ורוח נשברה

חייא הכהן די לאארה

בשנת כי עלה **השחר** לפ״ק

ראשי בני ישראל

אלה הם ראשי בני ישראל השרידים אשר השם קורא אשר הזילו זהב מכיסם
לקרבה אל המלאכה לעשות אותה ולהוציאה על הדפוס השם ישמרם
ויחיים ישלם הקדוש ב״ה שכרם בעולם הזה ובעולם הבא אתה השם תשמרם
כצנה רצון תעטרם

ראשון לכל דבר שבקדושה הגביר הנעלה עימנואל די יעקב קורייל בשתים יכסה פניו
אחריו החזיק החכם הנעלה הגביר משה די גאבים בשתים יעופף
אחריו החזיק המשכיל ונבון הגביר יצחק דאביגה אינריקים בשתים יכסה פניו
אחריו החזיק הגביר הנעלה אברהם ינריקים פירײרה בשתים יעופף
אחריו החזיק המשכיל ונבון הגביר המעולה משה אלוריש בוינו קרוש ק״ק
אחריו החזיק המשכיל ונבון הגביר הנעלה יעקב נונים אינריקים בשתים יכסה פניו
אחריו החזיק הגביר הנעלה מרדכי פראנקו מינדים בשתים יעופף
אחריו החזיק המשכיל ונבון הגביר הנעלה יעקב טישירה דימאטום בשתים יעופף
אחריו החזיק הגביר הנעלה יצחק מינדים דאקושטה בשתים יעופף
אחריו החזיק המשכיל ונבון הגביר הנעלה אהרן די דוד די פינטו שש כנפים לאחד
אחריו החזיק הגביר הנעלה אברהם די יצחק פרנקו מינדים בשתים יכסה פניו
אחריו החזיק המשכיל ונבון משתדל בטובת הקהל יצחק די פינטו שש כנפים לאחד
אחריו החזיק הגביר הנעלה יעקב די דוד די פינטו קרוש ק״ק
אחריו החזיק הגביר הנעלה דוד די יצחק פרנקו מינדים בשתים יעופף
אחריו החזיק המשכיל ונבון הגביר הנעלה אברהם טישירה דימאטום בשתים יכסה
אחריו החזיק הגביר הנעלה יוסף טישירה די מאטום והוא באחד
אחריו החזיק המשכיל ונבון הגביר הנעלה יוסף שואשו די לימה בשתים יעופף
אחריו החזיק הגביר הנעלה משה אינריקים דאמיסקיטה בשתים יכסה פניו
אחריו החזיק המשכיל ונבון הגביר הנעלה שמואל שימינים בשתים יעופף
אחריו החזיק המשכיל ונבון הגביר הנעלה יעקב קאסטילו ארבעה פנים לאחד
אחריו החזיק המשכיל ונבון הגביר הנעלה משה דוד פון וויטיבכם בשתים יכסה
אחריו החזיק הגביר הנעלה משה טילים דאקושטה בשתים יעופף
אחריו החזיק החכם הנעלה הגביר אברהם די יוסף דאבינה והוא באחד
אחריו החזיק התלמיד הנעים יוסף די אברהם כפרוסי המנהיג את הקהל הקרוש הזה נ״ע
אחריו החזיק החכם הנעלה הגביר משה נונים אינריקים והוא באחד אשר נתבקש בש״מ
אחריו החזיק הגביר הנעלה דוד חזקיהו פריירה והוא באחד
אחריו החזיק הגביר הנעלה יעקב דאביגה אינריקים והוא באחד
אחריו החזיק המשכיל ונבון הגביר אברהם לוי שימינים פירײרה והוא באחד

אחריו

ראשי בני ישראל

אחריו החזיק הגביר הנעלה יצחק דיעקב די פראדו כהן צדק
אחריו החזיק המשכיל ונבון הגביר הנעלה יהודה די פראדו כהן צדק
אחריו החזיק המשכיל ונבון הגביר הנעלה אהרן די פראדו כהן צדק
אחריו החזיק הבחור ונחמד תפארת בחורים יוסף די יעקב בוינו דימיסקיטה והוא באחד
אחריו החזיק הבחור ונחמד תפארת בחורים יוסף חיים די מיזה והוא באחד
אחריו החזיק המשכיל ונבון הגביר הנעלה משה די שלמה קורייל והוא באחד
אחריו החזיק הבחור הנחמד תפארת בחורים יצחק די שלמה קורייל והוא באחד
אחריו החזיק הבחור ונחמד תפארת בחורים שמואל דאביגה אינריקים בשתים יעופף
אחריו החזיק הבחור ונחמד תפארת בחורים דוד דאביגה אינריקים והוא באחד
אחריו החזיק זקן ונשוא פנים משכיל ונבון הגביר הנעלה יוסף הכהן דאזיבידו והוא באחד
אחריו החזיק הבחור ונחמד תפארת בחורים שמואל נונים אינריקים והוא באחד
אחריו החזיק הגביר הנעלה אברהם די יוסף טישירה די מאטום והוא באחד
אחריו החזיק הגביר הנעלה יצחק די משה ישראל שואשו והוא באחד
אחריו החזיק איש חייל רב פעלים יצחק פיסוה והוא באחד
אחריו החזיק הבחור ונחמד תפארת בחורים יצחק די דוד אינריקים די קאשטרו והוא באחד
אחריו החזיק איש תם וישר עושה צדקה בכל עת אהרן בראנדון בשתים יכסה פניו
אחריו החזיק הבחור ונחמד תפארת בחורים אברהם הכהן די לארה והוא באחד
אחריו החזיק איש חייל רב פעלים אברהם כהן כמינייה והוא באחד
אחריו החזיק המשכיל ונבון הגביר הנעלה דוד הכהן דאזיבידו והוא באחד
אחריו החזיק המשכיל ונבון הגביר הנעלה יוסף אאילון בשתים יעופף
אחריו החזיק הגביר הנעלה אברהם ואס אוליבירה והוא באחד
אחריו החזיק הגביר הנעלה דוד די עימנואלביירה והוא באחד
אחריו החזיק הגביר הנעלה דוד ואס אוליבירה והוא באחד
אחריו החזיק הגביר הנעלה יצחק קראשטו והוא באחד
אחריו החזיק הבחור ונחמד תפארת בחורים שמואל די דוד שימינים והוא באחד
אחריו החזיק החכם ונבון יצחק די אברהם טישיירה די מאטום והוא באחד
אחריו החזיק המשכיל ונבון הגביר הנעלה דוד פירנגדים נונים בשתים יעופף
אחריו החזיק המשכיל ונבון הגביר הנעלה משה די יעקב פירניידה והוא באחד
אחריו החזיק המשכיל ונבון הגביר הנעלה יעקב שאפורטאס והוא באחד
אחריו החזיק המשכיל ונבון הגביר הנעלה דוד סיניור אינריקוס בשתים יעופף
אחריו החזיק הגביר הנעלה דוד פיריירה והוא באחד
אחריו החזיק הבחור ונחמד תפארת בחורים יצחק הכהן דיאזיבידו והוא באחד
אחריו החזיק המשכיל ונבון הגביר הנעלה יעקב אבין עטר והוא באחד

אחריו

ראשי בני ישראל

אחריו החזיק הגביר הנעלה יעקב רפאל שרפתין והוא באחר
אהריו החזיק הגביר הנעלה אברהם ישורון די אולירה והוא באחד
אחריו החזיק המשכיל ונבון הגביר הנעלה דוד די פינה והוא באחר
אחריו החזיק המשכיל ונבון הגביר הנעלה יצחק אבראבנאל אינריקים והוא באתר
אהריו ההזיק הגביר הנעלה יצחק די שמואל זאלסידו והוא באחד
אחריו החזיק המשכיל ונבון הגביר הנעלה אברהם הכהן רודריגז והוא באחד
אהריו החזיק המשכיל ונבון הגביר הנעלה מרדכי צמח אבואב והוא באחד
אהריו החזיק הגביר הנעלה אהרן די פינטו בשתים יעופף
אחריו החזיק החכם ונבון הגביר הנעלה דוד אבינדנה נעמיאס והוא באחד
אחריו החזיק הגביר הנעלה אברהם די יעקב מורינו והוא באחד
אחריו החזיק הגביר הנעלה אהרן לופים קולאסו

18 *adar* *Anno* 5503

Los Sr^s^. Parnaſimque me dieron Laprimeſion

El Sr. Aharon de Jacob de Prado Preſedente
El Sr. Iſak de Joſeph de Meza.
El Sr. Selomoh Curiel.
El Sr. Abraham de Joſeph Capadoſe.
El Sr. Moſeh Alvares Bueno.
El Sr. Abraham Henriq^s^. Ferierra.
El Sr. Semuel H. Levy Ximenes Gabay.

פתיחת המחבר

ישתבח הסבה והעלה הפועל בעל הרצון אשר לא תושג תכלית כוונתו וחכמתה׳ כי השכל אשר שפע עלינו מאתו יתעלה הוא הדבוק אשר בינינו ובינו ועל זה נאמר על ידי נאמן ביתו כי בצלם אלהים עשה את האדם והרשות נתונה לנו אם נרצה לחזק הדבוק הזה נעשה ואם נרצה להחלישו מעט מעט עד שנפסקהו נעשה ולא יתחזק זה הדבוק רק בהתמשך באהבתו ית׳ ותהי כוונתנו לזאת המצוה ואהבת את ה׳ אלהיך אשר היא חיוב לנו פעמים בכל יום בשכבך ובקומך׳ והחולשה תהיה לנו בשומנו מחשבתנו בדבר זולתו׳ והנה כאשר ראיתי צרות רבות ורעות באנת עלי וזקנה נזרקה בי העיר ה׳ ב״ה את רוחי לזכותה ולנקותה כדי שתוכל לעמוד לפניו יתברך וגזרתי אומר לעבור על כל התלמוד מראשו ועד רגליו כי צי אדיר לא יעברנו ואני בטחתי במי שנתן לנו תורת אמת להבין דבריו ומאמריו ומשא ומתן מן התנאים והאמוראים׳ וכשהתחלתי מסדר זרעים כמו שלשה פרקים עוד העירוני מן השמים והחזרתי לאחורי ואמרתי ללבי אחר שאני טורח ללמוד כל התלמוד כולו אטרח עוד יותר ותעלומה יוצא אור דבר שלא קדמני אדם מעולם מיום שנתחבר התלמוד על ידי רבינא ורב אשי ועד עתה להוציא כל מקור המאמרים ומשלים ודברי מוסר וגזירות ותקנות וכללי התלמוד כאשר נבאר בג״ה אשר הם מפוזרים בכל התלמוד ולא נודע מקום אים על סדר אלפא ביתא אשר בנקל יכול האדם למצוא דברי חפץ׳ והנה לא אביא מאמרים אשר מיוסדים על הפסוקים שכבר קדמני בעל תולדות אהרן את מוקרם הערה גם לא אביא מאמרים אשר הם על אדני כשפים מיוסדים וקצת רפואות שאין דעת הבריות נוחה מהם וכבוד אלהים הסתר דבר׳ וכל המאמרים אשר פירשם הרב המורה׳ אני אומר לקורא עיין במורה הנבוכים כשמו כן הוא דברים נפלאים מתוקים מדבש ונופת צופים׳ גם עבדך נזהר בהם ומעיד עלי יוצר בראשית שאהבתו ית׳ לא נתקעה בלבי והיתה כאש בוערת עצורה בעצמותי׳ עד שקראתי הרב המורה שלשה או ד׳ פעמים ומה גם בשלשה פרקים האחרונים אשר הם דברי מוסר והנהגה איך יעבוד האדם את יוצרו׳ ואיך יתפלל אליו ולדעת אותו ידיעה מוחלטת כמו שאמר דה״עה דע את אלהי אבך ועובדהו׳ סוף דבר כל מי שלא ראה חבוריו׳ לא ראה מאורות מימיו בחכמה טבעית ובחכמה אלהית׳ ואני מבקש ממי שהוא ראשון והוא אחרון כשאבין צידה לנשמתי ויקחני מן העולם הזה׳ שיתנני במחיצת הרב המורה כי יודע ועד שכל דבריו דברי נביאות ומה גם בריני התורה דסליק אליבא דהלכתא ואין עליו מן התפיסה כי אם מעט מוער׳ ובאמת צדקו דברי חכמי ספרד ממשה ועד משה לא קם כמשה׳ וה׳ יתעלה

שמו יהיה בעזרנו כי בו בטחנו׳ וקראתי שם הספר **משמרות כהונה**׳ כי עיקר העיון בו היה לי לקום ממטתי קודם שתי משמרות הלילה האחרונות כחורף וזמן הקור דהיינו לפעמים מתעסק בדברי תורה ה׳ שעות רצופות׳ והייתי מעורר השחר׳ ואף שאני מדוכה ביסורין קשים ודוחק הפרנסה אבל מה אעשה שכך גזרה חכמתו ית׳ או כך הוא רצונו הפשוט כאשר אמרו הפילוסופים יראי אלהים׳ כה דברי המחבר והנמהר טרוד בטרדי הזמן ודוחק

הפרנסה **חייא כהן די לארה**

שנת ויאמר שלחני כי עלה **הש׳חר** לפ״ק

בכל מקום שנזכר בכל התלמוד אלו הכללים או השמות גם שיהיו עשרה פעמים לכל אחד אני מראה מקומם בכל מקום שנזכרו

שמות החכמים אשר נמצאו בכל התלמוד ואין שמותם ידועים לתלמידים תמצאים על סדר אלפ״א בית״א באות פותחת המלה והרי הם לפניך

באילי	שם חכם
אחרבוי	שם חכם
אריוך	זה שמואל
איפה	שם חכם
תוטני	שם חכם
נחמני	אביי
זונין	שם חכם
לורא	שם חכם
טבלא	שם חכם
מלאי	שם חכם
טבות	שם חכם
אחלאי	שם חכם
חביבי הוא	רבי חייא
משום רבי ישמעאל אמר	תלמיד
אחד הוא	רבי מאיר
מרבדי רבנו הוא רב	או שמואל
רבנו הגדול אמרו המקום יהיה בעזרו	הוא רב

סיני הוא	רב יוסף
עוקר הרים	הוא רבה
איו	שם חכם
כרי	שם חכם
ברי	שם ארם
פלימו	שם חכם
בוהיין	שם חכם
אביטול	שם חכם
ביראה	שם חכם
לילי	שם חכם
הון	שם חכם
נאנאי	שם חכם
עיפא	שם חכם
אמי	שם חכם
סמליון	שם חכם
רומגוס	שם חכם
סמא בר רקתא	שם חכם
תוטאי	שם חכם

משמרת כהונה

בן שלקות	שם חכם
בלווטי	שם חכם
בריים	שם חכם
אידי	שם חכם
גביהה	שם חכם
דרומאי	חכמי דרום
ניתאי	שם חכם
ברדלא	שם חכם
ברוספראי	שם חכם
באלי אבימי נותאה	שם חכם
מבוג	שם חכם
שייא	שם חכם
גניבא	שם חכם
יונה	שם חכם
ניולי	שם חכם
ביריים	שם חכם
לוי הסדר	שם חכם

קצת דברים שצריכים פירוש

אלמא	כמו למה
משום	רבינו או רב או שמואל
תיובתא	דפלוני תיובתא שבכל התלמוד
מרגניתא	די תקינו רב ושמואל בבבל
בר	פחתי
איכפל	תנא
דהויי	קא מרחינא לך
דהוא	תלמידא דאורי ושמותה
מעשה	רב
נפקה	מינה לגירסא דינקותא
נעצו	חרב בבית המדרש
מריה	דאברהם תלי תניא
דרכי	פלוני ברותא היא
לא	נחלקו ב"ש וב"ה בדבר הזה
פתיא	אוכמא
דפרים	סלקא במ"ם ולא בס"מך
ועוד	דברים רבים
אי	דייקינן כולי האי לא הוי תגינן

דע לך המעיין שיש הרבה טעיות בכל הש"ס שנפלו
מחמת הדפוס וכל טעות שהאדם יכול לעמוד עליו
בנקל לא תקננו ואנחנו לא תקננו כי אם הטעיות
שהם תלויים בעיון וכל אחד תמצא במקומו
על סדר אל"פא בי"תא באות פותחת
המלה והרי הם לפניך

זוזי זוזי קתני צ"ל זוגי זוגי
אמר רבא אכל נא ומבושל צ"ל אביי
במקום רבא
אף השני טמא צ"ל השני טמא
עסוקי מילתא צ"ל אסוקי בא"לף
ההיכל מאה על מאה כותל צ"ל ברום מאה
תנא מ"מ לאתויי רקב"ש צ"ל תנא
בר זבילא צ"ל בר זבידא
ראינוך ולא נמות צ"ל ראינום
אין חייבין כ"ד על דבר שזדונו כרת צ"ל עד שיורו בדבר שזדונו כרת
לכתב כי תהיין לאיש צ"ל דכתיב
ספר חלוצה צ"ל וספק חלוצה
אזל רבי אמר צ"ל אזל רבי אלעזר
אע"כ שלא הביא קרבנותיו צ"ל אע"פי
כל לא יצא צ"ל יכול לא יצא
לא תניא מידיה חמש צ"ל מידי
ולימרו קרינן ל"ה צ"ל קרבן ל"ה
מהו שמואל צ"ל אמר שמואל
אלא האי תנא לא צ"ל אלא האי תנא דתנן
אביי אמר אין לוקין צ"ל רבא במקום אביי
אמר אביו הכי צ"ל אביי

וכי

משמרות כהונה

וכי אית ליה עבר צ"ל לא עבר
שאין מתקיים החלוקות הפוכות צ"ל
בפונדקאות של גויים צ"ל כותים
דקים ליה דינא צ"ל דינר
שלא תהא בכהן כשר צ"ל אלא בכהן כשר
דלא תותר טומאה אצל כ"ג צ"ל ולא תותר טומאה אצל כהן הדיוט
שלישי והן חוץ לזמנו פיגול זר צ"ל שלישי זה חוץ לזמנו פיגול זה חוץ למקומו
לא נצרכא לא לר"ש צ"ל אלא לרבי שמעון
חד מהאי זווא וחד מהאי זווא צ"ל חד מהאי זוגא וחד מהאי זוגא
ובא עלה מקום שנים צ"ל וכל מקום שנים באים תחת חטאת
המתנדב שמן מביא ומולפו על גבי האישים צ"ל יין
ורבי יעקב צ"ל ורבי עקיבא
יכול תהא דם חטאת העוף כיבוס צ"ל טעונה כיבוס
ברת לא אכל רב מההוא בישרא צ"ל ברם
רבי אומר בר"ש צ"ל רבי אלעזר בר"ש
בסעת תשיעי ביין צ"ל בסלת
מירוב הגוי תנאי היא צ"ל מירוח הגוי
מאי אין חטאת ואשם צ"ל חטאת ואשם בהדיא כתיב
בוליה אלא דכתיב ותקעתם בחצוצרות על עולותים אימא שתא ליתחייבין צ"ל כוליה שתא לא לחייבן
נכנס והיזה וטבל והלך בשני ונכנס פטור צ"ל חייב
טבל חלב נבילתו מנלן צ"ל חלב נבלתו מנלן
אמר רב יוסף ה"ק חסר מן התלמוד מאי קאמר
גדל זה בינינו ולא שמע הלכה זו ממנו מכלל דא רבי יוחנן אין צ"ל מכלל דרבי יוחנן אמרה
נמי לא רבנן ולא ר"א צ"ל מני
נמי אמר רבי ינאי צ"ל רבי מני

בללי

כללי התלמוד שהם מפוזרים תמצאים על סדר אלפ"א בית"א איש במקומו באות פותחת המלה והרי הם לפניך

אין מבטלין איסור לכתחלה הני מילי בדאורייתא אבל בדרבנן מבטלין
אין הכרעה שלישית מכרעת
אין למדין מן הכללות אפילו במקום שנאמר בהם חוץ
אמוראי נינהו ואליבא דר' יוחנן
אין משיבין על היקישא
אין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות
אכפל כל הני תנאי לאשמעינן כבית שמאי
אנא ושבור מלכא אחי בדינא פי' רב נחמן ושמואל
אין סדר למשנה בחדא מסכתא אבל בתרי מסכתות אמרינן
אגב גררא נסבה
אין משגיחין בבת קול
אמוראי נינהו ואליבא דרבי יוחנן
איפה ג' סאין
אגב גררא נסבה
אין סדר למשנה בחדא מסכתא בתרי מסכתי אמרינן ולרב יוסף כולה סדר נזיקים חדא מסכתא
אמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט
אסיקו לרבי מאיר אחרים ולרבי נתן יש אומרים
אגררה נסבה
אין גזירה שוה למחצה
אפילו למאן דאמר עונשין מן הדין אין מזהירין מן הדין
אריוך הוא שמואל
אתייא מביניא
אין הכרעה שלישית מכרעת
אין גזירה שוה למחצה
אין רבוי אחר רבוי אלא למעט
אין אדם חוטא ולא לו
אין היקיש למחצה

אמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט
אין למדין הלכה מפי גמרא
אדם דן קל וחומר מעצמו ואין אדם דן גזירה שוה מעצמו
אגב שטפאי אתיא לי
בית שמאי במקום בית הלל אינה משנה
ברייתא לא שמיע ליה
בית שמאי במקום בית הלל אינה משנה
ב"ד מתנין לעקור דבר מן התורה
בן זכאי כשהיה תלמיד היו קורים לו בן זכאי וכשהיה רב רבן יוחנן בן זכאי והלכה לא זזה ממקומה כשהיה לומר בישיבה
גנובי גנבא למה לך
גנבא גנובי למה לך
גברא אגברא קא רמית
גברא אגברא קא רמית
גברא אגברא קא רמית
גברא אגברא קא רמית
גורעין ומוספין ודורשין
גורעין ומוסיפין ודורשין
גזירה שוה שאינה מופנה כל עיקר למדין ומשיבין מופנא מצד אחד לר' ישמעאל למדין ואין משיבין לרבנן למדין ומשיבין מפנה משני צדדים ד"ה למדין וא"מ
דקארילה מאי קארי לה
דקארי לה מאי קארי לה
דקארי לה מאי קארי לה
דברי תורה אין צריכין חיזוק דברי סופרים צריכים חיזוק
דבר תורה מעות קונות
דון מינה ואוקי באתרה
דיו לבא מן הדין להיות כנדון
דבר תורה מעות קונות ומפני מה אמרו משיכה קונה
דקארי לה מאי קארי לה
דיו דאורייתא ודיו לבא מן הדין להיות כנדון
דבר תורה האב יורש את בנו והאשה יורשת את בנה
דקארי לה מאי קארי לה

דברי ר' עקיבא סתימאה
דבר הלמד בהקיש אינו חוזר ומלמד בהקיש
דריש ריבוי ומיעוט ופרויו מבן חדש תפדה ריבה
דון מינה ומינה ודון מינה ואוקי באתרה
דנין לפני חכמים שמעון בן עזאי ושמעון בן זומא וחנין המצרי
דייני גולה קרנא דייני דארץ ישראל רבי אמי ורבי אסי
דייני דפומדיתא רב פפא בר שמואל דייני דנהרעא רב אדא בר מניומי
דבר תורה אחד דיני ממונות ואחד דיני נפשות בדרישא וחקירה
דבר הבא מן הכלל אין דנין אותו בגזירה שוה
דיו לבא מן הדין להיות כנדון
דבר שהיה בכלל ויצא לידון בדבר חדש אי אתה רשאי להחזירו לכללו עד שיחזרנו הכתוב וכו'
דבר הלמד בהקיש חוזר ומלמד בקל וחומר
דבר הלמד בהיקש אם חוזר ומלמד בבנין אב בעיא
דבר הלמד בגזירה שוה מהו שילמד בהיקש בעיא
דבר הלמד בהיקש אינו חוזר ומלמד בהיקש
דיו דאוריתא מדין קל וחומר ויאמר ה' אל משה ואביה ירוק ירק בפניה
דון מינה ואוקי באתרא איכא בינייהו
דבר תורה מעות קונות
דמדאורייתא ברובא בטיל
דון מינה ומינה ודון מינה ואוקי באתרה
דבר תורה עור אדם טהור ומה טעם אמרו טמא גזירה שמא יעשה
דחקינן ומוקמינן מתניתין בתרי טעמי ולא מוקמינן בתרי תנאי
דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד לא ללמד על עצמו יצא
דון מינה ומינה ודון מינה ואוקי באתרה
דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד לא ללמד על עצמו יצא אלא ללמד על הכלל
דבר תורה בנו פרוי ומה טעם אין בנו פרוי גזירה שמא יאמרו פודין בשטר
דבר תורה קדשים שמתו יצאו מידי מעילה
דבר תורה יצאו לחולין וצריך לעשות דמים מדבריהם
דנין דברי תורה מדברי תורה ואין דנין דברי תורה מדברי קבלה
דברה תורה בלשון בני אדם
דיו לבא מן הדין להיות כנדון

משמרות כהונה

דבר תורה עור אדם טהור ומה טעם אמרו טמא גזירה שמא יעשה
דקארי לה מאי קארי לה
הלכה כדברי המכריע
הלכה ואין מורין כן
הלכה כדברי המכריע חוץ מקולי מטלניות וספק הוא אם במשנה וכריתא או
במשנה דווקא
הלכה כסתם משנה
הלכה כסתם משנה
הלכה כסתם משנה
הלכה כסתם משנה
הלכה כסתם משנה
הלכה ואין מורין כן
הלכה כרבי עקביא מחבירו וכרבי יוסי מחביריו
הלכה כסתם משנה
הלכה ואין מורין כן
הנח להן לישראל מוטב שיהיו שוגגין ואל יהיו מזידין ואפילו במילי דאורייתא
הלכה כסתם משנה
הלכה כסתם משנה
הלכה כרבי מאיר בגזירותיו
הלכתא כאביי ביע״ל קג״ם
הלכתא כרבי אלעזר בגיטין
הלכה כסתם משנה
הלכתא כרבי אלעזר בגיטין
הלכה ואין מורין כן
הלכה כסתם משנה
הלכה כסתם משנה
הלכתא כוותיה דאביי ביע״ל קג״ם
הלכתא כאביי ביע״ל קג״ם יאוש עד זומם לחי קידושין גילוי דעתא משומד
הלכה כסתם משנה
הלכה כרבי אפילו מחביריו מחלוקת דרב ורבי יוחנן
הלכה כרש״בג הואיל ותנן סמתא כוותיה מכאן ראיה שאין לסמוך על כלל כל
ממקום ששנו
הלכה ברש״בג בחבית

הא כדאית והא כדאיתא
הלכה כסתם משנה
הואיל ותנן בבחירתא כוותיה פי' מסכת עדיות קרי בחירתא
הילכתא כרב באיסורי וכשמואל בדיני
הלכתא ברב באיסורי בין לקולא בין לחומרא
הלכה כסתם משנה
הלכה בסתם משנה אמוראי נינהו ואליבא דרבי יוחנן
ופדויו מבן חדש כלל בערכך כסף חמשת שקלים פרט פדה תפדה חזר וכלל
זהו קל וחומר בן קל וחומר בן בנו של קל וחומר הוא
זו זרת זו קמיצה זו אמה זו אצבע זו גודל
חייב אדם לומר בלשון רבו
חביבי רבי חייא שהוא דודו של רב מאביו ומאמו
חכמים עשו חיזוק לדבריהם יותר משל תורה
חדא מקמי חדא לא אפיך חדא מקמי תרתי מפיך
חביבי אמר הוא רבי חייא
חריפי דפומדיתא עיפא ואבימי בני רחבא
חרש שדברו בו חכמים בכל מקום אינו שומע ואינו מדבר
יגיד עליו ריעו
כח דהיתרא עדיף
כל מקום ששנה רבי יהודה בעירובין הלכה כמותו פי' קניית עירוב
כל מקום ששנה ר' יהודה אימתי ובמה במשנתנו אינו אלא לפרש מחלוקת רי"בל ורבי יוחנן
כל מקום ששנה ר' יהודה בעירובין הלכה כמותו פי' קניין עירוב
כל מקום ששנה רש"בג במשנתנו הלכה כמותו אין כלל זה אמת
כח דהיתרא עדיף
כל מקום ששנה רש"בג במשנתנו הלכה כמותו
כל היכא דאמרינן מעשה בחסיד אחד או רבי יהודה בן בבא או ר' יהודה בר אלעאי
כל מקום ששנה רש"בג במשנתנו הלכה כמותו ומשני תרי אמוראי אליבא דרבי יוחנן
כל מקום שאמר רבי יהודה אימתי ובמה אינו אלא לפרש דברי חכמים מחלוקת רי"בל ור' יוחנן
כל דתקון רבנן כעין דאוריתא תקון
כל כלל שאינו מלא אין דנין אותו
כל מקום שאתה מוצא שני כללות הסמוכים זה לזה הטל פרט ביניהם ודונם בכלל ופרט

כח דהיתרא עדיף
כל כלל הצריך לפרט אין דנין אותו בכלל ופרט
כל מתניתא דלא תניא כי רבי חייא וכי רבי אושעא משבשתא היא ולא תותבו
מינה בי מדרשא
כל מקום ששנה רבי שמעון שזורי הלכה כמותו אף בנתערב לו טבל בחולין
כל כלל ופרט המרוחקין זה מזה אין דנין אותו בכלל ופרט
כל מקנך תזכר כלל שור ושה וחמור פרט כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט
כל כסף קצוב האמור בתורה בסף צורי ושל דבריהם כסף מדינה
לא נחלקו ב״ש וב״ה בדבר הזה
לעולם ישנה אדם לתלמידו דרך קצרה
לא אמרינן מיגו דחשיד אממונא חשיד אשבועתא
לימא רב נחמן דאמר כבית שמאי
למדין למד מלמד חוץ מקדשים
למדין לפני חכמים לוי מרבי
לאו שבכללות אין לוקין עליו
מאריה דאברהם תלי תניא בדלא תניא
מעשה רב
משום רבי ישמעאל אמר תלמיד אחד הוא רבי מאיר
משנת רבי אליעזר בן יעקב קב ונקי
מילתא דאתיא בקל וחומר טרח וכתב לה קרא
מתניתין יחידאה היא
משנת ר׳ אליעזר בן יעקב קב ונקי
מצות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות
מחלוקת ואח״כ סתם הלכה כסתם
מקרא נדרש לפניו ולפני פניו
מימרא הוא ומימרא לרב הונא לא סבירא ליה
משורה אחד משלשים וששים בלוג
מר סבר הלכה עדיפא ומר סבר מעשה רב
מהדורא קמא דרב אשי א״ל ראשון קנה מהדורא בתרא
מיעוט אחר מיעוט לרבות
מחלוקת ואח״כ סתם הלכה כסתם
משרבו תלמידי הלל ושמאי שלא שמשו כל צרכן רבו מחלוקות
מצא מין את מינו וניעור

מר

מר בר רב אשי אמר כיון דזיגי עיין בחבור זה דהלכה כמר בר רב אשי הוא מן הגאונים
מילתא דאתיא בקל וחומר טרח וכתב לה קרא
מכת מרדות מדרבנן פי׳ ואין לה קצבה אלא עד שיקבל עליו
מהילכתא לא ילפינן
משנת ר׳ אליעזר בן יעקב קב ונקי
מצא מין את מינו וניעור
מגלגלין זכות ליום זכאי וחובה ליום חייב
נפקא מינה לגירסא דינקותא
נחמני הוא אביי
סתם סיפרא רבי יהודה
ספיקא דרבנן לקולא
סתם ואח״כ מחלוקת אין הלכה כסתם מחלוקת ואח״כ סתם עיין בחבור זה
סתם סיפרא רבי יהודה
סתם משנה רבי מאיר
סתם ואח״כ מחלוקת אין הלכה כסתם
סיפרי דבי רב היינו תורת כהנים ספר ויקרא
סתימאה ומשנה לא זזה ממקומה
סתם סיפרא רבי יהודה
סבי דסורא רב הונא ורב חסדא
סבי דפומריתא רב יהודה ורב עינא
סגן היינו ממונה עיין בחבור זה
סתם מתניתין רבי מאיר
סתם תוספתא רבי נחמיה
סתם סיפרא רבי יהודה
סתם סיפרי רבי שמעון וכולהו אליבא דרבי עקיבא
סיני רב יוסף רבה עוקר הרים
סיני עדיף דאמר מר הכל צריכים למארי חטיא
סדר עולם רבי יוסי תני ליה
סתמא דרבים עדיף
עשר נטיעות ערבה וניסוך המים הלכה למשה מסיני
עונשין מן הדין קא סבר

צ"א ולמד משלש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהם
צ"א ולמד משלש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהם דבר הלמוד מעניינו במה הכתוב מדבר
קשיא הלכתא אהלכתא
קרא אסמכתא בעלמא עיין בחבור שיש הרבה
קרא לאתויי ספיקא פי' בתמיה
קשיא הלכתא אהלכתא
קנסו לויים במעשר
קולא וחומרא לחומרא מרבינן
קשיא הלכתא אהלכתא
קיום שטרות דרבנן עיין בחבור זה
רבי מאיר ורבי יהודה הלכה כרבי יהודה
רבי יהודה ורבי יוסי הלכה כרבי יוסי ואצ"ל רבי מאיר ורבי יוסי הלכה כרבי יוסי מחלוקת רב ור"י
רבי יהודה ורבי שמעון הלכה כרבי יהודה
רב תנא הוא ופליג
רבי לא שנאה רבי חייא מניין לו
רב ורבי יוחנן הלכה כרבי יוחנן
רבנו הגדול אמרו הוא רב
רבנו הגדול אמרו המקום יהיה בעזרו הוא רב
רב תנא הוא ופליג
רב תנא הוא ופליג
רבי יוסי נימוקו עמו
רבי יוסי בר חנינא דיינא הוא ונחית לעומקא דדינא
רבי חייא תנא הוא ופליג
רבי נתן ורבי סוף משנה· רב אשי ורבינא סוף הוראה
רב תנא הוא ופליג
רבותינו שבבבל רב ושמואל רבותנו שבארץ ישראל רבי אבא
רבי מאיר ורבי יוסי הלכה כרבי יוסי

רב תנא הוא ופליג
רב תנא הוא
רבנן מדאוריתא לא עבדינן קל וחומר
רבי לא שנא רבי חייא מנא ליה
רבי יוחנן תנא הוא ופליג לא מצאתי בכל התלמוד והנה בעלי הכללים
מביאים אותו ואפשר שהוא מן הגאונים או מרבותנו השרפתים:
שמותי הוא יש שני פירושים
שבקת רבנן ועבדת כרבי יוסי
שמואל ורבי יוחנן הלכה כרבי יוחנן
שבקת רבנן ועבדת כרבי מאיר
שבקת רבנן ועבדת כרבי נחמיה
שיעורין חציצין ומחיצין הלכה למשה מסיני
שבקת רבנן ועבדת כרבי אליעזר
שבקת מתניתין ועבדת בבריתא
שני כתובים הבאים כאחד אין מלמדין ולמ"ד מלמדין ג׳ ודאי אין מלמדין
שביק מתניתין ועביד כברייתא
שני כתובים הבאים כאחד אין מלמדין עיין בחבור זה יש הרבה
שש מאות ושלשה עשר מצות נאמרו למשה
שלחו מתם רבי אלעזר
שביק רבנן ועביד כרבי יהודה בן בתירה
שביק מתניתין ועביד כבריתא
תיובתא והלכתא משום דתני רבי חייא כוותיה
תיובתא דרב פפא והלכתא כוותיה וזה הפך בעלי הכללים
תרי מתרי ילפינן תרי מחדא לא ילפינן
תיובתא והלכתא אין וזה הפך בעלי הכללים
תקנתא לתקנתא לא עבדינן
תנא בתרא לטפויי מילתא קא אתי
תרי תנאי אליבא דרבי יהודה
תרי תנאי אליבא דרבי ישמעאל
תנא רישא משום סיפא וזה דבר חדוש
תרי תנאי ואליבא דרבנן

תמו הכללים הנמצאים בכל התלמוד

משמרות כהונה

השגות ודיקדוקים ותמיהות הנמצאים בחבור זה על הרמ״בם ועל הרא״בד ועל הרב המגיד על הרב בית יוסף על רש״י על תוספת יום טוב על מה״רי אבוהב על רלב״ג על חכמי דרום ועל חכמי אשכנז תמצאים באות פותחת המלה על סדר אלפא ביתא והרי הם לפניך :

אי דייקינן כולי האי לא הוי תנינן
אמימר שרא לממלא בגילגלא במחוזא
אכלו נא ומבושל לוקה
אין מבטלין איסור לכתחלה
אשינוי ליקו ונסמוך
אמרוה קמיה דשבור מלכא
אלעזר מלובש באורים ותומים
אחר ארבעת אלפים ומאתים
בערו ובעד ביתו ולא בעד שתי בתים
בקש לגלות תרגום של כתובים
באמת אמרו ביין התירו
גמירי דאין יצה״ר שולט
גט פשוט עדיו מתוכו
דרשינהו רב נחמן להני קראי כסיני
דג טמא צירו אסור
הלוקח בית בארץ ישראל כותבין עליו אונו
התראת ספק שמה התראה
התראת ספק היא מי יימר דהדרא
הלכה כרש״בג
הלכה כרש״בג
המתנדב שמן מביא ומזלפו
המעלה משאור ומדבש ע״ג המזבח
ואימא סגן סגן לאו ממונה הוא

זיעא בעלמא הוא
זו קרית שמע ותפלה
חלוקין עליו חביריו על ר׳ חנניא בן גמליאל
חלוקין עליו חביריו על רבי חנניא בן גמליאל
חוטין שבעוקץ אסורין חמשה חוטי אית ביה
יונה אמר רבי זירא מבלעתה
לבן תימא נאכלת צלי הוא כאות הכ״ף
כי תניא ההיא במוסתקי
כמו אחרי בלותי היתה לי עדנא
כל מקום ששנה רשב״ג
כל מקום ששנה רשב״ג במשנתנו
כל הקבוע כמחצה על מחצה
לא בא הכתוב אלא לאסור להם בשר נחירה
מוסיף אף בכורות של בעל הבית
מלמד שעתיד להחיות וישראל נותנים לו תרומה
נמצאת אומר שלש קברות הן
נתכוון להרוג את זה והרג את זה פטור
מקום שאבותיך ואבות אבותך
מר בר רב אשי אמר
עתי ואפילו בשבת למאי הילכתא
על רא אפקוה לרבי ירמיה מבי מדרשא
על דיליה כי קאמר רב דאתי ליה מעלמא
פנימי סמוך לעצם אסור וחייבין עליו חיצון סמוך לבשר אסור ואין חייבין עליו
קשקשת לא בעי סנפיר אמר רבי אבהו וכן תנא דבי רבי ישמעאל יגדיל תורה ויאדיר
רשב״ג אומר נותן לה מעזת קפוטקיא
רשב״ג אומר לא כל העיירות ראויות לחומה
רשב״ג אומר זרעוני גינה
רשב״ג אומר אם לא היו בניו נוהגים בשורה זכור לטוב
רוב עוביו ובעינא רוב הקיפו

משמרות כהונה

סדר זרעים

ברכות
פיאה
דמאי
תרומות
שביעית
כלאים
מעשר ראשון
מעשר שני
חלה
ערלה
בכורים

סדר מועד

שבת
עירובין
פסחים
שקלים
יומא
סוכה
יום טוב
ראש השנה
תענית
מגילה
מועד קטן
חגיגה

סדר נשים

יבמות
כתובות
נדרים
נזיר
סוטה
גיטין
קידושין

סדר נזיקין

בבא קמא
בבא מציעא
בבא בתרא
סנהדרין
מכות
שבועות
עדיות
עבודה זרה
אבות
הוריות

סדר קדשים

זבחים
חולין
מנחות
בכורות
ערכין
תמורה
מעילה
כריתות
תמיד
מדות
קינים

סדר טהרות

כלים
אהלות
נגעים
פרה
טהרות
מקואות
נידה
מכשירין
זבין
טבול יום
ידים
עוקצין

סימן לסדר הסדרים

זמ״ן נק״ט

אמר ר' יוסי פעם אחת הייתי מהלך ונכנסתי לחרבה	ברכות דף ג
אדם בא מן השדה בערב ואומר אלך לביתי ואוכל קמעה ונמצא	
חוטפתו שינה	שם דף ד
אע"פי שקרא אדם קרית שמע בב"ה מצוה לקרותו על מטתו	שם
אם רואה אדם יסורין באין עליו יפשפש במעשיו	שם דף ה
אבא בנימין אמר על שני דברים הייתי מצטער על תפלתי וכו'	שם
אלמלא נתנה רשות לעיין לראות אין כל בריה יכולה לעמוד	
מפני המזיקין וקיימי	שם דף ו
אין תפלה של אדם נשמעת אלא בב"ה וכו'	שם
אגרא דפרקא רהטא אגרא דבי כלה דחקה דבי טמיא שתיקותא	שם
אמר ר' ישמעאל פעם אחת נכנסתי להקטיר וראיתי אכתריאל וכו'	שם דף ז
אמרו ליה לר' יוחנן איכא סבי בבבל תמה וכו'	שם דף ח
אל תשבו על מטת ארמית	שם
אל תעברו אחורי ב"ה בשעה שהצבור מתפללין	שם
אמר הק"בה בקשה שאלו ממצרים שלא יאמר אותו צדיק	
ועבדום קיים בהם	שם דף ט
אהיה אשר אהיה אהיה עמהם בצרה זו אהיה עמהם בצרה	
אחרת עיין במורה הנבוכים	שם
אשרי האיש ולמה רגשו גויים חדא פרשתא	שם
אמר לה ההוא מינא לברוריה כתיב רני עקרה לא ילדה	שם דף י
אמר ליה ההוא מינא לר' אבהו כתיב מזמור לדוד בברחו	שם
אפילו בעל החלומות אומר לו אדם למחר מת אל יתיאש מן הרחמים	שם
אמר ליה רב לר' חייא נשים במאי זכיין	שם דף יז
אין קורין אבות אלא ל"ג ואין קורין אמהות	שם דף יו
אם ראיתה ת"ח שעבר עבירה בלילה אל תהרהר עליו ביום שמא עשה	שם דף יט
א"ל אליהו לרב יהודה אחוה דרב סלא חסידא לא תרתח ולא תחטי	
לא תרוי ולא תחטי	שם דף כט
ארבעה צריכין חיזוק תורה מעשים טובים תפלה ודרך אר"ץ	שם דף לב
אנשי כנסת הגדולה תקינו להם לישראל ברכות ותפלות	
קדושות והבדלות	שם דף לג
אין מי רגלים כלין אלא בישיבה א"ל רב כהנא ובעפר תיחוח אפי'	שם דף מ
אחר כל אכילתך אכול מלח ואחר כל שתייתך שתה מים ואינך נזוק	שם
אילן שאכל ממנו אד"הר רבי מאיר אומר גפן היה שאין לך דבר שמביא	שם

אמר ליה רבא לשמעיה כי מייתית לי אומצא דבשרא טרח ואייתי לי מהיכא	שם דף מד
אבן שבקש עוג מלך הבשן לזרוק על ישראל גמרא גמירי לה והנה הרמ"בם לא הביא דין זה בחבורו	שם דף נד
אמר ליה קיסר לר' יהושע בן חנינא אמרתו דחכימתו טובא אימא לי מאי חזינא	שם דף נח
אמר ליה שבור מלכא לשמואל אמריתו דחכימתו טובא אימא לי	שם
אפילו ריש נרגיתא מן שמיא מנו ליה	שם דף נח

סדר מועד

אכפל תנא לאשמועינן כל הני פירושו טרח התנא	שבת דף ה
אלמא תנן ואילו חוצצין בכלים הזפת והמר פירושו למה	שם דף טו
אלמא תנן אין מדליקין בשמן שריפה פירושו למה	שם דף כג
אחרבוי שם חכם	שם דף כד
אבב חנואתא נפישי אחי ומרחמי אבב בזיוני לא אחי ולא מרחמי	שם דף לב
אכל ולא שתה אכילתו דם וזהו תחלת חולי מעיים אכל ולא הלך ד'	שם דף מא
אריוך זה שמואל לפי שהיה בקי בדינים ושופט כמלך	שם דף נג
אמרו מלאכי השרת לפני הק"בה מפני מה קנסת' מיתה על אד"הר	שם דף נה
ארבעה מיתו בעטיו של נחש ואלו הן בנימין בן יעקב	שם
אילמלא לא קיבל דוד לשון הרע לא נחלקה מלכות	שם דף נ"ו
איפא שם חכם	שם דף ס
אחרבוי שם חכם	שם
אחרבוי שם חכם	שם דף פג
אחד מן האחין שמת ידאגו כל האחין א' מבני חבורה	שם דף קה
אחרבוי שם חכם	שם דף קט
ארי שבחבורה ומנו רבי חייא	שם דף קיא
אם ראשונים בני אנשים אנו כחמורים ולא כחמורו	שם דף קיב
אתא איגרתא ממערבא	שם דף קטו
אל תקברוני לא בכלים לבנים ולא בכלים שחורים	שם דף קיד
אימא שלום דביתהו דר' אליעזר אחתיה דר"ג הוה ההוא פילוספא	שם דף קיו

אין

אין העולם מתקיים אלא בשביל הבל תינוקות של בית רבן — שם דף קיט
אבין שטיא מתני שטותא לבניה — שם דף קכא
אבלט אשכחיה לשמואל דגני בשמשא — שם דף קכט
אמרא לי אם האי חלוק רינוק׳ ושם מביא הרבה כזה — שם דף קלד
אלמא אמר רבא פירושו למה אמר — שם דף קמב
אריא אבי תרי לא נפיל — שם דף קנא
אסור לישן בבית יחידי — שם
אמר ליה קיצר לר׳ יהושע ב״ח מ״ט לא אתית לבי אבידן — שם דף קנב
אמר ליה ההוא גוזאה לרבי יהושע בן קרחא מהכא לקרחינא — שם
אמר ליה ההוא מין לר׳ אבהו אמריתו נשמתן של צדיקים — שם
אמיה דר׳ נחמן בר יצחק אמרי לה גילדאי ברך הוי גנבא — שם דף קנו
אלמא תנן כמו למה — עירובין דף ב
אלמא אמר ר׳ אלעאי כמו למה והיא מסקנת הקושיא — שם דף ג
אחלאי שם חכם — שם דף יב
אין בדורו של ר׳ מאיר כמותו ומפני מה לא קבעו הלכה — שם דף יג
אחורי אריה ולא אחורי אשה אחורי אשה ולא אחורי ע״ז — שם דף יח
איו שם חכם — שם דף לז
איו שם חכם — שם דף לו

דיקדוק — **אי** דייקינן כולי האי לא הוי תנינן׃ מכאן מודעא רבא לחכמי דרום אשר מכלים ימיהם לריק ושנותם לבהלה ולעיין דברי הבאי ושקר וכזב מה הכריחו לרש״י ז״ל לפרש כך או לומר פסוק הוא בישעיה גם מכרח שעושין על התוספות ומה גם לחכמי אשכנז שעושין חילוקים הלא בפירוש אמרו בתלמוד אי דייקינן כולי האי לא הוי תנינן — שם דף מח

אין אלו אלא דברי נביאות — שם דף ס
אגב חורפיה לא עיין בה — שם דף צ
אתריה דשמואל הוה — שם דף צד
אלמלא לא ניתנה תורה היינו למידין צניעות מחתול — שם דף ק
אמר ליה ההוא מינא לרבי יהושע בן חנניא חדקאה — שם דף קא
אמימר שרא לממלא בגילגלא במחוזא אמר מאי טעמא גזרו רבנן שמא ימלא לגינתו ולחורבתו הכא לא גינה איכא ולא חורבא איכא מכאן ראיה לכל גזירות ותקנות שגזרו — שם דף קד

חכמים

חכמים בהבטל הסכה בטל המסובב ועל זה התיר
הרב פרי חדש חלב של גויים במקום שחלב בהמה
פסק טמאה ביוקר והביא ראיה ממה שכתב הרמ״בם
ממורים של גויים שמערבין בו יין ואם היין ביוקר מותר
והוא פשוט

אמרו עליו על רבן יוחנן בן זכאי שהיה יושב בצלו של היכל — פסחים דף כו

אבלו נא ומבושל לוקה וכו׳ וכן אכל זג וחרסן לוקה אחת ודע — שם דף מא
דגירסא שבידנו רבא מחייב שתים ואביי מחייב אחת
והרמ״בם פסק אינו לוקה אלא אחת ובודאי הוא ט״ס
בגמרא שלנו שצ״ל במקום רבא אביי ולכך פסק
פסק הרמ״בם כרבא שאם לא נאמר כן היאך אמרו
הלכה כאביי ביעל קג״ם דהא גם בזה הלכה
כאביי שאין לוקין על לאו שבכללות אלא ודאי
טעות הוא בתלמוד שבידנו

אין דנין קל וחומר מהלכה — שם דף פא

אלמא אמר רב מטמאין אחד בשרץ כמו למה — שם דף צ

אכול בצל ושב בצל ולא תיכול אווזין — שם דף קיד

אמור לנו שנים או ג׳ דברים שאמרת׳ לנו בשם אבך — שם דף קיח

אחוי ליה ההוא מינא עמא דאהדרינהו מאריה לאפיה — הגיגה דף ה

אין מוסרין ראשי פרקים אלא לאב ב״ד ולמי שלבו דואג — שם דף יג
עיין במורה הנבוכים

ארבעה נכנסו לפרדס ואלו הן בן עזאי בן זומא אחר ורבי עקיבא — שם דף יד

אכל תחלא ושרא שחלא לברא — שם דף טו

אלמא תניא חותה ומטבילה כמו למה תניא — שם דף כג

אין מבטלין אסור לכתחלה הני מלי בדאורייתא אבל בדרבנן
מבטלין ודוקא כהאי גוונא שככר נפלו עצים בתנור מרבה
דיקדוק עליהם ומבטלן אבל לערב דבר האסור מדרבנן
עם דבר ההתיר בידים לא וכן פסק הרמ״בם — ביצה דף ד

אמרו עליו על שמאי הזקן כל ימיו היה אוכל לכבוד — שם דף יו

אל ימנע אדם עצמו מבית המדרש אפילו שעה אחת — שם דף כד

אביטול ספרא שם הכם — מועד קטן דף יח

אין אדם נחשד על הדבר אלא א״כ עשאו — שם

אבל ג׳ ימים הראשונים יראה את עצמו כאלו חרב — שם דף כז

וקוץ

סדר נשים

אבא

אבא מודי ליהוא רב ולשון חשבות הוא	שם	דף	נ"ז
אמרו י"ב אלף זוגים תלמידים היו לו לרבי עקיבא	שם	דף	סג
אשה יפה אשרי בעלה מספר ימיו כפלים	שם		
איעקר מפרקיה דרב הונא	שם		
אין מזהירין מן הדין גילוי מילתא בעלמא	שם	דף	סח
אשינוי ליקו ונסמוך מכאן ראיה לפעמים לא פוסק הרמ"בם כשינוי דחיקי ואינו אלא להפק דעת המקשן	שם	דף	צא
אי לאו דדלאי לך חספא מי משכחת מרגניתא תותיה	שם	דף	צב
אצטריך קרא למשרי טילטול דרבנן	שם	דף	צג
אזל ר' אמרה לשמעתת' בי מדרישא עד שקרעו ס"ת צ"ל אזל רבי אלעזר שהיה תלמיד לר' יוחנן	שם	דף	צו
אח מאב ולא מאם והוא בעלה דאם ואנא ברתא דאנתתיה	שם	דף	צז
אח הוא וברי הוא אחתיה אנא דהאי דרינא אכתפאי	שם		
אנא ואת אחי אנא ואבוך אחי אנא ואמך אחי	שם		
אשה כלי זינה עליה	שם	דף	קטו
אמר ר' אלעזר אמר ר' חנניא תלמידי חכמים מרבים	שם	דף	קכב
אע"פי שבטלו סנהדרין ארבע מיתות לא בטלו	כתובו'	דף	ל
אמי שם חכם	שם	דף	מד
אלמא לא אילו האומר לחבירו כמו למה לא	שם	דף	נט
ארכריה חורבן בית המקדש נגיד ואתנח	שם	דף	סב
אמרי אינשי דמלפי תכלי לא בהתה	שם		
איכפל תנא לאשמועינן טייל ופועל פי' טרח	שם		
אתא רבי אושעיא בריה יתיב קמיה	שם		
אמר להם לחכמי ישראל אני צריך נכנסו אצלו חכמי	שם	דף	קג
אמר להם לבני הגדול אני צריך נכנס אצלו	שם		
אע"כ שלא הביא קרבנותיו צ"ל אע"פ	נזיר	דף	יח
אין הכרעה שלשית מכרעת	שם	דף	נג
אלא ראובן למה לי דאודי והאמר רב ששת	סוטה	דף	ז
אמרי אינשי איהו בי קארי ואיתתיה ביכוציני	שם	דף	י
אותו היום עשרים ואחד בניסן היה אמרו מלאכי השרת	שם	דף	יב
אותו היום ששה בסיון היה אמרו מלאכי השרת	שם		
אמרו שרה בת אשר שנשתרה מאותו הדור הלך משה אצלה היכן יוסף	שם	דף	יג

איש ואשה זכו שכינה ביניהם לא זכו איש אוכלתן	שם	דף	יז
אין דברי תורה מתקימין אלא במי שמשים עצמו כאלו אינו	שם	דף	כא
אל תתיראי מן הפרושין ולא ממי שאינן פרושין אלא מן הצבועים	שם	דף	כב
אין מלאכי השרת מכירין לשון ארמי והתני' יוחנן כ"ג שמע מבית	שם	דף	לג
אין לך כל מצוה ומצוה שבתורה שלא נכרתו עליה מ"ת כריתות של ו' מאות	שם	דף	לז
אלמא אמר רב יהודה אמר רב כמו למה	שם	דף	מו
אמרי אינשי רחמי דאבא אבני רחמי דבני אבני דהוו ליה	שם	דף	מט
אמרי אינשי רבי רבי בר ברתך אנא	שם		
ארבעה דברים סחו לי מלאכי השרת הגירין מפני מה הויין	נדרים	דף	כ
אלמא אמר ר' אלעזר הפריש חטאת כמו למה אמר	שם	דף	לו
אלמא אמר ר' אלעזר הפריש פסח כמו למה אמר	שם		
אין הק"בה משרה שכינתו אלא על גבור עשיר וחכם	שם	דף	לח
אמרו ליה שכיב גברא גובה הוה רכיב גרדונא זוטרא	שם	דף	מא
אין מבקרין את החולה אלא למי שחלצתו חמה לאפוקי	שם		
אמרא ההיא מטרוניתא לר' יהודה מורה ורוי א"ל הימנותא	שם	דף	מט
אמר ליה ההוא מינא לר' יהודה פניך דומין אין כמלוי	שם		
איתקדשת ליה ברתיה דבר כלבא שבוע שמע בר כלבא	שם	דף	נ
א"ל בר קפרא לברתיה דרבי למחר שתינא המרא	נדרים	דף	נא
אשכחיה ההוא גברא בזמן שהוקפלו המקצועות דקאביל	שם	דף	סב
אשכחיה צדקיהו לנבוכדנצר דהוה קאכיל ארנבא חייא	שם	דף	סה
ארבעה השובין כמת עני ומצורע וסומא ומי שאין לו	שם	דף	סד
אין למידין מן הכללות אפילו במקום שנאמר בהם חוץ	קידושין	דף	לד
אשתומם כשעה חדא א"ל כך נאמרה הלכה ספיקה מותר	שם	דף	לט
אם רואה אדם יצרו מתגבר עליו ילבש שחורין	שם	דף	מ
אין שליח לדבר עבירה	שם	דף	מב
אני וארי שבחבורא תירגמנא ומנו ר' חייא	שם	דף	מח
אין אדם חוטא ולא לו	שם	דף	סג
אם ראיתה שני בני אדם שמתגרים זה בזה שמץ	שם	דף	עא
אם ראיתה שתי משפחות המתגרות זו בזו שמץ	שם		
אפילו ריש כורי לא מוקמי מנייהו אפי' ריש גרגותא	שם	דף	עו
ארבע מאות ילדים היו לו לדוד וכולם בני יפת תואר	שם		
אלמא תניא כמו למה	גיטין	דף	ה

אשכחיה

אשכחיה רבי אביתר לאליהו א״ל מאי קא עביד	שם	דף	ו
אלמא אמר רבי אלעזר כמו למה	שם		
אמוראי נינהו ואליבא דר׳ יוחנן	שם	דף	כג
אלמא אמר ר׳ זירא אמר שמואל לא שנו אלא אלמנה כמו למה	שם	דף	לה
אתרנגולא ואתרנגולתא חריב טור מלכא דהוו נהיגי	שם	דף	נז
אשקה דריספק חרב ביתר דהוו נהיגי כי הוה מתיליד	שם		
אשכחיה לדמיה דזכריה דהוה קא מרתח וסליק אמר מאי	שם		
אשמדאי מלכא דשידי ידע אמר להו היכא איתיה א״ל	שם	דף	סח
אכול שליש ושתה שליש והניח שליש	שם	דף	ע
אמרי אינשי אשתקיל מילותיה	שם	דף	עא
אין משיבין את הארי לאחר מיתה	שם	דף	פג

סדר נזיקין

אלא האי תנא לא דתנן צ״ל אלא האי תנא דתנן	בבא	קמא	כה
א״כ מצינו חוטא נשכר	שם	דף	לח
אין הק״בה מקפח שכר כל בריה אפילו שכר שיחה נאה	שם		
אין פורענות באה לעולם אלא בזמן שהרשעים ומתחלת מן הצדיקים	שם	דף	ס
אין משיבין על היקישא	שם	דף	סג
אין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות	שם	דף	פו
אמר רב יוסף מריש הוה אמינא מאן דאמר הלכה כר׳ יהודה	שם	דף	פז
אמרי אינשי בהדי הוצא לקי כרבא	שם	דף	צב
אמרי אינשי בתר עניא אזלא עניותא	שם		
אמרי אינשי שיתין רהוטי רהוט ולא מטו לגברא דמצפרא כרך	שם		
אמר אינשי מילתא גנאה דאית בך קדים אמרה	שם		
אמרי אינשי שיתין תכלא מטייה לככא דקל חבריה שמע	שם		
אמרי אינשי חמרא למריה טיבותא לשקיה	שם		
אמרי אינשי כלבא בכפנא גליליה מבלע	שם		
אמרי אינשי מטייל ואזיל דיקלא בישא גבי קניא	שם		
אמרי אינשי קרית חברך ולא ענך	שם		
אמרי אינשי בירא דשתית מיניה לא תשדי ביה קלא	שם		

אמרי אינשי אי דלית דורא דלינא ואי לא לא דלינא	שם
אמרי אינשי כד הוינן זוטרי לגברי השתא דקשישנא	שם
אמרי אינשי בתר מרי נכסי ציבי משך	שם דף צג
אכפל כל הני תנאי לאשמועינן כב"ש פירוש טרחו	שם דף צד
אנא ושבור מלכא אחי בדינא פירוש ר' נחמן ושמואל	שם דף צו
אין סדר למשנה בחדא מסכתא אבל בתרי מסכתות אמרינן	שם דף קב
ארבעה ועשרים מתנות כהונה ניתנו לאהרן ולבניו וכולן	
ניתנו בכלל ופרט וכלל וברית מלח כל המקיימן	
ואלו הן עשר במקדש וד' בירושלים ועשר בגבולין	
עיין על הרמ"בם שיש קצת שינוי	שם דף קי
ארי עלה מבבל לעיין מר במותיבתא	שם דף קיו
אגב גררא נסבה	בבא מציעא דף ד
אידי שם חכם	שם דף ח
אין ולאו ורפיא בידיה פירוש תחלה אמר הן ואח"כ אמר לאו	
לפי שהיה הדבר רפוי בידו	שם דף יד
אי לאו דדלאי לך חספא לא משכחת מרגניתא תותה	שם דף יז
אלמא תניא כמו למה	שם דף לד
איכפל תנא לאשמועינן גברא ערטילאי פירוש טרח	שם דף מו
אמרי אינשי עשיק לגביך ושוי לכרסיך	שם דף נב
איתתא גוצא גחין ותלחוש לה	שם דף נט
אין משגיחין בבת קול	שם דף נט
אימא שלום דביתהו דר"א אחתיה דרבן גמליאל הואי מההוא	שם
אמרי אינשי דזקיף ליה זקיפא בריוקתיה לא נימא ליה	שם
ארי בן ארי ואתה ארי בן שועל והיינו דאמר ר' שלשה ענוותנין	שם דף פד
אלמא תנן נותן סלע ופונדיון כמו למה תנן	שם דף קו
איתרחיש לך ניסא כר' חנינא דמייתין עיזי דובי בקרנייהו	שם
אמרי אינשי ממרי רשותך פארי אפרע	שם דף קיח
אמרוה קמיה דשבור מלכא א"ל אפריין נמטייה לר' שמעון	שם דף קיט
שבור מלכא הוא שמואל ודלא כפירוש רש"י	
שפירש מלך פרס דבכל הש"ס מצינו שבור	דיקדוק
מלכא הוא שמואל אנא ושבור מלכא אחי בדינא	
ולפעמים מביא מלך פרס אבל לא לענין הדין	
אין אלו אלא דברי נביאות	בבא בתרא דף יב

אין

אני

אני איני כדאי שאתם שלחתם לי אלא כך דעת תלמידיכם נוטה	שם	דף	קסה
אמרי אינשי בתר עניא אזל עניותא	שם	דף	קער
אראה בנחמה אם לא הרגתי עד זומם להוציא מלבן של צדוקים	מכות	דף	ה
אלמא תנן הוא והן נהרגין כמו למה	שם	דף	ו
אי לאו דדלאי לך חספא מי משכחת מרגניתא תותא	שם	דף	כא
ארבעה גזירות גזר משה רבנו על ישראל באו ד׳ נביאים ובטלום	שם	דף	כד
איברא כדאמר אביי פי׳ באמת	שבועות	דף	י
אלמא תניא נתנה במכתשת כמו למה	שם	דף	יא
אלמא תנן הקומץ והלבונה והקטרת כמו למה	שם		
אחד המרבה ואחד הממעט ובלבד שיכוין את לבו לשמים	שם	דף	טו
איפה ג׳ סאין	שם		
אלמא לא כמו למה לא בלעז פורקי נו	שם		
אראה בנחמה אם לא ראיתי אחד שרץ אחר חברו לחרבה	שם	דף	לד
אגב גררא נסבה	שם	דף	מ
אמרי אינשי מאן דאית ליה דינא ליקרב לגבי דיינא	סנהדרין	דף	ג
אלמא תנן הקרקעות תשעה וכהן אלמא כמו למה	שם	דף	יד
אמר משה כיצד אעשה להם לישראל אם אומר לו תן לי פדיונך וצא יאמר	שם	דף	יז
אין מושבין בסנהדרין אלא בעלי קומה ובעלי חכמה ובעלי מראה	שם	בדף	
אמוראי דפומדיתא רבה ורב יוסף אמוראי דנהרדעא רב חמא	שם		
אמרי בי רב רב המנונא אמרי במערבא רבי ירמיה	שם		
אמרו עליו על ר׳ יהודה בר אלעאי שהיו ששה תלמדים מתכסים	שם	דף	כ
אין אשתו של אדם מתה אלא א״כ מבקשין ממנו ממון ואין לו	שם	דף	כב
ארבעים יום קודם יצירת הולד בת קול יוצאת ואומרת בת פלוני	שם		
אין אדם מוציא קורת רוח אלא מאשתו ראשונה	שם		
אטו אנן קטלי קנה באגמא אנן	שם	דף	לג
אדמוקדך יקיד זיל קוץ קרך וצלי	שם		
אדם הראשון גופו מבבל וראשו מארץ ישראל ואבריו משאר ארצות	שם	דף	לח
אלמא לא והא איכא לאתויי בכמה בשעה כמו ולמה לא	שם	דף	מ
אמרי אינשי אסא דקאי ביני חילפי אסא שמיה ואסא קרו ליה	שם	דף	מד
אימסר עלמא בידא דטפשאי	שם	דף	מו
ארבע מאות ילדים היו לו לדוד כולן בני יפת תאר ומגדלי בילורית	שם	דף	מט

אמרי אינשי נפישי גמלי סבי דטעיני משכי דהוגני	שם דף נב
אדם הראשון מיסב בגן עדן היה והיו מלאכי השרת צולין לו בשר	שם דף נט
אליהו הצדיק היה מחזיר על תפוחי רעב פעם אחת מצא תינוק	שם דף סג
אמר אביו הכי צ״ל אביי	שם דף עא
אינשייה רב לגמריה אקרויה לרב כהנא בחלמיה בגרדה יהודה	שם דף פב
אמרי אינשי בין קנה לאורבני שוילנאי מאי בעי	שם
אלמא תנן המכה אביו ואמו כמו למה	שם דף פד
א״ל ההוא מינא לר׳ אמי אמריתו דשכבי חייא הא הוו עפרא	שם דף צא
א״ל אנטונינוס לר׳ גוף ונשמה יכולין לפטור את עצמן מן הדין	שם
אזלי לגבי ברתיה דנבוכדניצר אחאב א״ל כה אמר ה׳ השמיעי	
אל צדקיה וצדקיה אמר כה אמר ה׳ השמיעי אל אחאב	שם דף צג
אמרי אינשי גיורא עד עשרה דרי לא תבזה ארמאי קמיה	שם דף צד
אמרי אינשי בת דינא בטל דנא	שם דף צה
א״ל הקב״ה לדוד עד מתי היה העון טמון בידך על ידך נהרגה	שם בדף
אמרי אינשי אגב ארחך לבעל דבבך אישתמע	שם
אמרי אינשי גרידתיה לארמאה שפיר ליה	שם דף צו
אימת אתי בר נפלי א״ל מאן בר נפלי אמר ליה משיח	שם
אין משיח לישראל פי׳ אלא הקב״ה ימלוך בעצמו ויגאלם לבדו	שם דף צח
אשה טובה מתנה טובה בחיק ירא אֱלהים תנתן אשה רעה צרעת	שם דף ק
אשה יפה אשרי בעלה מספר ימיו כפלים העלם עיניך מאשת חן	שם
אמרי אינשי דפרע קיניה מחריב ביתיה	שם דף קב
אמרי אינשי בכיי ליה למר דלא ידע חייבי למר דלא ידע	
ווי ליה למר	שם דף קג
אמרי אינשי באתרא דמריה תלא ליה זיניה תמן קולבאי רעיא	שם
אמרי אינשי כרכושתא ושונרא עבדו הלולא מתרבא דביש גרא	שם דף קה
אמרי אינשי מסגני ושליטי הואי אייזן לגברי נגרי	שם דף קו
א״ל ההוא מינא לר׳ חנינא מי שמיע לך בלעם בר כמה הוה	שם בדף
אבר קטן יש באדם משביעו רעב מרעיבו שבע	שם דף קז
ארבע דייני הוו בסדום שקראי ושקרוראי זייפי ומצלי	שם דף קט
אליעזר עבד אברהם איתרמיא התם פריוהו אתא לקמיה	שם
און בן פלת אשתו הצלתו א״ל מאי נפקא לך מינה אי מר	שם
אמן אמר ר׳ חנינא אל מלך נאמן·	שם דף קיא
ארבעה חשובין כמתים עני וסומא ומצורע ומי שאין לו בנים	עבודה זרה דף ה

אין

אין סדר למשנה בחדא מסכתא בתרי מסכתי אמרינן ולרב יוסף
כולה סדר נזיקין חדא מסכתא שם דף ז
אשלי רברבי שם
אחר ארבע מאות לחורבן הבית אם יאמר אדם לך קח שדה שם דף ט
שוה אלף דינרים בדינר אחד לא תקח ובעונות שנה
זו היא אלף שנים שש מאות ושמונים וחמשה ועדיין
בן דוד לא בא
אחר ארבעת אלפים ומאתים ושלשים ואחת שנה לבריאת עולם שם
אם יאמר לך אדם קח לך שדה שוה אלף דינרים בדינר
דקדוק אחד אל תקח ובעונות שנה זו היא שנת חמשת
אלפים וחמש מאות ושלשה עשר ועדיין בן דוד לא בא
א"ל אנטונינוס לר' בעינא דימלך אסוירוס ברי תחותי שם דף י
א"ל מצערין לי חשובי רומאי מעייל ליה לגינה כל יומא עקר פוגלא שם
אנטונינוס שמשיה לר' אדרבן שמשיה לרב כי שכיב אנטונינוס שם
אמר רבי נתפרדה החבילה כי שכיב אדרכן אמר רב שם
אנקלוס בר קלונימוס איגייר שדר קיסר גונדא דרומאי שם דף יא
אמר לי מלאך המות אי לא דחיישנא ליקרא דברייתא שם דף כ
הוה פרענא
אלמא תניא כל הפרצופות מותרין כמו למה שם דף מג
אמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט שם דף סג
אלמא תנן מטמאין לחין ואין מטמאין יבישין כמו למה תנן שם דף סח
אמרי אינשי מעיני דפלגיא הוריות דף ה
אלמא תנן ר' עקיבא אומר נשיא חייב כמו למה תנן שם דף ט
אין הק"בה מקפח אפי' שכר שיחה נאה שם דף י
אסיקו לר"מ אחרים ולרבי נתן י"א אחוו להו בחלמייהו זילו שם דף יג

סדר קדשים

אגרדה נסבה זבחים דף יב
איכפל תנא לאשמועינן כל הני פי' טרח שם דף טו
אלמא תניא אבל ערל אונן יושב אינן במיתה כמו למה תניא שם דף כג
אין

אין גזירה שוה למחצה	שם	דף	מח
אש שירד מן השמים בימי משה לא נסתלקה מעל מזבח			
הנחשת אלא בימי	שם	דף	סא
שלמה ואש שירדה בימי שלמה לא נסתלקה עד			
שבא מנשה וסלקה			
אפרו של יצחק ראו שמונח באותו מקום	שם	דף	סב
אלמא לא משכחת לה כגון דאמר הריני מולק פיולמה לא	שם	דף	פז
בלעז פורקי נו			
אלמא תניא יכול תהי דם חטאת העוף טעונה כיבוס כמו למה תניא	שם	דף	צב
אפילו למאן דאמר עונשין מן הדין אין מזהירין מן הדין	שם	דף	קו
אלמא אמר רבי זירא הכתוב נתקו לעשה כמו למה	שם	דף	קיד
אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן מכריזין עליו מלמעלה	חולין	דף	ז
אין אפוטורפוס לעריות	שם	דף	יא
איו שם חכם	שם	דף	יד
אמרי אינשי שב שני אימרא בקתא מבקא דאמרה ליה הזיתיה	שם	דף	נח
אמרי אינשי שתין מאני פרזלא תלו ליה לבקא בקורניסיה	שם		
איברא חזינא ליה בעי רחמי אתעקר מרוכתיה כי הוה מרחיק	שם	דף	נט
איברא חזינא ליה אזל אוקמיה להדי יומא בתקופת תמוז אמר ליה	שם		
איברא א"ל פוק צבית לגירא דרביתא דרויח עלמא טרח שיתא	שם	דף	ס
אלהבון נגרא הוא דכתיב המקרה אימא ליה רנעביד ליחדא	שם		
אלמא תנן אין ממירין לא איברין פי' כמו למה תנן	שם	דף	סט
אלמא תנן חותך מן העובר שבמעיה פי' כמו למה תנן	שם		
אלמא אמר ר' יוחנן השוחט את הכהמה פי' כמו למה אמר ר' יוחנן	שם		
אריוך הוא שמואל על שם אריוך מלך אלסר דהלכת'			
כוותיה בדיני	שם	דף	עו
אין העולם מתקיים אלא בשביל מי שבולם את עצמו בשעת מריבה	שם	דף	פט
אתיא מביניא	שם	דף	קיד
אלמא תנן ראשית הגז נוהג אלמא כמו למה תנן	שם	דף	קלו
אין הכרעה שלישית מכרעת	שם	דף	קלז
אין לך כל מצוה ומצוה שבתורה שמתן שכרה בצדה שאין תחיית	שם	דף	קמב
אין גזירה שוה למחצה	מנחות	דף	ד
איכפל תנא לאשמועינן קומץ דמנחת חוטא אין	שם	דף	יב
אשריכם תלמידי חכמים שדברי תורה חביבין עליכם ביותר	שם	דף	יח

ארון של אש ושלחן של אש ומנורה של אש ירדו מן השמים וראה משה	שם דף כט
אין ריבוי אחר ריבוי אלא למעט	שם דף ס
אמרי אינשי מנבח נבוחי	שם דף סג
אמרי אינשי מרחשן שיפתותיה	שם
אין עניות במקום עשירות	שם דף פט
אלמא אמר רב אדא בר אהבה לויה שילדה כמו למה אמר	בכורות דף ד
אלמא תניא הזכר ולא טומטום כמו למה תניא	שם דף מב
אלמא אמר ר׳ אסי אמר ר׳ לקח עשרה עוברין כמו למה אמר	שם דף נו
אמרו מלאכי השרת לפני הק״בה רש״עו מפני מה אין ישראל אומרים שירה לפניך בראש השנה וביום הכיפורים א״ל אפשר	ערכין דף י
אין הק״בה נפרע מן האדם עד שתתמלא סאתו	שם דף טו
אלמא אמר בתר חיובא דגברא אזלינן כמו למה אמר	שם דף יז
אמרי אינשי סבא בביתא פאחא בביתא סבתא בביתא סימא בביתא	שם דף יט
אין אדם חוטא ולא לו	שם דף כג
אקילקי דמתא מחסיא ולא אפדנא דפומבדיתא	כריתות דף עח
אלמא לא והרי תרומת הדשן כמו למה לא	שם
אלמא לא משכחת לה כמו למה לא ובלעז פורקי נו	שם
אין היקש למחצה	שם דף צד
אמר רב יוסף ה״ק חסר מן התלמוד מאי קאמר ואח״כ אמר רב יוסף	שם דף צו
אמריתו לגבוה כמסירתו להדיוט	תמורה דף קכט

סדר טהרות

אין למדין הלכה מפי גמרא פי׳ מתוך משנה ובריתא ששנויה בהן הלכה	נדה דף ז

אין

אין בין דוד בא עד שיכלו נשמות שבגוף	שם דף יג
ארבעה דברים הק״בה שונאן ואני איני אוהבן הנכנס לביתו פיתאום	שם דף יז
אדם דן קל וחומר מעצמו ואין אדם דן גזירה שוה מעצמו	שם דף יט
אל תקברוני לא בכלים שחורים ולא בכלים לבנים שחורים שמא אזכה	שם דף כ
אלמא תניא זאת תורת הזב כמו למה תניא	שם דף כב
אבא שאול ארוך בדורו היה ור׳ טרפון מגיע לכתיפו היה ר׳ טרפון ארוך	שם דף כד
אמרי אינשי פוץ מלחא ושדי בשרא לכלבא	שם דף לא
אסיתא דנחש׳ דלא שלטא ביה רקבא	שם דף לו
אנא שילא בר אבינא בוכנא דפרזלא דמתבר אסיתא דנחשא	שם
אזל שילא אמר לדביתהו צביתלי זוודתא דלא ליזיל ולימא ליה לרב	שם דף לז
אין אשה מתעברת ויולדת אלא למאתים ושבעים ואחד או למאתים	שם דף לח
אגב שטפאי אתיא לי	שם דף נג

סדר זרעים

בא וראה שלא כמדת הק״בה מדת בשר ודם המוכר עצב והלוקח שמח	ברכות	דף	ה
בשעה שהק״בה בא לבה״כ ולא מצא עשרה מיד הוא בועס	שם	דף	ו
בשעה שחמה זורחת כל מלכי מזרח משתחוים לחמה	שם	דף	ז
בג׳ דברים אוהב אני את הפרסיים	שם	דף	ח
בר אוריין תא ואימא לך מילתא מעלייתא דהוא אמר אבוך	שם	דף	יב
בקשו לקבוע פרשת בלק בקרית שמע	שם		
בני ר׳ חייא נפוק לקרייתא איקר עלייהו תלמודייהו	שם	דף	יז
באלי וכן אמר באלי הוא שם חכם ופרשתיו שלא פירשו רש״י ז״ל כמנהגו	שם	דף	כה
בכניסתו מהו אומר יהי רצון מלפניך ה׳ אלהי שלא יארע דבר תקלה על ידי	שם	דף	כח
במטותא מינייכו ביומי ניסן וביומי תשרי לא תתחזו קמאי כי היכי דלא	שם	דף	לה
בא וראה שלא כדורות הראשונים דורות אחרונים דורות הא׳ עשו תורתן קבע	שם		
בא וראה וכו׳ דורות הראשונים היו מכניסין פירותיהן דרך טרקסימון	שם		
בית שמאי במקום בית הלל אינה משנה	שם	דף	לו
בא וראה שלא כמדת הק״בה מדת בשר ודם מב״ו כלי ריקן מחזיק מלא אינו מחזיק	שם	דף	מ
בנימין רעיא כרך ריפתא ואמר בריך מריה דהאי פיתא אמר רב יצא	שם		
בר פחתי עיין בברכת מזונא קא אמר לך	שם		מג
בריך רחמנא דיהבך ליהלן ולא יהבך לעפרא	שם		נד
בר הדיא מפשר חלמי הוה מאן דיהיב ליה אגרא מפשר ליה	שם		נה

בר

סדר מועד

בר פחתי לא אמינא לך כי קאי ר' בהא מסכתא לא תשייליה במסכתא אחרית	שבת דף ג
ברם זכור אותו האיש לטוב וחנניא בן חזקיה שמו שאלמא הוא נגנז ס' יחזקאל	שבת דף יג
בשעה שתיקן שלמה עירובין ונטילת ידים	שם יד
בשביל ד' דברים אמרה תורה להניח פאה בסוף השדה	שם דף כג
ברותא היא דרב פפא	שם דף כז
בר פחתי בנגדו ביום טוב אסור	שם דף כט
בקשו רחמים לגנוז ספר קהלת שדבריו סותרין זה את זה	שם דף ל
בשעה שמכניסין אדם לדין אומרים לו נשאת ונתתה באמונה קבעת עתים לתורה	שם דף לא
בעון שני דברים עמי הארץ מתים	שם דף לב
בשעה שאמר דוד למפיבושת אתה וציבא תחלקו את השדה	שם דף נו
ברוקה דהדדי תפיתו	שם דף צט
ברתיה דרב חסדא טבלה בגו תלתין יומין	שם דף קכט
במקומו של ר' יוסי היו אוכלין בשר עוף בחלב	שם דף קל
בי רב דזבין ירקא ושם מביא הרבה מזה עיין עליו	שם דף קמ
במתא שמאי בלא מתא תותבאי	שם דף קמה
ברייתא לא שמיע ליה	עירובין דף יט
בתחלה היתה התורה דומה לכפיפה שאין לה אזנים עד שבא שלמה	שם דף כא
ברוריה אשכחתיה לההוא תלמידא דהוה קא גריס בלחישא	שם דף לג
בשלשה דברים אדם ניכר בכוסו וככיסו ובכעסו	שם דף סה
בדותא היא דרב אש	פסחים דף יא
בו ביום דרש ר' עקיבא הוא יום שהושיבו ראב"ע בישיבה	שם דף יח
בבלאי טפשאי משום דיתבי בארעא חשוכא אמריתון שמעתת' בוהיין	שם דף לד

בהויין שם חכם	שם דף נז
בראשונה היו מניחין עורות קדשים	שם
בנן של קדושים ר׳ מנחם בר ר׳ סימאי דלא אסתכל	
בצורתא דזוזא	שם דף קד
ברוריא דביתהו דר׳ מאיר ברתיה דר׳ חנינא	שם דף סב
במרכבה ביחיד עיין בהרב המורה	חגיגה דף יא
בספר בן סירא במופלא ממך אל תדרוש	שם דף יג
בר אריא תא אימא לך מילתא מהני מילי מעלייתא דאמר	שם דף יב
בית שמאי במקום בית הלל אינה משנה	ביצה דף יא
בת שיתין כבת שית לקל טבלא רהטא	מועד קטן דף ט
ברותחין קילקלו וברותחין נידונו ברותחין קלקלו	ראש השנ׳ דף יב
במקום איסורא כי נהגו לא שבקינן להו	שם דף יח
בעדו ובעד ביתו ולא בעד שתי בתים דע שהרא״בד הקשה	יומא דף יג
על הרמ״בם שהביא דינא דגמרא דכ״ג אינו	
יכול לישא שתי נשים והוא ז״ל הקשה מפסוק וישא	
לו יהוידע נשים שתים ויהוידע היה כ״ג והיאך	
קשיא נשא שתי נשים והנה הרב המגיד השיב וכו׳	
על ומחלה מכ״ת שלא הבינו פשט הכתוב מה	
הראב״ד פירוש וישא לו יהויידע הוא חוזר ליהואש	
והרב מכל הטובות שעשה לו גם לקח לו שתי	
המגיד נשים שעדין היה קטן ואח״כ אפשר שלקח	
עד י״ח כמשפט המלך וזה מוכרח מצד	
עצמו שאם הכתוב מדבר על יהוידע	
מה איכפת לנו ובזה נחה שקטה כל הארץ	
בשמך יקראוך ובמקומך יושבוך	שם דף לח
בשעה שהיו ישראל עולין לרגל מלגלין להן את הפרכת	שם דף נד
בשעה שנכנסו גויים להיכל ראו כרובים	שם
בבלאי טפשאי משום דדיירי בארעא דחשובה	שם דף נז
בצבו נפשיה לקטלא נפק וצבו ביתיה לית הוא עביד	שם דף פז
בשביל ד׳ דברים נכסי בעלי בתים יוצאין לטמיון	סוכה דף כט
ביראה שם חכם	שם דף לד
בר זבילא צ״ל בר זבידא וכן הוא בכל התלמוד	שם דף לז
באילי שם חכם	שם דף יח

בקש

בקש לגלות תרגום של כתובים יצתה בת קול מכאן ראיה שתרגום של כתובים שיש בידנו הוא מן איזה דקדוק גאון ולא מיונתן בן עוזאל	מגילה דף ג

סדר נשים

בימי ר׳ דוסא בן הרכינס התירו צרת הבת והיה הדבר קשה להכמים מפני שחכם גדול היה ועיניו קמו	יבמות דף יז
ברותא היא דרב אשי	שם דף כא
ברותא היא דרב אשי	שם דף פב
בעשרים וארבעה מקומות נקראו כהנים לויים	שם דף פו
ב״ד מתנין לעקור דבר מן התורה	שם דף פט
בייא בייא מאח והוא אב והוא בעל והוא בר בעל	שם דף צז
בוצינא טב מקרא	כתובו׳ דף פג
בשעה שהצדיק נפטר מן העולם ג׳ כתות	שם דף קד
בשמתא דאית ביה וכשמתא דלית ביה	סוטה דף ה
בר מאה פפי והדא נאנאי וגלית שמו	שם דף מב
בקש הק״בה להוציא כהונה משם כיון שהקדים	נדרים דף לב
בניין נערים סתירה וסתירת זקנים בניין	שם דף מ
בלא נר ובלא שלחן בלא אשה בלא שמש בלא דיעה	שם דף מא
בני בנים הרי הן כבנים	קידושין דף ד
ברותא היא דרב משרשיא	גיטין דף פח

סדר נזיקין

ברייס שם חכם	בבא קמא דף פב
ברותא היא דרבי אבהו	בבא מציעא דף ט
	באמת

באמת אמרו ביין התירו לערב קשה כרך אמר רבי אלעזר
עדא אמרה כל באמת אמרו הלכה היא מכאן
ראיה שחזר בו הרמ"בם ממה שכתב בהקדמתו
לסדר זרעים שכל באמת אמרו הלכה למשה מסיני
פסק ומנה האשה שחוגרת בסינר גם החזן
רואה היכן התינוקות ולא פסק כן בחבורו
אלא כל באמת אמרו הוא הלכה ולא הלכה
למשה מסיני ובהקדמתו לסדר זרעים נמשך
אחר הירושלמי שהיא הלכה למ"מ ובחבורו
יד החזקה נמשך אחר הבבלי שהוא מפורש כאן — שם דף ס
בשכר שלשה זכו לשלשה בשכר חמאה וחלב זכו למן
בשכר והוא — שם דף פו
בשעה שבקש הק"בה לבראות את העולם אמר לו לשר של ים — שם דף עד
בא וראה שלא כמדת הק"בה מדת בשר ודם הק"בה
ברך ישראל — שם דף פח
ברותא היא דרב הונא בריה דרב יהושע — שם דף קא
באושא התיקנו האשה שמכרה נכסי מלוג בחיי בעלה ומתה הבעל
מוציא מיד הלקוחות — בבא בתר' דף קח
בת בתחלה סימן יפה לבנים דאמרי דמריא לאתהא — שם דף קמא
בסילוא דלא מבע דמא פי' נדוי — שם דף קנא
בוקי סריקי פי' אנשים רקים — שם
בחבורא נמנו וגמרו פי' בבית המדרש — מכות דף כא
ברדלא שם חכם — שם דף יד
בשעה שנשא שלמה את בת פרעה ירד גבריאל
ונעץ קנה בים — סנהדרין דף בא
בשעה שבקש הק"בה לבראת את האדם ברא כת של
מלאכי השרת א"ל רצונכם נעשה אדם בצלמנו אמרו
לפניו רבש"ע מה מעשיו — שם דף לח
בן זכאי כשהיה תלמיד היו קורים לו בן זכאי וכשהיה
רב רבן יוחנן בן זכאי והלכה לא זזה ממוקומה
כשהיה לומר בישיבה — שם דף מא
בא על עריות ישראל נידון בדיני ישראל וכן לעיל מיניה — שם דף נז
קאמר תלמודא אשת איש בדינא דידה דיינינן להו

דקדוק ומן

ומן התימה על הרמ"בם שלא הביא דין גוי הבא על
אשת ישראל מתתו במה וצ"ע
בייא בייא היינו דאחרביה לביתא וקליא להיכלא
וקטלנהו לצדיקי — שם דף סד
בשעה שיצאו חנניה מישאל ועזריה מכבשן האש באו
כל אומות העולם וטפחו לשנאיהם של ישראל
על פניהם א"ל יש לכם אלוה כזה — שם דף צג
בעין מתו ושמואל אמר ברוק טבעו וחכמים אומרים עלו
לארץ ישראל — שם
בר כוזיכא מלך תרתין שנין ופלגא אמר להו לרבנן אנא משיח
א"ל במשיח כתיב דמורח ודאין ניחזי אנן אי מרח ודאין
כיון דחזייה דלא מריח ודאין קטלוה — שם בדף
בא וראה כמה גדול כח של חמס שהרי דור המבול עברו
על הכל ולא נחתם עליהם גזר דינם עד שפשטו
ידהם בגזל — שם דף קח
בפונדקאות של גוים צ"ל כותים דאם לא כן קושיא
רישא דברית' אסיפא — עבודה זרה טו
ברוריא דביתהו דר' מאיר ברתיה דר' חנינא בן תרדיון
הואי א"ל זילא בי — שם דף יח
בר אוריא תא ואימא לך מילתא מעלייתא דהוה אמר אבוך — שם דף לא
באלי אבימי נותאה שם חכם — שם דף לו
בא לטמא פתחין לא בא לטהר מסייעין אותו — שם דף נה
בוקי סריקי פי' כדים רקים ת"י אנשים רקים ופוחזים — שם דף לז
בנן של קדושים רבי מנחם בר סימאי דלא איסתכל
בצורתא דזוזא — שם דף נ

סדר קדשים

ברדלא שם חכם — זבחים דף לג
בבלאי טפשאי אמטו דיתבי בארעא חשובה אמרי
שמעתא דמחשכא — שם דף נט

בא וראה כמה גדול כחן של כהנים שאין לך קל בעופות יותר ממוראה ונוצה פעמים שהכהן זורקן יותר מכשלשים אמה	שם	דף	סד
בדותא היא הא דרב אשי	שם	דף	ק
בת עשר שנים היתה כשיצאו ישראל ממצרים וזינתה מ׳ שנה	שם	דף	קיו
בשלש מקומות שרתה שכינה על ישראל בשילה בנוב וגבעון ובית עולמים	שם	דף	קיח
בהמתן של צדיקים אין הקב״ה מביא תקלה על ידן צדיקים עצמן לא כל שכן מאי היא דר׳ פנחס בן יאיר הוה קאזיל לפדיון שבויים	חולין	דף	ז
בא וראה כמה הביבה מצוה בשעתא שהרי מפניהם עומדים לפני ת״ח אין	שם	דף	נד
בשלשה מקומות דברו חכמים לשון הואי אלו הן תפוח גפן ופרוכת	שם	דף	צ
ברת לא אכל רב מההוא בישרא צ״ל ברם לא אכל רב מההוא בישרא	שם	דף	צה
בית תינוק ואשה אע״פי שאין נחש יש סימן	שם		
ביריים שם חכם	שם	דף	צח
בתר עניא אזלא עניותא	שם	דף	קה
בבלאי טפשאי משום דיתכו באתרא דחשוכה אמרי שמעתתא דמחשכן	מנחות	דף	נב
בסעת תשיעי ביין צ״ל בסלת	שם		
בר אוריין הוא יאי אי בר אוריין ובר אבהן יאי אי בר אבהן ולאו בר אוריין	שם	דף	נג
בשעה שחרב בית המקדש מצאו הקב״ה לאברהם שהיה עומד בבית המקדש	שם		
בדותא היא דרב אשי	שם	דף	סח
בא וראה כמה חביבה מצוה בשעתא שהרי הקטר חלבים ואיברים	שם	דף	עב
בדותא היא דרב אשי	שם	דף	צה
בא וראה כמה כתוב בספר קרבנות שלא נאמר בהם לא אל ולא אלהים	שם	דף	קי
בבלאי טפשאי משום דיתבי בארעא דחשובא אמרי			

שמעתתא

שמעתתא דמחשכן	בכורות דף כה
בקשו לגנוז כל כסף וזהב שבעולם מפני כספה וזהבה של ירושלים	שם דף ג
בלווטי שם חכם	ערכין דף יא
בית שני כמה קם ארבע מאה ועשרים	שם דף יב
בא וראה כמה גדול כח של לשון הרע מנלן ממרגלים ומה המוציא שם רע	שם דף טו
ביקש הק"בה להחזיר את העולם לתוהו ובוהו בשביל יהויקים כיון שנסתכל	שם דף יז
בקש הק"בה להחזיר את העולם לתוהו ובהו מפני דורו של צדקיה כיון	שם
באושא התקינו המבזבז אל יבזבז יותר מחומש מעשה באחד שביקש	שם דף כח
בוצינא טבא מקרא	תמורה דף קט
בשעה שנפטר משה רבנו לגן עדן אמר לו ליהושע שאל כל ספיקות	שם דף קטו
במתניתא תנא אלף ושבע מאות קלין וחמורים וגזירות שוות ודיקדוקי	שם

סדר טהרות

בא וראה שלא כמדת הק"בה מדת בשר ודם מדת ב"ו נותן חפץ בחמת צרורה	נדה דף לא
בא וראה שלא כמדת הק"בה מדת בשר ודם מדת ב"ו אדם נותן זרעונים	שם
בא זכר בעולם בא שלום בעולם	שם
בא זכר בעולם בא ככרו בידו	שם
בן שלקות שם חכם	שם דף נב
ברית כרותה לו לפשפש דכל המוללו מריח בו	שם דף נח

סדר זרעים

גדול מה שנאמר במיכאל יותר מגבריאל	ברכות דף ד
גדול שמושה של תורה מלמודה וכו׳	שם דף ז
גדול הנהנה מיגיעו יותר מירא שמים	שם דף ח
גדול הקורא ק״ש בעונתה יותר מן התורה	שם דף י
גדולה תפלה יותר ממעשים טובים שאין לך גדול במעשים טובים	שם דף לב

סדר מועד

גזרו טומאה על ארץ העמים שמעון בן שטח תקן כתובה	שבת דף יד
גמרא גמור זמורתא תהיה	שם דף קו
גדולה הכנסת אורחין כהשכמת בית המדרש דקתני	שם דף קכז
גמרא גמור זמורתא תהיה	עירובין דף ס
גדול תלמוד תורה מהקרבת תמידין	שם דף סג
גמרא גמור זמורתה תהיה	ביצה דף כד
גזרה המלכות גזרה שלא יעסקו בתורה ושלא ימולו	ראש השנ׳ דף יט
גדול תלמוד תורה מכבוד אב ואם	מגילה דף יז

סדר נשים

גנבא גנובי למה לך	יבמות דף צא
גזר רבן יוחנן בן זכאי שלא להושיב בית דין על כך	כתובות דף יד

גמירי

גמירי דאין יצה"ר שולט אלא במי שעיניו רואות — סוטה דף ח

פירש מסורת בידם מרבותיו וכן יש
דקדוק לפרש כל גמירי שאינו הלכה למשה
מסיני כמו ההיא דמסכת ברכות
גמירי טבא לא הוי בישא כנ"ל

גמירי דטוענא דמדלי איניש לכתפיה תילתא — שם דף לד
פירוש קבלה בידם לא הלכה למשה מסיני

גדול שנאמר בשמואל יותר משנאמר במשה — נדרים דף לח

גדול נס שנעשה לחולה יותר מן הנס שנעשה לחנניא — שם דף מא

גזר רשב"ג תעניתא רבי יהודה לא אתא לבי תעניתא — שם דף מט

גדול מצווה ועושה ממי שאינו מצווה ועושה — קידושין דף לא

סדר נזיקין

גדול המצוה ועושה ממי שאינו מצוה ועושה — בבא קמא דף לח

גברא קא חזינא ותיובתא לא קא חזינא — בבא מציעא דף יז

גדול הנאמר באיוב יותר ממה שנאמר באברהם — בבא בתרא דף טו

גביהה שם חכם — שם דף פג

גמירי בוכרא דאבא מסי רוקיה בוכרא דאימא לא מסי — שם דף קכו
רוקיה פי' קבלה בידם ולא הלכה למשה מסיני

גנובי גנבא למה לך אי ס"ל כר' יוחנן בן ברוקה אימה הלכה — שם דף קלג

גט פשוט עדיו מתוכו מקושר עדיו מאחוריו — שם דף קס
מן התימה על הרמ"בם ז"ל שלא הביא דין זה
בחבורו מהלכות גיטין והיא משנה ערוכה
קשיא גם התלמוד שקיל וטרי אליבא וקיימא לן
על דלא שקיל וטרי תלמודא אלא אליבא דהלכתא
הרמ"בם גם בתלמוד אמרו והא ההוא מקושר דאתא
לקמיה דרבי ואמר רבי אין זמן בזה וכו'
הא קמן שהיו דנים על גט מקושר וצ"ע

גברא אגברא קא רמית	סנהדרין דף ו
גברא אגברא קא רמית	שם דף כה
גברא אגברא קא רמית	שם דף ל
גברא אגברא קא רמית	שם דף לא
גלי מילתא דאיתמר בי מדרשא בתר כ"ב שנין אפקיה רב אמי	שם
גמירי שאין האשה מתעברת מעומד אין זה הלכה למשה מסיני אלא קבלה היתה בדם	שם דף לז
גדולים צדיקים יותר ממלאכי השרת	שם דף צג
גדולה לגימה שהרחיקה שתי משפחות מישראל ומשרה שכינה על נביאי הבעל	שם דף קג
גמלא אזלא למיבעי קרני אודני דהוו ליה גזיין מיניה	שם דף קו
גדול המצווה ועושה יותר משאינו מצווה ועושה	עבודה דף ג
גזרה מלכות הרשעה שמד כל הסומך יהרג וכל הנסמך יהרג וכל עיר שסומכין בה תחרוב ותחום שסומכין בו יעקר מה עשה ר' יהודה בן בבא הלך וישב בין שני הרים גדולים ובין שתי עיירות גדולות בין שני תחומי שבת בין אושא לשרפעם וסמך שם ה' זקנים ר' מאיר ר' יהודה ר' יוסי ר' שמעון ור' אלעזר בן שמוע	שם דף ח
גזל סאה של חיטים וזרעה בקרקע דין הוא שלא תצמח אלא עולם כמנהגו	שם דף נד
גדולה עברה לשמה ממצוה שלא לשמה	הוריות דף י

סדר קדשים

גורעין ומוסיפין ודורשין	זבחים דף כה
גבה טורא כינייהו ככה ר' מה בחייהן כך במיתתן על אחת כמה וכמה	חולין דף ז

גניבא

גניבא שם חכם

גמירי דאיכא ליכא בהאי פי' קבלה בירם לא הלכה למשה מסיני וכן כל גמירי שיש בתלמוד עד שיאמר חלכתא גמירי לה — שם דף מד

גדול שנאמר במשה ואהרן יותר ממה שנאמר באברהם — שם דף ס

גדול שלום שבין איש לאשתו שהרי אמרה תורה שמו של הק"בה שנכתב — שם דף פט

גובהה של מנורה י"ח טפחים הרגלים והפרח ג' טפחים וטפחים חלק — שם דף קמא

גירא בעינא דשטנא ולאו מילתא היא משום דאתי לאתגרויי — מנחות דף כח

גמר' גמירא ליה אין זה הלכה למשה מסיני אלא קבלה בידו — שם דף סב

גמירי שני סמיכות בציבור גירסא בעלמא מכאן ראיה דגמירי לאו הלכה למשה מסיני מיהו לקמיה קאמר תלמודא אצטריך הלכתא — שם דף סג

גורעין ומוסיפין ודורשין — שם דף צב

גבוה לא ישא גבוהית שמא יצא מהן תורן ננס לא ישא ננסת שמא יצא — בכורות דף מד

גריסתו שמעתא גרוסו על מיא דכי היכי דמשכי מיא תמשוך שמעתכון — שם דף מה

גרל זה בינינו ולא שמע הלכה זו ממנו מכלל דארבי יוחנן אין צ"ל מכלל דרבי יוחנן אמרה אין וכן הוא לקמן — כריתות דף עח

— שם דף צט

סדר טהרות

גזירה שוה שאינה מופנה כל עיקר למדין ומשיבין מופנה מצד אחד לר"י ישמעאל למדין ואין משיבין לרבנן למדין — נדה דף כג

למדין ומשיבין מופנה משני צדדין דברי הכל למדין
ואין משיבין

גדולה תשובה שמביאה רפואות לעולם	יומא דף פ"ו
גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד	שם
גדולה תשובה שדוחה את לא תעשה שבתורה	שם
גדולה תשובה שמקרבת את הגאולה	שם
גדולה תשובה שזדונות נעשות לו כשגגות	שם
גדולה תשובה שזדונות נעשות לו כזכיות	שם
גדולה תשובה שמארכת ימיו של אדם	שם
גדולה תשובה שבשביל יחיד שעשה תשובה מוחלין לכל העולם	שם
גמירי דכל דזקפה בדיקל רישא הוי פי׳ בחלום וגמירי לאו הלכה למשה מסיני אלא קבלה היתה בידם	שם דף פ"ז

סדר זרעים

דר בה' עולמים ואמר שירה דר במעי אמו ואמר שירה	ברכות דף י
רג קטן מליח פעמים שהוא ממית ב"ז בי"ז ובכ"ז ואמרי ליה בכ"ג	שם דף מד

סדר מועד

דחויי קא מדחינא לך לא תימא אלא דוקא קאמינא לך דתנן	שבת דף ח
דרש ההוא גלילאה עליה דרב חסדא בריך רחמנא דיהיב אוריאן	שם דף פח
דרדקי האידנא אתו לבי מדרשא ואמרו מילי דאפי' בימי יהושע	שם דף קד
דוק בככי ותשכח בנגרי	שם דף קנב
דברים שאמרתי לפניכם טעות הן בידי	עירובין דף יו
דרך מיל ושינה כל שהוא מפיגין את היין	שם דף סד
דברים שאמרתי לפניכם טעות הן בידי	שם דף קד
דרש תודוס איש רומי מה ראו חנניא מישאל ועזריה	פסחים דף נג
דברי הכל אף השני טמא צ"ל השני טמא	חגיגה דף יט
דקארי לה מאי קארי לה	יומא דף ל

סדר נשים

דקארי לה מאי קארי לה כל דתקון רבנן כעין דאורייתא'	יבמות דף יא

דקארי לה מאי קארי לה	שם דף יד
דרמא לך הא לא חש לקמחיה	שם דף מב
דברי תורה אין צריכין חיזוק דברי סופרים צריכין חיזוק	שם דף פה
דלאי דדלו דוולא ליפול בכו סתר פתר דהאי דדרינא הוא בר	שם דף צז
דקארי לה מאי קארי לה	כתובו' דף יז
דקארי לה מאי קארי לה	שם דף לו
דבר זה מסורת בידנו מאבותנו מרגלים על שם מעשיהם	סוטה דף לה
דרש ר' יהודה בר ביזנא בשעה שנתרשל משה מן המילה	נדרים דף לב
דרשינהו רב נחמן להני קראי כסיני	קידושין דף כ
דקדוק ויש לתמוה דהא רב יוסף עצמו אמר דרשינהו רב נחמן להני קראי בסיני והוא נקרא סיני בכל התלמוד וא"כ למה לא אמר כמותי ואם נפשך לומר כמו שנדרשו בסיני אין זה משפט הלשון וצ"ע ואפשר לומר כמו שנדרשו בהר סיני	
דבר תורה מעות קונות	שם דף כו
דמא בן נתינא שמו פעם א' בקשו חכמים פרקמטיא	שם דף לא
דמא בן נתינא שמו בקשו ממנו חכמים אבנים לאפוד בששי'	שם

סדר נזיקין

דין מינה ואוקי באתרה ודון מינה ומינה	בבא קמא דף כח
דבר בעיר כנס רגליך	שם דף ס
דבר בעיר אל יכנס אדם יחיד לבית הכנסת	שם
דיו לבא מן הדין להיות כנדון	בבא מציעא ד'מא
דבר תורה מעות קונות ומפני מה אמרו משיכה	שם דף מו
דקארי לה מאי קארי לה סיפא אצטריכא ליה	בבא בתרא דף ב
דרש ר' יהודה ברבי שלום כשם שמזונותיו של אדם קצובין לו מראש השנה כך חסרונן של אדם	שם דף י
דרש רבי דוסתאי בר ינאי בוא וראה שלא כמדת הק"בה	

מדת

מדת בשר ודם מדת כש"ו אדם נביא דורון	שם
דמחו לה מאה עוכלי בעוכלא	בבא בתר' דף פה
דרומאי מתני חכמי דרום	שם דף צו
דיו דאורייתא ודיו לבוא מן הדין להיות בנדון	שם דף קיא
דבר תורה האב יורש את בנו והאשה יורשת את בנה	שם דף קיד
דברים שאמרתי לכם טעות הן בידי	שם דף קכז
דייני דחצצתא פי' בית הקברות ר"ל דיינים מתים	שם דף קלג
דקארי לה מאי קארי לה	שם דף קמו
דברי ר' עקיבא סתימאה פי' כולהו סתמי דמתני' אליבא דר' עקיבא סתמנהו רבנו הקדוש	מכות דף יז
דילידא אמיה כרבי שמעון תיליד ואי לא לא תיליד	שם
דבר הלמד בהקש אינו חוזר ומלמד בהקש	שם דף יט
דריש ריבו ומיעוט ופדויו מכן חרש ריבה	שבועות דף ד
דון מינה ומינה ודון מינה ואוקי באתרה	שם דף לא
דנין לפני חכמים שמעון בן עזאי ושמעון בן זומא וחנן המצרי	סנהדרין דף יז
דייני גולה קרנא דייני דארץ ישראל ר' אמי ור' אסי	שם
דייני דפומדיתא רב פפא בר שמואל דייני דנהרדעא רב אדא בר מניומי	שם
דבר תורה אחד דיני ממונות ואחד דיני נפשות בדרישא וחקירה ומה טעם אמרו דיני ממונות לא בעינן כדי שלא תנעול דלת	שם דף לב
דריש תילתא שמעתא תילתא אגדתא תילתא מתלי	שם דף לח
דבר הבא מן הכלל אין דנין אותו בגזרה שוה	שם דף פד
דרש ר' יוסי בציפורי אבא אליהו קפדן הוה רגיל למיתי גביה איכסי	שם דף קיג
דקדים ליה דינא צ"ל דקדים ליה דינר	ע"ז דף עא

סדר קדשים

דלא תותר טומאה אצל כ"ג צ"ל ולא תותר טומאה אצל כהן הדיוט	זבחים דף יו

דיו לבא מן הדין להיות כנדון שם דף מד
דרוש וקבל שכר הכא נמי דרוש וקבל שכר שם דף מה
דבר שהיה בכלל ויצא לידון בדבר חדש אי אתה רשאי
להחזירו לכללו עד שיחזירנו הכתוב לכללו בפירוש שם דף נ.
דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בקל וחומר שם
דבר הלמד בהיקש אם חוזר ומלמד בבנין אב בעיא שם
דבר הלמד בגזירה שוה מהו שילמד בהיקש בעיא שם
דבר הלמד בהיקש אינו חוזר ומלמד בהיקש שם דף נט
דיו דאורייתא דתניא מדין קל וחומר ויאמר ה' אל משה
ואביה ירוק שם דף סט
דון מינה ואוקי באתרה איכא בינייהו שם דף צא
דברים שאמרתי לפניכם טעות הם בידי מכאן ראיה שהם
דקדוק מודים על האמת ולא בושים כמו שעושים בדורנו חולין דף נו
דבר תורה מעות קונות ומה טעם אמרו משיכה קונה גזירה שם דף פג.
דברה תורה לשון הבאי דברו נביאים לשון הבאי דברו
חכמים לשון הבאי שם דף צ.
דמדאוריתא ברובא בטיל מכאן ראיה שכל איסורין שבתורה
דקדוק בטילין ברוב ואפי' קבוע דמחצה על מחצה וכן
נראה מדברי הרמ"בם שם דף צח
דג טמא צירו אסור רבי יהודה אומר רביעית בסאתים שם דף צט

דע דקתני רישא דג טמא שכבשו עם דג טהור כל גרב שהוא מחזיק סאתים אם
פסק יש בו משקל עשרה זוזים ביהודה שהוא חמש זוזים בגליל והיינו קרוב למאתים
וכן פסק הרמ"בם בהלכות מאכלות אסורות ודע שכל ימי הייתי מצטער להבין דין
זה למה החמירו בציר דגים טמאים והלא אינו אלא מדרבנן שהרי שלשה מדרגות
יש בדבר ציר שרצים ושקצים מן התורה וציר דגים טמאים מדרבנן וציר חגבים
טמאי' אפילו מדרבנן מותר וזה פשוט מן הגמרא והרמ"בם עיין עליו במקומו
בהלכות מאכלות אסורות וכדי שלא להטריח על המעיין לא הבאתי דבריו ז"ל ואע"ג
דבת"כ דריש ציר דגים טמאים משקץ הם לכם אסמכתא בעלמא היא והנה לא
ימנע האיסור מאחד מ"ד פנים אם נאמר שהחמירו בדג טמא שכבשו עם דג טהור
מכבת החומץ של תרומה ומכיר הדג הטמא וזורקו ולא נשאר כי אם צירו בחומץ
של תרומה עם שאר דגים טהורים וצירן בתוך הגרב והעד על זה שמשנה זאת
נשנית בתרומות לעניין תרומה א"כ מ"ט דתנא קמא דקאמר באלף גם לרבי יהודה
למה מצריך מאתים והרי תרומה עולה באחד ומאה: ואם נאמר שהחומץ הוא של
ערלה

ערלה וכלאי הכרם שהרי משנה קודמת לזה מדברת לעניין כלאי הכרם דקתני מי שהיו לו חבילי תלתן בכלאי הכרם וכו׳ וכשביל זה חייב רבי יהודה באחד ומאתים כדין ערלה וכלאי הכרם א״כ מ״ט דתנא קמא ותנא בתרא ועוד מאי איריא דג טמא שכבשו עם דג טהור אפי׳ הכל דגים טהורים צריכין אנו לשיעור זה ועוד דבתלמוד שלנו אמרו בפירוש דג טמא צירו אסור והביאו המשנה בצורתה משמע שאין האיסור אלא מפאת הציר ואם נאמר מחמת בריה נגעו כה ודייק לישנא דמתניתין דקתני דג טמא או אפילו נחתך לחתיכות והם חתיכות הראויות להתכבד דקיימא לן אפי׳ באלף לא בטל לא ימנע מחלוקה אם החתיכות שלימות ומכיר׳ זורקם והשאר בטל בס׳ ואם נמחה גוף האיסור עד שנעשה גוף א׳ אין לה דין בריה ולא חה״ל ואם אינו מכירה הכל אסור ואין לו ביטול כדגרסינן בגמרא בפ״גה דף ק׳ על ההיא מתני׳ חתיכה של נבלה או של דג טמא שנתערבו עם החתיכות בזמן שהוא מכירן בנ״ט ואם אינו מכירם כולם אסורים והרוטב בנ״ט ופריך ותבטל ברובה ומשני שאני חתיכה שראויה להתכבד בה לפני האורחים ואע״ג דהר״יף דחה משנה זו מהלכה לגבי מתני׳ דע״ז דקתני דכל שאין החתיכה מאיסור הנאה אע״פי שהיא רואיה להתכבד בטלה מ״מ כל הפוסקים נמנו וגמרו לפסוק הלכה דחתיכה דנבילה או דג טמא שהיא ראויה להתכבד אינה בטלה כדין המשנה דפג״ה וכן פסק הרמ״בם בפ׳יו׳ מהמ״א א״כ אי איפשר לומר שמחמת בריה או חתיכה הראויה להתכבד נגעו בה ואם נאמר שמחמת תבלין של תרומה שהם בחומץ כדרך בני אדם הכובשים הדגים נותנים התבלין כדי להתקיים ולעמוד ימים רבים והחומץ הוא של חולין ולהיות התבלים חריפים בטעמם ממשיכין כח הדג הטמא ודמו לתוך החומץ והוי ליה דם דגים טמאים שהוא אסור מן התורה דדוקא ציר דגים טמאים הוא מדרבנן כמ״ש הרמ״בם בפ״ו מה״מא ודם דגים וחגבים טמאים אסור משום שהוא תמצית גופן כחלב בהמה טמאה וכו׳ וכי אנו מחמירין בדם דגים מטאי׳ שהוא בלאו ואין לוקין עליו אלא מכין אותו מכת מרדות יותר מחלב ודם שיש בהם כרת שהם בטלים בששים סוף דבר איני יודע לכוין המשנה הזאת בכוין והרוחק הגדול הוא לדעת הרמ״בם שפסק א׳ במאתים וכבר פסק התלמוד בפ׳ בתרא דע״ז דכל איסורין שבתורה בס׳ חוץ מבריה וחה״ל שנמנו וגמרו כל הפוסקים כפשט המשנה דפ״גה גם יש לתמוה על הרב כ״מ בדין זה שהביא הרמ״בם שלא כתב שם דבר ולא הביא מקור הדין וכמנהגו בכל מקום וכבר הארכתי בזה בפסק שלי ש״ת עץ חיים ח״ג

שאלה כבר שנשרה במים — דף כו

דון מינה ומינה ודון מינה ואוקי באתרה — חולין דף קב

דבר תורה עוד אדם טהור ומה טעם אמרו טמא גזירה שמא יעשה — שם דף קכב

דחקינן

דחקינן ומוקמינן מתניתין בתרי טעמי ולא מוקמינן בתרי תנאי	מנחות דף נה
דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד לא ללמד על עצמו יצא	שם
דון מינה ומינה ודון מינה ואוקי באתרה	שם דף סב
דון מינה ומינה ודון מינה ואוקי באתרה	שם דף קו
דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד לא ללמד על עצמו יצא אלא ללמד על	בכורות דף ו
דבר תורה בנו פדוי ומה טעם אין בנו פדוי גזירה שמא יאמרו פודין בשטר	שם דף נב
דברה תורה כלשון בני אדם	ערכין דף ג
דרשינהו רב נחמן להני קראי כסיני פי׳ כנתינם מסיני	שם דף ל
דבר תורה קדשים שמתו יצאו מידי מעילה	מעילה דף ב
דבר תורה יצאו לחולין וצריך לעשות דמים מדבריהם	תמורה דף קכז

סדר טהרות

דנין דברי תורה מדברי תורה ואין דנין דברי תורה מדברי קבלה	נדה דף כג
דברה תורה כלשון בני אדם	שם דף לב
דיו לבא מן הדין להיות כנדון	שם דף לח
דבר תורה עור אדם טהור ומה טעם אמרו טמא גזירה שמא יעשה	שם דף נה
דקארי לה מאי קארי לה	שם דף סד
דברים שאמרתי לפניכם טעות הם בידי מכאן ראיה שמאדים על האמת	שם דף סח

סדר זרעים

האומר תהלה לדוד בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא	ברכות דף ד
היוצא מבה"כ אל יפסיע פסיעה גסה	שם דף ו
ההוא מינא דהוה בשבובתיה דרי"בל הוה מצער ליה	שם דף ז
הזהירו בזקן ששכח תלמודו שהרי לוחות ושברי לוחות מנחות בארון	שם דף ח
חנהו בירייוני דהוו בשביבותיה דר' מאיר והוו קא מצערי ליה טובא	שם דף י
הרוצה ליהנות יהנה כאלישע ושלא ליהנות לא יהנה כשמואל	שם
הוה רגיל דהוה קא אזיל ויתיב אשערי דטבלה אמר להו הכי טבלה והכי לא טבלה	שם דף כ
היכא דאמרינן בו ביום הוא יום שנתמנה ר' אלעזר בן עזריה להיות נשיא	שם דף כח
היינו דאמרי אינשי מלא כריסיה זני בישי	שם דף לב
הוה רכיב חמרא הוה קא שקיל ואזיל רב חייא בר אבין בתריה	שם דף לג
ההוא דנחית קמיה דרבה ואמר אתה חסת על קן צפור אתה חוס	שם
ההוא דנחית קמיה דרבי חנינא אמר האל הגדול הגבור והנורא והאדיר העיזוז	שם
והראוי א"ל סיימתנהו לכלהו שבחי דמערך ועיין במורה הנבוכי'	שם
העובר לפני התיבה צריך לסרב ואם אינו מסרב דומה לתבשיל שאין בו מלח	שם דף לד
הרגיל בעדשים א' לשלשים יום מונע אסכרא מתוך ביתו	שם דף מ
הרגיל בחרדל א' לשלשים יום מונע חולאים מתוך ביתו	שם
הרגיל בדגים קטנים אינו בא לידי חולי מעים ולא עוד אלא	שם
הרגיל בקצח אינו בא לידי כאב לב מיתיבי רשב"ג וכו'	שם
הלכה כדברי המכרע	שם דף מג
היינו דאמרי אינשי תלה ליה קורא לדבר אחר	שם
הוו יתבי איתו קמייהו ירק חי קודם ארבעה שעות	שם דף מד

השבים

השבים ונפל לו פסוק לתוך פיו הרי זה נבואה קטנה — שם דף נה

סדר מועד

היינו דאמר רב מילתא אלבישהו יקירא א"ל אמר
רב הכי בתריית' — שבת דף י
הלכה ואין מורין כן — שם דף יב
האוחז ס"ת ערום נקבר ערום — שם דף יד
הוה יהיב ליה ההוא מנא דצביעא לקצרא — שם דף יט
האי מאן דיהיב מנא לקצרא — שם
ההוא תלמידא דאורי בחרתא כר' שמעון ושמתיה רב — שם
הרגיל בנר הויין ליה בנים ת"ח — שם דף כג
ההוא דאתא קמיה דרבי א"ל אשתך אשתי ובניך בני — שם דף ל
הלכה כדברי המכריע חוץ מקולי מטלניות וספק הוא
אם במשנה ובריית' או במשנ' דוק' — שם דף לט
הלכה כסתם משנה — שם דף מו
הלכה כסתם משנה — שם דף פא
הר סיני הר שירדה שנאה לאומות העולם עליו והיינו — שם דף פט
ההוא מינא דחזייה לרבא דקא מעיין בשמעתא ויתבא אצביעא — שם דף פח
הן ולא רפיא בידיה — שם דף קיג
הן ולא רפיא בידיה — שם דף קיו
הדן את חברו לכף זכות דנין אותו לכף זכות ומעשה באחד
שירד מגליל העליון — שם דף קכז
הלכה כסתם משנה — שם דף קמז
הלכה כסתם משנה — שם דף קמח
האי דמעתא עד ארבעין שנין הדרא — שם דף קנא
ההוא דשכיב בשבובתיה דרב יהודה לא היו לו מנחמים — שם
הנהו קפולאי דהוו קפלי בארעא דרב נחמן נחר בהו — שם דף קנב
האי מאן דבחר בשבתא יהי גבר ולא חרא ביה ושם
מביא הרבה — שם דף קנו
הויא ליה ברתא אמרי ליה כלדאי ההוא יומא דעיילא — שם

הלכה

הלכה כסתם משנה	שם
הלכה ואין מורין כן	עירובין דף ז
הואיל ושמעתתא דכהני אימא בה מילתא	שם דף ח
האי דמחדדנא מחבריא דחזיתיה לר' מאיר מאחוריה	שם דף יג
הוה קא אזיל לבי רב אמרה ליה דביתהו ינוקי דידך מאי אעביר	שם דף כב
הלכה כר' עקיבא מחבירו וכר' יוסי מחבריו	שם דף מו
הוה קאזיל באורחא אשכחה לברוריה אמר לה באיזו דרך נלך	שם דף נג
הלכה כסתם משנה	שפ דף צב
חשמר דלאו לאו השמר דעשה עשה	שם דף צו
הנהו תרי תלמידי דהוו יתיב קמיה דרב	פסחים דף ג
הנהו תרי תלמידי דהוו יתבי קמיה דהלל	שם
ההוא גוי דהוה סליק ואכיל פסחים בירושלים	שם
התראת ספק שמה התראה דק"ל כר' יוחנן כן פסק הרמ"בם	שם דף סג
הנהו תרי אילמי דהוו בשביבותיה דר'	חגיגה דף ג
הוה שכיח גביה מלאך המות א"ל לשלוחיה זיל איתי	שם דף ד
הוו שקלי ואזלי באורחא כי מטו לההוא מתא אמרי איכא	שם דף ה
הני בבלאי טפשאי דאכלי נהמא בנהמא	ביצה דף יו
הלכה ואין מורין כן	שם דף כח
הנח להן לישראל מוטב שיהיו שוגגין ואל יהיו מזידין ואפילו במילי דאורייתא שהרי תספת יה"כ וכו'	שם דף ל
הלכה כסתם משנה	שם דף לז
הוה ליה ברתא טפלא אבר אבר	מועד קטן ד' ט
ההיא אתתא דהוות בשבובתיה דרב הוה לה ז' בני מת חד	שם דף כז
האומר סלע זו לצדקה כדי שיחיו בני ובשביל שאזכה	ראש השנה דף ד
היינו דאמרי אינשי אי בר אחתיך דיילא הוי חזי	יומא דף יח
ההיכל מאה על מאה כותל צ"ל מאה על מאה ברום מאה וכן שנינו במדות בפרק רביעי	שם דף נב
היינו האי דאחרביה למקדשא וקליה להיכלא וקטלנהו	שם דף סט
האי מאן דבעי למטעם טעמא דמיתותא ליסיים מסאני	שם דף עח
הוה דייק בשמא א"ל מה שמך א"ל כדור	שם דף פג
הוה ליה מילתא בהדי ההוא טבחא	שם דף פו
הריני כפרת רבי חייא ובניו שבתחלה כשנשתכחה תורה	סוכה דף כ

היינו דאמרי אינשי כזווא מלעיל כאיסתירא מלתחת	שם דף כב
הני חמש עשרה מעלות כנגד מי אמרם דוד	שם דף נג
הני שבעין פרים כנגד מי	שם דף נה
הוות דליקתא סבור מינה בזכותיה דרב	תענית דף כא
הוו אתי ליה שלמא ממתיבתא דרקיעא כל יומא	שם
היינו דאמרי אינשי או חברותא או מיתותא	שם דף כג
הנהו תרי תלמידי נבעי מר רחמי א"ל עמי היתה ושלהתיה	שם
היינו דאמר אינשי טבא חרא פלפלתא חריפא	מגילה דף ז
השתא אמר מרי אי חלקאה מלכא ליהוי דיקולא	שם
היינו דאמרי אינשי כפין עניא ולא ידע	שם
היינו דאמרי אינשי איתתא בהדי שותא פילכה	שם דף יד
היינו דאמרי אינשי תעלא בעידניה סגיד ליה	שם דף טו
ההוא דנחית קמי ר' חנינא אמר האל הגדול החזק והאמיץ	
עיין בהרב המורה שפירשו בטוב טעם	שם דף כה
האי מאן דסנאי שמעניה שרי ליה לבזוייה בגימ"ל שי"ן	שם
הרהורי עבירה קשין מעבירה עיין בהרב המורה	יומא דף כט

סדר נשים

הון שם חכם	יבמות דף לד
הלכה כסתם משנה	שם דף מב
היינו דאמרי אינשי גמלא במדי אקבא רקדא הא קב	
והא גמלא	שם דף מה
הוה קא מצערא ליה דביתהו כי אמר לה עבידי לי טלופחי	שם דף סג
ההיא גניתא דהוה שקיל ראב"ע מעשר ראשון מינה	שם דף פו
הון שם חכם	שם דף קיב
הלכה כרבי מחבירו ואפילו מחבירו קמ"ל דלא	כתובו' דף כא
האי מילתא קשאי בה רבא ורב יוסף עשרין ותרתי שנין	שם דף מב
הלכה כר' מאיר בגזירותיו	שם דף נז
ההוא דאתא לקמיה דר' נחמיא א"ל במה אתא סועד	שם דף סו
ההוא דאתא לקמיה דרבא א"ל במה אתה סועד	שם

התקינו

התקינו המבזבז אל יבזבז יותר מחומש	שם
הוה ההוא עניא דהות רגיל לשדורי ליה ארבע זוזי כל מעלי	שם
הוה עניא בשביבותיה דהוה רגיל כל יומא דשדי	שם
ליה ארבעה זוזי	
הונא חברין שלם כי אתיא הא איתתא לקמך אגבה עישור	שם דף סט
ההוא יומא דאשכבתיה דרבי נפק בת קלא ואמר	שם דף קג
היינו די קא הוו מינצו ר' חנינא ורבי חייא	שם
ההוא יומא דנח נפשיה דרבי זקף עשר אצבעותיו	שם דף קד
ההוא יומא דנח נפשיה דרבי גזרו רבנן תעניתא	שם
הזהר בשלשה דברים אל תרבה בישיבה ולא בעמידה	שם דף קיא
הריני כבן עזאי בשוקי טבריה	סוטה דף מה
ההוא גברא דיהב עברא לחברי לאגמוריה אלפא מיני	נדרים דף נ
הזהרו בערכוביתא הזהרו בחכורא הזהרו בבני עניים	שם דף פא
ההוא גברא דאיתסר הניתא דעלמא עליה אי נסיב איתתא	שם דף פט
הכופר בע"ז כאילו מודה בכל התורה כולה	קידושין דף מ
הוסיף לה נופך משלו מקודשת	שם דף מח
הלכתא כאביי ביע"ל קג"ם יאוש עד זומם	
לחי העומד מאיליו קדושין שלא נמסרו	
לביאה גילוי דעת בגיטין משומר אוכל	שם דף נב
נבלות לתאבון	
ההוא גברא דמנהרדעא דעל לבי מטבחיא א"ל הבו לי בשרא	
א"ל נטר עד דשקל לשמעיה דרב יהודה בר	
יחזקאל ונתיב לך אמר מאן יהודה בר	שם דף ע
שויסקאל א"ל לר"י שמתיה	שם דף פא
הנך שבויתא דאתי לנהרדעא אסקינהו לבי רב עמרם חסידא	שם
הוה מתלוצץ בעוברי עבירה יומא חד	שם
הוה מתלוצץ בעוברי עבירה יומא חד אדמי ליה שטן	שם
הוה רגיל למימר כל יומא גירא בעיניה דשטן	שם
הזהרו בי מפני בתי הזהרו בי מפני כלתי	גיטין דף ד
הלכתא כרבי אלעזר בגיטין	שם דף יג
האלהים אמר רב אפילו במלוה	שם דף פא
הלכה בסתם משנה	שם דף פו
הלכה כרבי אלעזר בגיטין	

סדר נזיקין

	האי מאן דבעי למהוי חסידא ליקיים מילי דנזיקין	
	עד מלי דאבות	בבא קמא דף ל
	הלכה ואין מורין כן	שם
	הלכה כסתם משנה	שם דף לב
	הרואה טית בחלום סימן יפה לו	שם דף נה
	האי מילתא קשי בה רבה לרב יוסף עשרין ותרתין שנין	שם דף סו
	הלכה כסתם משנה	שם דף סט
	הלכתא כותיה דאביי ביע"ל קג"ם ככר פירשתי	שם דף עג
	הלוקח בית בא"י כותבין עליו אונו ואפילו בשבת בשבת	
	ס"ד אלא כד אמר	
	רבא אומר לגוי ועושה ואע"ג דאמיר' לגוי	שם דף פ
	שבות היא משום ישוב ארץ ישראל לא גזרו	
	וכן פסק הרמ"בם בהלכות שבת ומן התימה על	
קשיא	הרב בעל המפה שהבין בש"ע א"ח סימן ש"ו	
על	כי הישראל כותב ומעלה בערכאות שכתב דכתיבת הגויים	
הרב	היא אסורה מדרבנן ושכח הכותב בכל לשון	
בעל	ובכל כתב חייב וכן פסק הרמ"בם גם לפי דבריו	
המפה	היאך אמרו בגמר' דאמיר' לגוי שבות וזה לא	
	שייך אלא במלאכה דאורייתא ואם איתא	
	שהישראל כותב בכתב הגויים בשבת שהוא	
	מדרבנן אפי' שבות ליכא אלא ודאי הגוי הוא	
	שהוא כותב ומעלה בערכאות בעד הישראל	
	שאומר לו לכותב כי כתיבת הגויים	
	דאורייתא ומשום ישוב א"י לא גזרו שבות ודוק	
	הואיל ואתא לידן נימא בה מילתא	
	הלכתא כאביי ביע"ל קג"ם יאוש עד זומם לחי קידושין	שם דף פט
	גילוי דעתא משומר	
	הלכה כסתם משנה	בבא מציעא כב
	העוסקין במקרא מידה ואינה מידה במשנה מידה	שם דף לג

ונוטלין

ונוטלין עליה שכר	שם
ההוא עברא סבא דאזל צבעיה לרישיה ולדיקניה	שם דף ס
האי מאן דבעי מחזי שופריה דרבי יוחנן	שם דף פד
הוה אזיל ויתיב אשערי דטבילה אמר כי סלקן בנות ישראל	שם
הוה קא סחי רבי יוחנן בירדנא חזיא ריש לקיש	שם
ההוא מרבנן דהוה שכיח אליהו גביה דלצפרא	
הוו שפירן עיניה	שם דף פה
הוה שכיח אליהו במתיבתא דרבי יומא חד ריש ירחא הוה	שם
הוה חלש רבי בעיניה א"ל אימלי לך סמא א"ל לא יכילנא	שם
ההוא יומא דנח נפשיה דלייה זעפא ודריה להחוא טעיימא	שם דף פו
הורדוס עבדא דבית חשמונאי הוה נתן עיניו באותה תינוקת	בבא בתרא דף ג
הוה רגיל אליהו דהוה משתעי בהדיה עבד בית שער	שם דף ז
הוא שטן הוא יצה"ר הוא מלאך המות עיין במורה הנבוכים	שם דף יג
היינו דאמר אינשי בחייך דילדת שיתין שיתין למה ליך איכפל	שם דף צא
הלכה כר' אפילו מחביריו מחלוקת דרב ורבי יוחנן	שם דף קכד
הדר אמר אביי לאו מילתא היא דאמרי	שם דף קלא
הכל צריכין למארי חטייא	שם דף קמה
הדר אמר רבא לאו מילתא היא דאמרי מכאן ראיה שמאדים	
על האמת ואינם בושים ולא כמו שיש בדרונו	מכות דף ח
הוה יתיב וגרים בבי רב ולא הוה קא יכיל שליחא	
למקרב גביה	שם דף ט
הרבה תורה למדתי מרבותי ומחבירי יותר מהם	
ומתלמידי יותר מכלם	שם
התראת ספק שמה התראה היא מחלוקת בתלמוד	
בכמה מקומות	שם דף יה
ר' יוחנן ור"ל וקיימא לן הלכה כר' יוחנן וכן	
קשיא פסק הרמ"בם בפרק י"ו מהלכות סנהדרין אע"פ	
על שהתראה בספק היא שאם קיים יפטר התראת	
הרמב"ם ספק התראה היא וזה הפך ממה שכתב בפרק	
ה' מהלכות שבועות התראת ספק אין לוקין	
עליה אלא אם כן היה לאו שבו מפורש בתורה	
כמו שיתבאר בהלכות סנהדרין ומן התימה על	
הרב שאם פסק כר' יוחנן היה לו לפסוק שהתראת	

ספק

ספק שמה התראה שהרי ר׳ יוחנן לא חילק	
בין לאו מפורש לשאינו מפורש וצ״ע	
הבו דלא לוסיף עלה	שבועות דף מח
הילכתא כוותיה דאביי והא אתותב ההיא ר׳ יוסי היא	סנהדרין דף כז
הנהו בריוני דהוו בשביבותיה דר׳ זירא דהוה מקרב להו	שם דף לז
התראת ספיק היא מי יימר דהדרא קמ״ל מכאן ראיה	
שפסק הרמ״בם התראת ספק שמה התראה גם	
שהיא מחלוקת ר״ל ור׳ יוחנן וקמ״ל הלכה כר׳ יוחנן	
דקדוק נגד ר״ל מ״מ אשכחן דרבא קאי כוותיה דרבי	
יוחנן הכא ולפי זה מכמה טעמי התראת	
ספק שמה התראה בין לר׳ יוחנן בין לרבא ודוק	שם דף עז
הזהרו בזקן ששכח תלמודו מחמת אונסו והזהרו בוורידין	שם דף צו
הווה מצער ליה ההוא מינא נקט תרנגולא ועיין ביה	עבודה זרה דף ה
הנח דברי ואחוז דברי ר׳ חייא אע״ג דאמרינן בעלמא אם רבי	
לא שנאה רבי חייא מניין לו הכא רבי בעצמו הודה	שם דף לו
הלכה כרש״בג הואיל ותנן סתמא כוותיה מכאן	
ראיה שאין לסמוך על כלל כל מקום ששנה	
דקדוק רשב״ג במשנתנו הלכה כמותו דהא הכא קאמר	
רבא דהלכה כמותו הואיל ותנן סתמא	
כוותיה ולא מטעם שנשנה במשנתנו	שם דף סט
הלכה כרש״בג חבית בחבית מכאן ראיה ג״כ שאין סומכין	
על כלל כל מקום ששנה רש״בג כמשנתנו	
דקדוק הלכה כמותו	שם דף עד

סדר קדשים

הא כדאיתא והא כדאיתא	זבחים דף יב
הא כדאיתא והא כדאיתא	שם דף לה
המתנדב שמן מביא ומזלפו על גבי האישים צ״ל המתנדב יין	שם דף צא
דהא מייתי קרא ויין לנסך ועוד זילוף לא שייך אלא ביין	
ורע שהרמ״בם לא פסק כשמואל שכתב	

בהלכות

בהלכות מעשה הקרבנות וכיצד עושין ביין הבא
פסק בפני עצמו נותן עליו מלח ומנסכו כולו על גבי
השיתין ככל הנסכים וכו׳ ופסק כבריתא דלקמן
תניא יין ינסך לספלים ע״ש
הדר אמר רבא לאו מילתא היא דאמרי   שם דף צד
הא כדאיתא והא כדאיתא   שם דף קיג
ההוא גברא ארמאה דחזייה להחוא גברא דנפל מאיגרא
לארעא פקעיה כריסיה ונפוק מעייניה אתייה
לבריה ושחטיה קמיה   חולין דף נו
הק״בה מתאוה לתפילתן של צדיקים   שם דף ס
הרוצה שיתעשר יעסוק בבהמה דקה   שם דף פר
האלהים אם אמר לי יהושע בן נון לא צייתנא ליה   שם דף קכד
הא כדאיתא והא כדאיתא   מנחות דף יח
הלוקח ס״ת מן השוק כחוטף מצוה מן השוק כתבו
מעלה עליו כאילו   שם דף ל
הלכה כסתם משנה ותנן חמשה קמצין הן   שם דף נב
המעלה משאור ומדבש ע״ג המזבח צ״ל אביי במקום
רבא ורבא במקום אביי דהא קיי״מל דאינו לוקה   שם דף נח
אלא אחת ולפי הגרסא זאת הוא כאביי ואנן לא
פסק קיימ״ל כאביי אלא בי״על קג״ם אלא ודאי רבא
הוא דאמר אין לוקין על לאו שבכללות וכן
פסק הרמ״בם וכבר כתבנו זה ג״כ לענין
נא ומבושל שצ״ל אביי במקום רבא ורבא במקום אביי
ההוא חרשא אותיב חדא ידא אאיגרא וחדא ידא אצריפא   שם דף סד
ההוא גברא חרשא איתיב ידיה אעיניה וחד ידא אסיכרא   שם
הא כדאיתא והא כדאיתא   שם דף קד
הואיל ותנן בבחירתא כוותיה פי׳ מסכת עדויות   בכורות דף כו
הילכתא ברב באיסורי וכשמואל בדיני   שם דף מט

הלכתא

סדר טהרות

הלכתא כרב באיסורי בין לקולא בין לחומרא	נדה	דף	כד
הלכתא כוותיה דרב בין לקולא בין לחומרא	שם	דף	לו
הלכה כסתם משנה	שם	דף	נ
הלכה כסתם משנה אמוראי נינהו ואליבא דרבי יוחנן	שם	דף	נג
ההיא דאתי לקמיה דרבי א״ל לאברן ז״ל בעתה אזל בעתה ונפל ממנה	שם	דף	סו

סדר נשים

ואימא סגן סגן לאו ממונה הוא דתניא אמר סוטה דף מב
רבי חנינא סגן הכהנים למה סגן ממונה
שאם אירע בו פיסול בכהן גדול נכנס ומשמש
תחתיו לא קיימא לן כהאי סוגיא דאינה
דקדוק אלא דחייא בעלמא אלא כמסקנא
המסכת סנהדרין אמר ר׳ פפא שמע מינה
מהא מתניתא תלת ש״מ היינו סגן היינו
ממונה וכן פסק הרמ״בם בהלכות כלי המקדש
וא״ו דגחון הציין של אותיות דרש דרש חצין של תיבות קידושין דף ל
וכבר היה ר׳ טרפון וזקינים מסובין בעליית בית נדזה
בלוד נשאלה שאלה זו לפניהם תלמוד גדול שם דף מ

סדר נזיקין

וכבר היה רבן גמליאל ור׳ אלעזר בן עזריה ור׳
יהושע מהלכין כדרך ושמעו קול המונו של
רומי מפלטיא מאה ועשרים מיל והתחילו בוכין
ורבי עקיבא שוחק א״ל מפני מה מכות דף כד
ופעם אחת היו עולין לירושלים כיון שהגיעו
להר צופים קרעו בגדיהם כיון
שהגיעו להר הבית ראו שועל שיצא מבית
קדשי הקדשים התחילו הן בוכין ור׳ עקיבא משחק שם
וכבר היה משה ואהרן מהלכין בדרך ונדב ואביהו מהלכין
אחריהן וכל ישראל אחריהן אמר לו נדב לאביהו
אימתי ימותו שני זקנים הללו ואני ואתה ננהיג
את הדור א״ל הק״בה הנראה מי קובר את מי סנהדרין דף נב

ווי לכון חיבייא דאמריתון מיתי לא חיין דלא הוו חיי דהוו
חיי לא כל שכן א״ל חיבייא קרית לי — שם דף צא
וכי אית ליה עבר צ״ל לא עבר — עבודה זרה דף ו

סדר קדשים

ובא עלה מקום שנים צ״ל וכל מקום שנים באים
תחת חטאת — זבחים דף צ
ורבי יעקב צ״ל ורבי עקיבא — שם דף צג
ופדויו מבן חדש כלל בערכך כסף חמשת שקלים
פרט פדה תפדה חזר וכלל — בכורות דף נא
וכבר היה רבי ישמעאל ור׳ עקיבא ור׳ אלעזר בן
עזריה ולוי הסדר — יומא דף פה

סדר זרעים

זלת קבוץ קנה מינה באתר דלית גבר תמן הוי גבר	ברכות דף כג

סדר מועד

זוגא חלופי רבי יוחנן ומעייל ר׳ יונתן כל מי שאפשר למחות	שבת דף נד
זונין שם חכם על לבי מדרישא	שם דף פא
זוזי זוזי צ״ל זוגי זוגי קתני	עירובין דף לז
זכין לאדם שלא בפניו ואין חבין לאדם אלא בפניו	שם דף מו
זכין לאדם שלא בפניו ואין חבין לאדם אלא בפניו	שם דף צה
זבינגא לך זיגא דמטו ליך עד כרעיך	שם דף ק
זיעא בעלמא הוא מכאן ראיה גמורה להתיר יין שרוף	פסחים דף כד

הנקרא אגואר״דינטי בלע״ז שאפילו נאמר שנעשה מיין
סתם אפילו הכי הוא כי אם זיעא בעלמא כמ״ש אביי
פסק בכאן דהא לעניין ערלה תנן שהיא יותר חמורה
מסתם יינם ואמר להיוציא מתותים תאנים
ורמונים זיעא בעלמא לפי שאינם בני משקה
והדבר פשוט

סדר נשים

זכין לאדם שלא בפניו ואין חבין לאדם שלא בפניו	כתובות דף יא
זמרא בביתא חורבא בסיפא	סוטה דף מח
זכין לו לאדם שלא בפניו ואין חבין לו אלא בפניו	קידושין דף כג
זו אשה וז׳ בניה איתוהו לקמא לקמיה דקיסר א״ל פלה	גיטין דף נז

סדר נזיקין

זבין לאדם שלא בפניו ואין חבין לו שלא בפניו בבא מציעא ד' יב
זו אינה צריכא לפנים יש בו שני פירושים אינה צריכה
כדי לתרצה להכניסה לפני בני הישיבה שאין בהם
יודע לפרקה ותשובת הגאונים פורשין לגנאי
דליכא קושיא מעליא אל תעלוה לגיר שם דף יז
זבון וזבין תגרא איקרי שם דף מ
זו קרית שמע ותפלה מכאן מודעא רבה להרמ"בם ז"ל שפסק בבא קמא דף צב
בהלכות תפלה שתפלה דאורייתא שכתב איזוהי עבודה שהיא
בלב הוי אומר זו תפלה ובכאן נסיב לה תלמודא
מפסוק ועבדתם זו קרית שמע ותפלה והשוה
קרית שמע לתפלה לומר מה קרית שמע דאורייתא
פסק אף תפלה דאורייתא דא"לכ מה בא להשמיענו
זו קרית שמע הא קרית שמע בהדיא כתיב
כשכבך ובקומך אלא ודאי להשוות תפלה לק"ש ולכך
פסק הרמ"בם ז"ל דתפלה דאורייתא כך נראה לי
זו שאלה שאל טרנוסרופוס הרשע את ר' עקיבא אם
אלהיכם אוהב עניים הוא מפני מה אינו מפרנסם בבא בתרא דף י
זימנא חדא הוה אזלינן באורחא ודלינן גלא עד דחזינן שם דף עג
זימנא חדא הוה קאזלינן בספינתא וחזינן ההוא כורא שם
זימנא חדא הוה קאזלינן בספינתא וחזינן ההוא כורא דיתבא שם
זימ.א חדא הוה אזלינן בספינתא וסגאי ספינתא שם
זימנא חדא הוה אזלינן בספינתא וחזינן ההוא ציפרא דקאים שם
זימנא חדא הוה קאזלינן במדברא וחזינן הנהו אווזי דשמטי שם
זימנא חדא הוה קאזלינן במדברא ואיתלוי בהדן ההוא טייעא שם
זימנא חדא הוה קאזלינן בספינתא וחזנן ההוא כוורא דאפקיה שם דף עד
זימנא חדא הוה קאזלינן בספינתא וחזינן ההוא כוורא שם
זימנא חדא הוה קאזלינן בספינתא וחזינן ההוא קרטילתא שם
זימנא חדא הוה אזלינן בספינתא וחזינן ההוא אבן טבא דהוה שם
זימנא חדא הוה קאזלינן במדברא והואי אטמא דבשרא שם

זבין

זבן וזבין תגרא איקרי	שם דף צ
זקינו של ר׳ פרידא אשכח ההוא גולגולתא דהוה שריא בשערי ירושלים והוה כתוב עילוה זאת ועוד אחרת קברה והדר נבוג קברה והדר נבוג אמר האי גולגולת של יהויקים	סנהדרין דף פב
זימנא חדא הוה קאזילנא בארחא א״ל ההוא טייעא תא ואחוי לך בלועי דקרח אזל חזא תרי בזעי	שם דף קי

סדר קדשים

זהו קל וחומר בן קל וחומר בן בנו של קל והומר הוא	זבחים דף נא
זכין לאדם שלא בפניו ואין חבין לו לאדם שלא בפניו	חולין דף פג
ז׳ זרת זו קמיצה זו אמה זו אצבע זו גודל	מנחות דף יא
זכור אותו האיש לטוב וחנינא בן חזקיה שמו שאלמלא הוא נגנז ספר יחזקאל	שם דף מה

סדר זרעים

סדר מועד

חמרא

חמרא דפרוגייתא ומיא דיומסת	שם דף קמז
חביבי ר' חייא שהוא דודו של רב מאביו ומאמו	עירובין דף יב
חכמים עשו חיזוק לדבריהם יותר משל תורה	שם דף עז
חמשה דברים צוה ר' עקיבא את ר' שמעון	
כשהיה חבוש	פסחים דף קיב
חמשה דברים צוה כנען את בניו	שם דף קיג
חצובא מקטע רגילהון דרשעיא	ביצה דף כה
חלש רב הונא על רב פפא לשיולי ביה	ראש השנה דף יז
חזייה לסיהרא דהוה קאי בצפרא דכ"ט שקל קלא	דף כה
חרגא דיומא לא שמיה	יומא דף כ
חמשה דברים נאמרו בכלב שוטה פיו פתוח	שם דף פג
חלוקין עליו חביריו על ר' חנניא בן גמליאל	מגילה דף ז
ומן התימה על הרמ"בם שפסק	
קשיא כמתני' והרי ר' יוחנן דמארי	
על דתלמודא מפרש שהיא מתניתין	
הרמב"ם יחידאה והלכה כחכמים וצ"ע	

סדר נשים

חכמים עשו חיזוק לדבריהם יותר משל תורה	יבמות דף לו
חזייה לההוא ארעא דשדי ביה כרבא לפותיא א"ל אי תשדי	שם דף סג
חביבי לית הלכתא כי הא מתניתא הוא ר' חייא	כתובו' דף נב
חומא דביתהו דאביי אתאי לקמיה דרבא א"ל פסוק לי	שם דף סה
חד מינייהו כתרי מינן וחד מינן כי סליק להתם כתרי	שם דף עה
חנינא בר חמא ישב בראש	שם דף קג
חברך חברא אית ליה וחברא דחברך חברא אית ליה	שם דף קט
חמשה נבראו מעין דוגמא של מעלה וכולן לקו	סוטה דף י
חרגא דיומא מסי	נדרים דף ח
חלש נפיק אכריז רב כהנא	שם דף לט
תליש אמר להון לא תגלו לאיניש	שם דף מ
חלש איעקר ליה תלמודיה אהדריה אביי קמיה היינו דבכל	
דוכתא	

דוכתא אמרינן אמר ר' יוסף לא שמע לי א"ל	שם דף מא
חוייה לההוא קרוקיתא דעקרבא יתיבא אקרוקתא ועברא	שם
חכם שאינו עומד מפני רבו נקרא רשע	
ואינו מאריך ימים	קידושין דף לג
חשב אדם לעשות מצוה ונאנס ולא עשאה מעלה עליו	שם דף מ
חמשה קרובין למיתה יותר מן החיים ואלו הן אכל ועמד	גיטין דף ע

סדר נזיקין

חמשה דברים נאמרו בשום משביע ומשחין ומצהיל פנים	בבא קמא דף פב
חמש מאות למדו תורה חמש מאות חכמה יונית	שם דף פג
מכאן יש ראיה שמותר ללמוד חכמה יונית	
כמו שלמד הרמ"בם הלכות קידוש החדש שכתב	
דקדוק שעיקר חכמה זאת היא מחכמי יון גם חכמת	
הפילוסופיא וצדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם	
והאריכות בזה אך למותר	
חדא מקמי חדא לא אפיך חדא מקמי תרתי מפיך	שם דף צו
חדא מתרי ותלתא נקט מכאן ראיה דלא שייך להקשות אמאי	
דקדוק לא מתרץ התלמוד תשובה אחרת כמו שמקשים	
התוספות דחדא מינייהו נקט ודוק	שם דף קו
חזקה אין אדם חוטא ולא לו	בבא מציעא ד' ה
חסרא חסרא לא צריכנא לך את צריכא לי עד ארבעין	
שנין איקפדי	שם דף לג
חומץ בן יין עד מתי אתה מוסר עמו של אלהינו להריגה	שם דף פג
חמש עבירות עבר אותו רשע באותו היום בא על נערה	בבא בתרא דף יו
חברך חברא אית ליה וחברא דחברך חברא אית ליה	שם דף כח
חברך חברא אית ליה וכו'	שם דף כט
חברך חברא אית ליה	שם דף לח
חזיא לי ההוא אקרוקתא דהויא כי אקרא דהגרוניא	שם דף עג
חמרא דאקרים בסמך גרסינן ולא במ"ם ופירוש שנעשה	
חומץ וכן הוא בלשון ערבי	שם דף צה
חמשה עשר באב היה יום טוב לישראל יום שהותרו שבטים	

לבא

לבא זה בזה יום שהותר שבט בנימין לבא
בקהל יום שכלו בו מתי מדבר יום שבטל בו
הושע בן אלה פרדסאות שהושב ירבעם על
הדרכים שלא יעלו ישראל לרגל יום שניתנו
הרוגי ביתר לקבורה ותקנו ביבנה הטוב
והמטיב הטוב שלא הסריחו והמטיב שנתנו
לקבורה יום שפוסקין בו מלכרות עצים למערכה — שם דף קכא
חביבי אמר אחד המלוה בשטר וא' המלוה על פה
חביבי הוא ר' חייא — מכות דף ג
חזינן להו לתפלין דרבי חביבי הוא רבי חייא — שם דף יא
חלוקין עליו חביריו על ר' חנניא בן גמלאל — שם דף כג
והגם שהקשנו על הרמ"בם למה פסק נגד רבי יוחנן
ישוב דאמר מתניתין יחידאה היא והלכה כחכמים מצאתי
לדברי שנפסקה הלכה בגמרא כר' חנניא בן גמלאל אמר
הרמב"ם רב הלכה כר' חנניא בן גמלאל ולכן פסק הרמ"בם
הלכה כסתם משנה נגד ר' יוחנן ודוק
חריפי דפומדיתא עיפא ואבימי בני רחבא — סנהדרין דף יז
חסריה לגנבא נפשיה לשלמא נקיט — שם דף כב
חידוש הוא מאי חזית דסמכת אהני סמוך אהני אין לך
בו אלא משעת חידושו — שם דף כז
חובת הגוף נוהגת בין בארץ בין בחוצה לארץ — שם דף לה
חבל על שמש הגדול שאבד מן העולם שאלמלא לא נתקלקל — שם דף נט
חזקיה מלך יהודה בקש אביו לעשות לו כן אלא
סכתו אמו סלמנדרא — שם דף סג
חותמו של הק"בה אמת — שם דף סד
חלה ר' אליעזר נכנסו ר' עקיבא וחביריו לבקרו הוא יושב
בקינוף שלו והן יושבין בטרקלין שלו ואותו היום ע"ש — שם דף סה
חזה דמיה דזכריה דהוה קא רתח אמר להו מאי האי — שם דף צו
חלה ר' אליעזר נכנסו תלמידיו לבקרו א"ל חימה
עזה יש בעולם — שם דף קא
חלה ר' אליעזר נכנסו ארבעה זקנים לבקרו ר' טרפון
רבי יהושע רבי אלעזר בן עזריה ור' עקיבא
נענה רבי טרפון — שם

חזור בך ואני ואתה ובן ישי נטייל בגן עדן א״ל מי
בראש בן ישי — שם דף קב
חוצפא אפילו כלפי שמיא מהני — שם דף קה
חוצפא מלכותא בלא תגא — שם
חזור בך א״ל כך מקובלני ממך החוטא ומחטיא את הרבים
אין מספיקין בידו לעשות תשובה מאי עבד
אבן שואבת — שם דף קז
חמרא דאקרים דאקרים גרסינן וכן הוא בלשון הגרי — עבודה זרה דף ל

סדר קדשים

חרדה בה תלמידיו — זבחים דף יג
חד מהאי זווא וחד מהאי זווא צ״ל חד מהאי זוגא
וחד מהאי זוגא — שם דף מו
חביבא ליה דאתי מדרשא — שם דף מז
חכמים עשו חיזוק לדבריהם יותר משל תורה — שם דף קא
חמש שמחות היתה אלישבע יתרה על בנות ישראל
יבמה מלך אישה — שם דף קב
חריפא סכיניה פי׳ לבו פתוח בסברא — חולין דף עז
חביבין ישראל לפני הקב״ה יותר ממלאכי השרת
שישראל אומרים — שם דף צא
חוטין שבעוקץ אסורין חמשה חוטי אית ביה בכפלא ג׳
מימינא וב׳ משמאלא — שם דף צג
ופר״שי שבעוקץ היינו חמשה חוטי דכפלי ומחלה

השגה על רש״י

מכבוד תורתו שהם שני דברים חוטין שבעוקץ
אסורין ולא מנה התלמוד כמה ואח״כ אמר חמשה
חוטי אית ביה בכפלא דהיינו כסלים וחוטין
שבעוקץ הם סמוך לזנב גם אינם משתלפי לא
המימי ולא קרירי אלא של הכסלים תחת חלב
הכליות וזה נראה בחוש הראות גם חוטין שבעוקץ
אסורין משום דם וחוטין שבכסלים אסורין משום

חלב וכן פסק הרמ״בם ה׳ חוטין יש בכסלים והם	
אסורים משום חלב כאשר נזכר בתלמוד ואח״כ	
הביא חוטי העוקץ וזה דבר פשוט	מנחות דף כב
חד מינייהו כתרי מינן	
חביבין ישראל שסיבבן הק״בה במצות תפילין בראשיהן	שם דף כג
ותפלין בזרעו׳	שם דף פט
חדא מינייהו נקט	בכורות דף ה
חייב אדם לומר בלשון רבו	שם דף יג
חביבא ליה נקטה ברישא	ערכין דף יז
חברך חברא אית ליה וחברא דחברך חברא אית ליה	תמורה דף קיא
חד מיגו אמרינן תרי מיגו לא אמרינן	

סדר טהרות

חרש שדברו בו חכמים בכל מקום אינו שומע ואינו מדבר	נדה דף יג
חמשה דברים הן שהעושה אותן מתחייב בנפשו ודמו בראשו	שם דף יז
חוז דפרחא אסיא מהאי פוריא להאי פוריא אמרי ש״מ	שם דף לז
עבדו רבנן	

סדר זרעים

טבא ביעתא מגולגלתא משתא קייסי סולתא	ברכות דף מד
טבא ביעתא מגולגלתא מישתא מטוייתא מ"ד מבושלתא	שם
טחול יפה לשניים וקשה לבני מעים כרישין קשין לשינים	שם
קטן מקטין וכל נפש משיב את הנפש	שם

סדר מועד

טבלא שם חכם	שבת דף קא
טבות רישבא שם חכם	שם דף קמו
טבא תרי מתלת ווי לה לחדא דאזלא ולא אתיא	שם דף קנב
טבלא שם חכם	עירובין דף יב
טבלא שם חכם	שם דף יו
טבלא שם חכם	שם דף מח
טבלא שם חכם	שם דף עה
טבלא שם חכם	שם דף קב
טבא חרא פילפלתא חריפתא ממלא צנא דקרי	חגיגה דף י
טובא צפורנן של ראשונים מכריסן של אחרונים	יומא דף ט

סדר נשים

טוביאנא דחכימי	כתובות דף מ
טב למיתב טן דו מלמתב ארמילו אביי אמר וכו'	שם דף עה
טב למיתב טן דו מלמתב ארמילו	קידושין דף ז
טב למיתב טן דו מלמתב ארמילו	שם דף מא

טול

סדר נזיקין

טול קיסם מבין עיניך טול קורא מבין עיניך	בבא בתרא ד׳ טו
טבא דאבא מדברא מ״ט תרעא דרווח רווח	שם דף צ
טבלא שם הכם	שם דף קיא

סדר קדשים

טבות שם חכם	חולין דף מד
טבלא שם חכם	מנחות דף עה
טול קיסם מבן שניך אמר לו טול קורה מבין עיניך	ערכין דף יו
טובינא דחכימי	כריתות דף פה
טבל חלב נבילתו מנלן צ״ל חלב נבילתו מנלן	שם דף צג
טבלא שם חכם	תמורה דף קכה

סדר זרעים

ינאי מלכא ומלכתא כריכו ריפתא בהדי הדדי ומדקטל להו לרבנן	ברכות דף מח

סדר מועד

יהא חלקי מאכלי שלש סעודות בשבת	שבת דף קיו
יהא חלקי מגומרי הלל ושם מביא הרבה עיין עליו	שם
יוסף מוקיר שבי הוה ההוא גוי בשבובתיה דהוו נפשי נכסיה	שם דף קיז
יהושע אוהב ישראל הוה עמר ותקן להם דרכים	עירובין דף כב
יומא חד הוה קאזיל באורחא חזייה לההו גברא דהוה	חגיגה דף ה
יאה עניותא ליהודאיי כי ברזא סומקא לסוסיא	שם דף ט
ידע דנקט מילתא ברעתיה נהג נזיפותא	מועד קטן דף יז
יהי רעוא דרום רישך אכולה כורכא	יומא דף נג
יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין	סוכה דף מה

סדר נשים

יותר משהאיש רוצה לישא אשה רוצה להנשא	יבמות דף קיג
יותר ממה שהאיש רוצה לישא אשה רוצה להנשא	שם דף פו
ישא אדם דומה ואל ישא בת דומה שזו באה מטיפה	סוטה דף כז
יהיב ד׳ זוזי לספונאי לאתויי בהון מידעם לא	נדרים דף ג
יהודה ועוד לקרא	קידושין דף ו
יש מאכיל לאביו פסיוני וטורדו מן העולם ויש מטחינו ברהיים ומביאו לחיי הע״ה	שם דף לא
ישב ולא עבר עבירה נותנים לו שכר כעושה מצוה	שם דף לט
יותר ממה שהאיש רוצה לישא אשה רוצה לינשא	גיטין דף מט
יש לך אדם שזבוב נופל לתוך כוסו וזורקו ושותהו ויש לך אדם שאינו שותיהו זו היא מדת פפוס בן יהודה	שם דף צ

יציבא

סדר נזיקין

יציבא בארעא וגיורא בשמי שמיא	בבא קמא דף מב
יציאת מצרים כרבית יציאת מצרים גבי ציצית יציאת מצרים במשקלות אמר הק"בה	בבא מציעא ד'כא
יציאת מצרים גבי שרצים למה לי	שם
יש לו בן לאותו צדיק אמרי ליה יש לו וכל זונה שנשכרת בשנים	שם דף פה
יש לו בן לאותו צדיק שהיה מקפח את בניו	שם
יתיב מאה תעניתא דלשתכח גמרא בבלאה מיניה	שם
יגיד עליו ריעו	בבא בתרא דף יט
ירדן יוצא ממערת פמיים ומהלך בימה של סיבכי	שם דף עד
יתיב רבי יוחנן וקא דריש עתיד הק"בה להביא אבנים טובות	שם
יום שבאתה רות המואביה לא"י מתה אשתו של בועז היינו דאמרי אינשי עד דלא שכיב שיכבא	שם דף צא
יודע היה משה רבנו שבנות צלפחד יורשות הן אבל לא היה יודע אם נוטלות חלק בבכורה אם לאו	שם דף קיט
יודע היה משה רבנו שהמקושש במיתא אבל לא היה יודע איזה מיתה	שם
יבא מי שמכיר אבוס בעליו ויפרע ממי שאינו מכיר אבוס	מכות דף כג
יין שחקריס גרסינן בסמך ולא במים וכן הוא בלשון ערבי	סנהדרין דף יד
יש אומרים בקלפי נשתארו שבשעה שאמר לו הק"בה למשה אספה לי	שם דף יז
ינאי המלך עמוד על רגליך ויעדו בך ולא לפנינו אתה עומד	שם דף יט
יין ניתן בשבעים וסוד ניתן בשבעים נכנס יין יצא סוד	שם דף לח
יודעין היו ישראל בע"ז שאין בה ממש ולא עבדו ע"ז אלא להתיר עריות	שם דף סג
ייתי ולא איחמניה א"ל ר"ל מאי טעמא אלימא משום דכתיב	שם דף צח
יצר תינוק ואשה תהי שמאל דוחה וימין מקרבת	שם דף קז
יבא נמרוד ויעיד באברהם שלא עבד ע"ז יבא לבן ויעיד ביעקב	עבודה זרה ג

יש קונה עולמו בכמה שנים ויש קונה עולמו בשעה אחת — שם דף יז

סדר קדשים

יכול תהא דם חטאת העוף כיבוס צ״ל טעונה כיבוס — זבחים דף צב

ימי אהל מועד שבמדבר ארבעים שנה חסר אחת ימי אהל
מועד שבגלגל ארבע עשרה שבע שכבשו ושבע
שחלקו ימי אהל מועד שבנוב וגבעון חמשים ושבע — שם דף קיח
נשתיירו לשילה שלש מאות ושבעים חסר אחת

יונה אמר רבי זירא מבלעתה פי מקום בית הבליעה קרוי — חולין דף מג
תורבץ סמוך לראש הנקב מאר ולפי זה
קשיא יונה הוא שם חכם והוי כמו רבא אמר רב נחמן
על הרב שכל התלמוד מלא מלשון זה ודלא כהרב
בית יוסף בית יוסף שהבין יונה ממש ומחלק בין יונה
לשאר עופות ועיין עליו במקומו

יתיב רבי תלת תעניתא כי הוה קא בעי מברך א״ל — שם דף פז
צדוקי קאי אבבא

יבא אדיר ויפרע לאדירים מאדירים באדירים יבא — מנחות דף נג
אדיר זה הק״בה

יבא ידיד בן ידיד ויבנה ידיד לידיד בחלקו של ידיד — שם
ויתכפרו בו ידידים

יבא טוב ויקבל טוב מטוב לטובים יבא טוב זה משה — שם
דכתיב ותרא

יבא זה וקבל זאת מזה לעם זה יבא זה זה משה דכתיב — שם
כי זה משה

יבא דבר שבגובה ויכפר על מעשה גובה — ערכין דף יו

יבא דבר שבקול ויכפר על מעשה הקול — שם

יבא דבר שבחשאי ויכפר על מעשה חשאי — שם

יונה

יונה שם חכם כתבתי זה על פי מה שכתבתי לפירוש
דקדוק יונה אמר ר׳ זירא
עד מבלעתה ודלא כפירוש הרב בית יוסף וכדי שלא יאמר
אומר אין שום אמורא בתלמוד ששמו יונה כתכתי זה תמורה דף קכז

סדר טהרות

יכולני לעשות כל בני זכרים נדה דף לא
יבעול וישנה ויהיו כל בניו זכרים שם
יכולני לבעול כמה בעילות בלא דם ושאני שמואל
דרב גובריה שם דף סב

סדר זרעים

כנור היה תלוי למעלה ממטתו של דוד ורוח צפון מנשבת
בו ומנגן מאליו — ברכות דף ג
כל הקורא קרית שמע על מטתו כאילו אוחז חרב
פיפיות בידו — שם ה
כל העוסק בתורה יסורין בדילין ממנו — שם
כל הרגיל לבוא לב״ה ולא בא יום אחד הק״בה משאיל וכו׳ — שם דף ו
כל הקובע מקום לתפלתו — שם
כל המתפלל אחורי בה״כ נקרא רשע ומסיים כרום
זלות לבני אדם — שם
כל הנהנה מסעודת חתן ואינו משמחו עובר וכו׳ — שם
כל אדם שיש בו יראת שמים דבריו נשמעין וכו׳ — שם
כל הקובע מקום לתפלתו אויביו נופלים תחתיו וכו׳ — שם דף ז
כשאתים הותכים בשר אל תחתכו על גב היד וכו׳ — שם דף ח
כל פרשה שהיתה חביבה על דוד פתח בה באשרי וכו׳ — שם דף ט
כל התולה בזכות עצמו תולין לו בזכות אחרים וכל
התולה בזכות אחרים תולין — שם דף י
כל המארח ת״ח בתוך ביתו ומהנהו — שם
כל הקורא לאברהם אברם עובר בעשה — שם דף יג
כל המאריך באחד מאריכין לו ימיו ושנותיו — שם
כל העושה חפציו קודם שיתפלל כאלו בנה במה כמה ס״ד
אסור קאמינא — שם דף יד
כל העולם כלו ניזון בשביל חנינה וחנינה בני די לו בקב
של חרובין מע״ש — שם דף יז
כ״ד מקומות בית דין מנדין על כבוד הרב וכולן שנינו במשנתנו — שם דף יט
כשחלה ר׳ אליעזר נכנסו תלמידיו לבקרו א״ל ר׳ למרנו
ארחות חיים ונזכה — שם דף כח
כשחלה רבן יוחנן בן זכאי נכנסו תלמידיו לבקרו כיון
שראה אותם התחיל לבכות — שם
כל היושב בתענית בשבת קורעין לו גזר דינו של ע׳ שנה — שם דף לא

כל

כל המבקש רחמים על חבירו אין צריך להזכיר שמו
וזה הפך הזוהר — שם
דקדוק ומביא ראיה הצילני נא מיד אחי מיד עשו שהרי יעקב
לא היה לו אלא אח אחד — שם דף לד
כל סעודה שאין בה מלח אינה סעודה — שם דף מד
כי מטו אפיתחא דבי רב נגד רב חסדא ואתנח א"ל
עולא אמאי קא מתנחת — שם דף נח
כד מפתח בבי מטרא בר חמרך מוך שקיך וגני — שם דף נט
כשירד חנינא בן אחי ר' יהושע לגולה היה מעבר שנים
וקובע חדשים בח"ל — שם דף סג
כל הדוחק את השעה שעה דוחקתו וכל הנדחה מפני
השעה שעה נדחית מפניו — שם דף סד

סדר מועד

כשחלה ר' ישמעאל שלחו לו אמור לנו שלח להם ק"פ עד
שלא חרב הבית פשטה מלכות הרשעה פ' שנה
גזרו מ' שנה גלתה סנהדרין — שבת דף טו
כך מנהגו של ר' יהודה בר אלעאי ע"ש מבאין לו
עריבה מלאה חמין — שם דף כה
כל אדם שיש בו תורה ואין בו יראת שמים דומה
לגזבר שמסרו לו — שם דף לא
כל המניח ידיו כנגד פניו של מטה כאילו כופר
בבריתו של אברהם — שם דף מא
כד הוינא בר תמני סרי שנין והוה גמירנא ליה לכוליה הש"ס — שם דף סג
כל המסתכל באצבע קטנה של אשה כאילו מסתכל — שם דף סד
כל מה שברא הק"בה בעולמו לא ברא דבר אחד
לבטלה שבלול — שם דף עז
כל המקיל בסעודת הקזת דם מקילין לו מזונותיו — שם דף קכט
כל המשפיל עצמו וכל הדוחק את השעה — עירובין דף יג
כל אותן השנים שהיה ארה"ר בנדוי הוליד רוחין

ושידין ולילין ועיין במורה הנבוכים	שם דף יח
כל המלעיג על דברי חכמים נידון בצואה רותחת עיין	
בהקד' הרמב"ם לס"ז	שם דף כא
כי הוה אזלינא בתריה דרבי יוחנן למיכל פרי רגינוסר	שם דף ל
כל עיר שאין בה ירק אין ת"ח רשאי לדור בה	שם דף נה
כל עיר שיש בה מעלות ומורדות אדם ובהמה שבה מתים	שם דף נו
כלבא בלא מתיא שב שנין לא נבח	שם דף סא
בת דהיתרא עדיף	שם דף עב
כל מקום ששנה רבי יהודה בעירובין הלכה כמותו	
פי' קנית עירוב	שם דף פ"א
כל מקום שאמר ר' יהודה אימתי ובמה במשנתנו	
אינו אלא לפרש ודוקא במשנה אבל	
דקדוק לא בברייתא גם מחלוקת רבי יהושע ב"ל ור'	
יוחנן כי לדעת ר' יוחנן דוקא אימתי ולא במה	שם
כל מקום ששנה ר' יהודה בעירובין הלכה כמותו	
פי' קניין עירוב	שם דף צה
כל המתהיר אם הכם הוא חכמתו מסתלקת ממנו	פסחים דף סו
כל אדם שכועס אם חכם הוא חכמתו מסתלקת ממנו	שם
לבן תימא נאכלת צלי או אין נאכלת צלי תא שמע הלילה	שם
הזה כולו צלי ואמר רב חסדא זו דברי בן	
תימא ש"מ ואחר זה לבן תימא אומר הגמר'	
קשיא החגיגה נאכלת ליום ולילה כפסח עצמו ומן	
על התימה על הרמ"בם ז"ל המוכי שטרא לבי	
הרמב"ם תרי שפסק בחגיגה ל"ב ימים ולילה אחד	
ופסק והלילה הזה כולו צלי כבן תימא דאילו	
לרבנן הרי חגיגה שנאכלת בלילי פסחים	
מבושלת ואין זה כולו צלי וצ"ע	
כל מקום שנתנו חכמים עיניהם או מיתה או עוני	חגיגה דף ה
כי נח נפשיה דר' יהושע בן חנניה א"ל רבנן מאי תהוי עלן	שם
כל שראה יחזקאל ראה ישעיה למה יחזקאל דומה ועיין במורה	שם דף יג
כל המסתכל בשלשה דברים עיניו כהות	שם דף יו
כל דבר שיש לו מתירין אפי' בדרבנן לא בטל	ביצה דף ד
כי תניא ההיא במוסתקי	שם דף לג

מכאן ראיה שלא פסק הרמ"בם בהלכות שבת כזאת
דקדוק התשובה ר"ל במסתקי שהרי אינה אלא דחיה בעלמ'
כדי להשיב בעד ר' אליעזר אבל לרבנן בכל עניין שרי

כוורא סמוך למסרחיה מעלי	מועד קטן דף יא
כיון שעבר אדם עבירה ושנה בה	שם דף כז
כי חזי איניש דמצלח זרעא	ראש השנה דף יו
כל הלומד תורה ואינו מלמדה דומה להדס במדבר	שם דף כג
כיצד מלבישן לעתיד לבוא נמי לכשיבואו אהרן	
דקדוק ובניו ומשה עמהם מכאן משמע לאחר תחיית המתים	
יש עבודת קורבנות והלבשת בגדים ועולם כמנהגו	
	יומא דף ה
כל ת"ח שאינו נוקם ונוטר	שם דף כב
כדי שם חכם	שם דף מד
כמו אחרי בלותי היתה לי עדנא כלומר זקנה בנאופי'	שם דף פג
נראה לי שאינו לשון התלמוד אלא רבנן	
דקדוק סבוראי כמו שיש הלכה כשמואל בפסחים	
לעניין שורות המכתף שאינה מן התלמוד	
אלא מן הגאונים	
כדאמרי אינשי שותא דינוקא בשוקא או דאבוה או דאימיה	סוכה דף נו
בשבקש טורינוס להרוג את לולינוס ופפוס אחיו	תענית דף יח
כדי שם חכם	מגילה דף ב
כל כלה שהיא צנועה בבית חמיה זוכה יוצאה ממנה	שם דף י
כל המגדל יתום ויתומה בתוך ביתו כאלו ילדו	שם דף יג
כל ליצנותא אסורא בר מליצנותא דע"ז	שם דף כה
כל האוחז ספר תורה ערום נקבר ערום	שם דף לב

סדר נשים

כדי שם חכם	יבמות דף צ
כי ניים ושכיב אמרה רב להא שמעתתא	שם דף צא
כמיא חמימא על רישיה דקרחא	כתובו' דף לט
כי ריבבא דבוסליתא	שם

כי נהמא אקושא בחניכי	שם
כל מקום ששנה רשב"ג במשנתנו הלכה כמותו אין כלל זה	שם דף ע"ז
אמת שהרי כמה משניות שיש רש"בג ואין הלכה	
דקדוק כמותו וכן כתב הר"יף והרא"ש וגם הרמ"בם הרבה	
פעמים אינו פוסק כמותו ודוק ותשכח	
כל המהלך ד' אמות בארץ ישראל מובטח לו שהוא בן ה"ב	שם דף קיא
כדי שם חכם	נזיר דף ב
כל לא יצא צ"ל יכול לא יצא	שם דף כח
כל מקום שנתנו חכמים עיניהם או מיתה או עוני	סוטה דף מו
כל מקום שנתנו חכמים עיניהם או מיתה או עוני	נדרים דף ז
כל הצופה בנשים סופו בא לידי עבירה וכל המסתכל	שם דף כ
כל שאין מבקר חולים כאלו שופך דמים	שם דף מ
כל המבקר את החולה גורם לו שיחייה	שם
כיון שעבר אדם עבירה ושנה בה נעשית לו היתר	קידושין דף כ
כמה חביבה מצוה בשעתה שהרי מפניהם עומדי'	שם דף לג
כיון שעבר אדם עבירה ושנה בה נעשית לו	שם דף מ
כח דהיתרה עדיף	שם דף ס
כל הנושא אשה שאינה הוגנת לו אליהו כופתו	
והק"בה רוצעו	שם דף ע
כל מצוה שהחזיקו בה כותים הרבה מדקדקים בה	שם דף עו
כח דהיתירה עדיף ליה	גיטין דף מא
כדי שם חכם	שם דף נד
כרת מדבריהם מי איכא	שם דף נה
כל המלעיג על דברי חכמים נידון בצואה רותחת	
עיין בהקדמת הרמ"בם לסדר זרעים	שם דף נז
כל מקום ששנה רשב"ג במשנתנו הלכה כמותו	שם דף עה
אין סומכים על כלל זה שהרי כמה משניות	
דקדוק שנשנא רש"בג ואין הלכה כמותו וכן כתב הרי"ף	
והר"אש גם הרמ"בם בהרבה מקומות לא פסק כוותיה	

סדר נזיקין

כל האומר הק"בה וותרן הוא יותרו חייו	בבא קמא דף ג

כל

כל מקום שאתה מוצא שני כללות הסמוכין זה לזה	
הטל פרט ביניהם	שם דף סד
כי ניים ושכיב רב אמר להא שמעתא	שם דף סה
כי ניים ושכיב רב אמרה להא שמעתא	שם דף סו
כל מקום ששנה רשב״ג במשנתנו הלכה כמותו אין	
דקדוק כלל זה אמת כאשר הוכחתי בכמה	
מקומות עיין עליהם	שם דף סט
כי הא דרבי יוחנן קרי למאניה מכבדותי	שם דף צא
כל המבקש רחמים על חבירו והוא צריך לאותו	
דבר הוא נענה	שם דף צב
כל היכא דאמרינן מעשה בחסיד אחד או רבי יהודה	
בר בבא או רבי יהודה בר אלעאי	שם דף קג
כי שכיבנא רבי אושעיא נפיק לוותי דתריצנא מתניתין כוותיה	שם דף קיא
כל מקום ששנה רש״בג במשנתנו הלכה כמותו	
ומשני תרי אמוראי נינהו ואליבא דר׳ יוחנן	
זו היא עדות ברורה שאין אנו סומכין	
דקדוק על כלל זה לפי שהוא מחלוקת האמוראים	
אם אמרו רבי יוחנן אם לאו ולכך הר״יף	
והרמ״בם והר״אש בהרבה מקומות	
לא פסקו כמותו כאשר הוכחתי וכ״ש בברייתא	בבא מציעא ד׳לח
כי שכיבנא רבי אושעיא נפיק לוותי דמתרצנא	
מתניתין כוותיה	שם דף סב
כי הוה קא נחא נפשיה אמר לה לדביתהו ידענא ברבנן	שם דף פד
כל מה שעשה אברהם למלאכי השרת בעצמו	
עשה הק״בה לבניו	שם דף פו
כל מילי ידענא אסותייהו לבר מהני תלת מאן דאכיל אהיגא	שם דף קיג
כלפי ליא פירוש הדבר בהיפך עיקר סידור בערכין	שם
כל צדקה וחסד שישראל עושין בע״הז שלום גדול ופרקליטין	
גדולים בין ישראל לאביהם שבשמים	בבא בתרא דף י
כל האומר מלכת שבא אשה היתה אינו אלא טועה	שם דף טו
כל שברא הק״בה בעולמו זכר ונקבה בראם אף לויתן	שם דף עד
כל מי שעיניו צרות בת״ח בעולם הזה מתמלאות עיניו עשן	שם דף עה
כל המתגאה בטלית של ת״ח ואינו ת״ח אין מכניסין	

אותו

אותו במחיצתו של הק״בה — שם דף צח
כלפי ליא פי׳ לאן הדבר נוטה איפכא מסתברא — שם דף קד
כל שאינו מניח בן ליורשו הק״בה מלא עליו עברה — שם דף קי
כל מקום ששנה רש״בג במשנתנו הלכה כמותו לא קיימא
לן כהאי כללא ומחלוקת היא בין האמוראים — שם דף קעד
כלפי לייא פי׳ הדבר בהפך — שם דף קעה
כמה טפשאי שאר אינשי דקיימי מקמי ס״ת ולא
קיימי מקמי גברא רבה — מכות דף כב
כינור היה תלוי למעלה ממטתו של דוד כיון שהגיע חצות — סנהדרין דף יו
כל אדם שמתה אשתו ראשונה כאילו חרב בית
המקדש בימיו — שם דף כב
כל מקום שאמר ר׳ יהודה אימתי ובמה אינו אלא לפרש דברי
חכמים ר׳ יוחנן אומר אימתי לפרש ובמה לחלוק — שם דף כה
כל מקום ששנה רשב״ג במשנתנו הלכה כמותו חוץ מערב
וצידן וראיה אחרונה לא קיימא לן כהאי כללא — שם דף ל״א
כל מקום שפקרו המינים תשובתן בצדן נעשה אדם ויברא
אלהים את האדם הבה נרדה וירד ה׳ לראות וכו׳ — שם דף לח
כרוספדאי שם חכם — שם דף סט
כך עונשו של בדאי שאפילו אמר אמת אין שומעין לו — שם דף פט
כל אדם שיש בו דיעה כאלו נבנה בית המקדש בימיו — שם דף צב
כל הנביאים כולם לא נתנבאו אלא לימות המשיח
אבל לע״ה עין — שם דף צט
כל הנביאים לא נתנבאו אלא לבעלי תשובה
אבל צדקים גמורים — שם
כל הנביאים לא נתנבאו אלא למשיא בתו לת״ח
ולעושה פרקמטיא לת״ח ולמהנה ת״ח מנכסיו אבל
ת״ח עצמן עין לא ראתה — שם
כל כהאי ריתחא ליתתח רחמנא עלן ולפרוקינן — שם דף קה
כדקטילנהו ינאי מלכא לרבנן אזל יהושע בן פרחיה וישו
לאכסנדריא של מצרים כי הוה שלמא שלח
ליה שמעון בן שטח — שם דף קז
כל מצות שישראל עושין בע״הז באות ומעידות להם לע״הב — עבודה זרה ב
כל הלומד תורה מרב אחד אינו רואה סימן ברכה לעולם

והני

והני מילי סברא אבל גמרא מרב א' עדיף כי היכי	שם דף יט
כל דתקון רבנן כעין דאורייתא תקון	שם דף לד
כלפי ליא פי' הדבר הפכיי	שם דף עה
כדי שם חכם	הוריות דף ח

סדר קדשים

כל כלל שאינו מלא אין דנין אותו	זבחים דף ד
כל מקום שאתה מוצא שני כללות הסמוכים זה לזה הטל פרט ביניהם ודונם בכלל ופרט	שם דף מד
כל הקבוע כמחצה על מחצה דמי נ"ל דווקא מדרבנן דמדאוריתא הכל בטל ברוב דכתיב אחרי רבים להטות דקדוק ולא כמו שכתבו קצת מן הפוסקים שהוא דאורייתא וכן נראה מדברי הרמ"בם בהרבה מקומות שהוא מדרבנן	שם דף עג
כלפי לייא הדבר בהפך	שם דף פב
כדי נסכה	שם דף צח
כח דהיתרה עדיף ליה	חולין דף נח
כדי שם חכם	שם דף עג
כל העולם כולו ניזון בשביל חנינא בני וחנינא בני די לו בקב	שם דף פו
כל כלל הצריך לפרט אין דנין אותו בכלל ופרט	שם דף פח
כולהו שני דרב הוה כתיב ליה ר' יוחנן לקדם רבנו שבבבל כי נח נפשיה הוה כתב לשמואל לקדם חברנו שבבבל	שם דף צה
כלי שני אינו מבשל	שם דף קד
כל מתניתא דלא תניא בי רבי חייא ובי ר' אושעי' משבשת היא ולא תותבו מינה בי מדרשא	שם דף קמא
כלומר שאינו קדוש עד שיהא עשרון שלם נ"ל שאין זה לשון התלמוד	מנחות דף ח
כל מקום ששנה ר"ש שזורי הלכה כמותו אף בנתערב לו טבל בחולין אין	שם דף לא
כל כלל ופרט המרוחקין זה מזה אין דנין אותו בכלל ופרט	שם דף נה

בדי שם חכם	שם
כדי נסבא פי׳ בחנם ולאו דווקא	שם דף פג
כשם שהדיבור יפה לבשמים כך דבור רע ליין	שם דף פז
כל מקנך תזכר כלל שור ושה וחמור פרט כלל ופרט אין בכלל אלא מה	בכורות דף ו
כל שתשמישו ביום יולד ביום בלילה יולד בלילה כל שתשמישו בין ביום בין בלילה	שם דף ח
כל משתמשין פנים כנגד עוף חוץ מ״ג שמשמשין פנים כנגד פנים ואלו הן דג	שם
כי שכיב וניים רב אמר להא שמעתתא	שם דף כד
כל ת״ח שאומרים דבר שמועה מפיו בעולם הזה שפתותיו דובבות בקבר	שם דף לא
כל כסף קצוב האמור בתורה כסף צורי ושל דבריהם כסף מדינה	שם דף נ
כל מקום שאתה מוצא שתי כללות הסמוכים זה לזה הטל פרט ביניהם ודונם	שם דף נא
כל דתקינו רבנן כעין דאוריתא תקינו	שם דף נד
כל חכמי ישראל דומין עלי כקליפת השום חוץ מן הקרח הזה	שם דף נח
בוליה אלא דכתב ותקעתם בחצוצרות על עולתכם אימא שתא ליתחייבן צ״ל בוליה שתא לא ליחייבין קמ״ל	ערכין דף ג
כדאיתא ביומא פרק באלו לו כהן גדול נ״ל שאינו מן התלמוד אלא מן הגאונים	תמיד סא
כל העוסק בתורה בלילה שכינה כנגדו	שם דף סו
כל תענית שאין בה מפושעי ישראל אינה תענית שהרי חלבנה ריח	כריתות דף עח
כל אשכלות שעמדו להם לישראל מימות משה עד שמת יוסי בן יועזר	תמורה דף קטו

סדר טהרות

כשם שהשאור יפה לעיסה כך דמים יפים לאשה	נדה דף ח

כל

כל אשה שדמיה מרובין כך בניה מרובים	שם כרף
כל המקיים דברי חכמים נקרא צנוע	שם דף יב
כל המוציא שכבת זרע לבטלה חייב מיתה	שם דף יג
כלפי לייא פי׳ הדבר בהפך	שם דף כו
כי הוו בה רבי יוחנן וריש לקיש בתנוקת לא הוו מסקי מינה אלא כדמסיק תעלא מבי כרבא	שם דף סה

פרופס

סדר זרעים

לא מפיבושת שמו אלא דניאל שמו אלא שהיה מבייש פני דוד בהלכה	ברכות	דף	ד
לעולם ירגז אדם יצר הטוב על יצר הרע	שם		ה
לעולם יהיה אדם זהיר בתפילת המנחה	שם		ו
לא היה אדם שהורה להק״בה עד שבאה לאה הפעם אורה את ה׳	שם	דף	ז
לעולם יכנס אדם שני פתחים ויתפלל שני פתחים ס״ד אלא שיעור ב׳ פתחים	שם	דף	ח
לימא לן מר מהני מילי מעלייתא במלי דכנישתא אוהב ה׳ שערי ציון	שם		
לעולם ידור אדם במקום רבו שכל זמן ששמעי בן גירא קיים לא נשא שלמה	שם		
לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם הצבור	שם		
לעולם ירוץ אדם לקראת מלאכי ישראל ואפי׳ לקראת מלכי א״ה	שם	דף	ט
למה נסמכה פרשת אבשלום לפרשת גוג ומגוג	שם	דף	י
לא כמדת הק״בה מדת בשר ודם הק״בה צר צורה בתוך צורה וכו׳	שם		
לא יפטר אדם מחבירו לא מתוך שיחה ולא מתוך קלות ראש ולא מתוך דברי׳ בטלי׳	שם	דף	לא
לית דין צריך בשש	שם	דף	מ
למי מברכין א״ל לרחמנא ורחמנא היכא יתיב רבא אחוי לשמי טללא	שם	דף	מח
לעולם יצפה אדם לחלום טוב עד כ״ב שנים מנלן מיוסף	שם	דף	נה
לאדם טוב אין מראין לו חלום טוב ולאדם רע אין מראין לו חלום רע	שם		
לעולם יהא אדם רגיל לומר כל דעביד רחמנא לטב עביד כי הא דר״ע הוה קאזיל	שם	דף	ס

סדר מועד

לכי תיבול עלה כורא דמלחא	שבת	דף ד
לעולם אל ישנה אדם בנו בין הבנים שבשביל משקל ב׳ סלעים	שם	דף י
לך לך אמרינן נזירא סחור סחור לכרמא לא תקרב	שם	דף יג
לא נחלקו ב״ש וב״ה בדבר הזה	שם	דף מב
לעולם אל ימנע אדם עצמו מבית המדרש ואפי׳ שעה אחת	שם	דף פג
לא בסבי טעמא ולא בדרדקי עצה	שם	דף פט
לודא שם חכם	שם	דף צו
לא נחלקו ב״ש וב״ה בדבר הזה	שם	דף קלה
כל שאומרים בפני המת יודע עד שיסתם הגולל	שם	דף קנב
לית דעני מכלבא ולית דעתיר מחזירא	שם	דף קנה
לאו שניתן למיתת ב״ד לוקין עליו צ״ל אין לוקין עליו	עירובין	דף יז
לית דין בר איניש	שם	דף כג
לכן של ראשונים כפתחו של אולם ושל אחרונים כפתוי של היכל	שם	דף נג
לא מתו בני אהרן עד שהורו הלכה בפני משה רבן	שם	דף כג
לא אשכחן דאיצטריך ליה יהושע	שם	
לא יפטר אדם מחברו אלא מתוך דבר הלכה	שם	דף סד
לעולם יכנס אדם בכי טוב ויצא בכי טוב	פסחים	דף ב
לעולם ישנה אדם לתלמידו דרך קצרה	שם	דף ג
לך לך אמרינן נזירא סחור לכרמא לא תקרב	שם	דף מ
לעולם יעסוק אדם בתורה ומצות	שם	דף נ
לאו שאין בו מעשה אין לוקין עליו	שם	דף סג
למה נסמכה מיתת אהרן לבגדי כהונה	מועד קטן	דף כה
לא משכחת צורבא מרבנן דמורה אלא משבט לוי	יומא	דף כו
למה נקרא שמם אנשי כנסת הגדולה	שם	דף כט
לא נחלקו ב״ש וב״ה בדבר הזה	סוכה	דף טו
לא לימא איניש לינוקא דיהיב ליה מידי	שם	דף מו
לעולם אל יעמוד אדם במקום סכנה ויאמר	תענית	דף ב

לא

לא הוי ידעי רבנן מאי סירוגין וכו׳	מגילה דף יח
לילי שם חכם	יבמות דף יב

סדר נשים

לכתב בי תהיינ לאיש צ״ל דכתיב כי תהיינא לאיש	שם דף כג
לך לך אמרינן נזירא סחור סחור לכרמא לא תקרב	שם דף מו
לעולם יעסוק אדם בתורה ומצות אפי׳ שלא לשמן	נזיר דף כג
לעולם יקדים אדם לדבר מצוה שבשכר לילה אחת	שם
לא תניא מידיה חמש צ״ל מידי חמש	שם דף לח
לוקה נמי דקאמר מדברי סופרים	שם דף נח
לעולם ילמד אדם מדעת קונו שהרי הק״בה הניח	
כל הרים והשרה שכינתו על הר סיני	סוטה דף ה
לעולם תהיה אימת צבור עליך שהרי כהנים פניהם כלפי העם	שם דף מ
לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצות ואע״פי שלא לשמה	שם
לימרו קרינן ל״ה צ״ל קרבן ל״ה	נדרים דף י
לא נתנה תורה אלא לזרעו של משה	שם דף לח
לא ליסעוד איניש קצירא לא בתלת שעי קמייתא	שם דף מ
לא ליתיב ליה איניש אושפיזא אפשר דמתרחיש ליה	קידושין דף כט
למה צדיקים נמשלים בעולם הזה לאילן שכולו עומד	שם דף מ
לעולם אל יטיל אדם אימה יתירה בתוך ביתו	גיטין דף ו
לא חרבה ארץ ישראל עד שעברו בה שבעה בתי דינין ע״ז	שם דף פח
לאיי אפנויי מופנא פי׳ באמת	בבא קמא דף כה

סדר נזיקין

לעולם יקדים אדם לדבר מצוה שבשביל לילה אחת	שם דף לח
לעולם יהיה האדם מן הנרפדים ולא מן הרודפים	שם דף צג
לא נחלקו בית שמאי ובית הלל בדבר הזה	שם דף צד

לא אמרינן מגו דחשיד אממונא חשיד אשבועתא	בבא מציעא דף ה
לא חרבה ירושלם אלא על שדנו בה דין תורה	שם דף ל
לעולם יהיה אדם זהיר בתבואה בתוך ביתו שאין מריבה	שם דף נט
לעולם יהיה אדם זהיר בתבואה בתוך ביתו שלא נקראו	שם
לעולם יהיה אדם זהיר בכבוד אשתו שאין ברכה מצויה	
בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו והיינו דאמר	
להו רבא לבני מחוזא אוקירו לנשייכו	
כי היכי דתתעטרו	שם
לעולם אל ישנה אדם מן המנהג שהרי משה עלה למרום	שם דף פו
לך לך אמרינן נזירא סחור סחור לכרמא לא תקרב	שם דף צב
לימא רב נחמן דאמר כבית שמאי	שם דף קא
לוקה שתים משום נא ומשום כי אם צלי אש צ״ל במקום	שם דף קיה
אביי רבא ובמקום רבא אביי דהא אביי קיימא לן	
דקדוק אין לוקין על לאו שבכללות והלכה כרבא במקום	
אביי וכן פסק הרמ״בם בהלכות פסח	
לא תיתלו ביה בוקי סריקי פי׳ אנשים רקים סריקין	בבא בתרא דף ז
לעולם אל יספר אדם בטובתו של חבירו שמתוך טובתו	שם דף קסד
למדין למד מלמד חוץ מקדשים	שבועו׳ דף י
למידין לפני חכמים לוי מרבי	סנהדרין דף יז
למה נקרא שמה תושיה מפני שהיא מתשת כחו של אדם	שם דף כו
לאיי אפנויי מפני פי׳ באמת	שם דף מ
למה ת״ח דומה לפני עם הארץ בתחלה דומה	
לקיתון של זהב	שם דף נב
לאו מילתא היא דאמרי מכאן ראיה שאינם בושים	
להודות על האמת	שם דף סא
לאו שבכללות אין לוקין עליה	שם דף סג
למחר ליפתח בחברין אתא מנשה איתחזי ליה בחילמיה	
אמר חבירך	שם דף קב
לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצות אפי׳ שלא	
לשמה שמתוך שלא	שם דף קה
לעולם על יביא אדם עצמו לידי ניסון שהרי דמ״י	
הביא עצמו ונכשל	שם דף קו
לעולם תהי שמאל דוחה וימין מקרבת לא כאלישע	

שרפתו

שדפחו לגחזי ולא כיהושע בן פרחיה שרחפו	
לישו בשתי ידים	שם דף קז
למשפחותיהם ולא הם זה המאמר קשה להולמו אלא שנראה לי	שם דף קח
שהוא חולק על המאמר שלשה שמשו	
בתבה ולפי זה כולם שמשו והולידו משפחות	ישוב
בתבה והראשונים מתו ולא יצאו אלא	
משפחותם ולא הם	
לעתיד לבא מביא הק״בה ספר תורה בחיקו ואומר כל מי	עבודה זרה דף ב
לעולם ישים אדם עצמו על דברי תורה כשור	
לעול וכחמור למשוי	שם דף ה
לפי שאין אדם זוכה ללמוד מכל	שם דף יג
לך לך אמרינן נזירא סחור סחור לכרמא לא תקרב	שם דף יז
לא דיין לבעלי תשובה שמקבלין אותן אלא שקורין אותן רבי	שם
לוי ור׳ שמעון ב״ר יתבי קמיה דר׳ וקא פסקי	שם דף יט
סדרא סליק סיפרא	
לוי אמר ליתו משלי ר״ש ברבי אמר לייתו	
תהלים כפייה ללוי ואייתו תהלים כי מטו הכא	
כי אם בתורת ה׳ חפצו פריש ר׳ ואמר אין אדם	
לומד תורה אלא ממקום שלבו חפץ אמר	
לוי ר׳ נתתה רשות לעמוד	
לעולם יעסוק אדם בתורה ומצות אפי׳ שלא	
לשמה שמתוך שלא	הוריות דף י
לעולם יקדים אדם לדבר מצוה שבשכר לילה אחת שהקדמה	שם
לעולם ילמד אדם עצמו להשכים ולהעריב כדי שלא יתרחק	שם דף יג

סדר קדשים

לא מוקים אמורא עליה מיומא טבא להבריה משום שיכרות	זבחים דף יח
לא נצרכא לא לר״ש צ״ל אלא לרבי שמעון	שם דף מ
למידין למד מלמד חוץ מן הקדשים	שם דף ג
למה נסמכה פרשת קורבנות לפרשת בגדי כהונה	

לומר

לומר לך מה קרבנות מכפרין אף בגדי כהונה מכפרין	שם דף פח
לבי תיכול עלה כורא דמלחא	חולין דף יב
לא בא הכתוב אלא לאסור להם בשר נחירה	
שבתחלה הותר להן	שם דף יז
וכן פסק הרמ״בם כרבי עקיבא שכל זמן	
קשיא שהיו ישראל במדבר	
על היו אוכלין בשר נחירה עד שנכנסו לארץ	
הרמב״ם ואני תמה על זה אחר שהלכות שחיטה הם	
הלכה למשה מסיני היאך לא נהגו זה בימי משה	
רבנו גם היא נבלה ועוברים על לאו דלא	
תאכלו כל נבלה וצ״ע	
לא תציחו להני כללי דכייל יהודה אחי	שם דף מד
לא שנו אלא שיכול לחיות ע״י המראה והלעטה	שם דף נה
דע שאין לשון זה מן התלמוד אלא מן הגאונים	
ותלמיד טועה כתב אמר רבי זירא וז״ל הרא״ש	
כתוב בפיסקי הגאונים הא דניטל לחי התחתון	
דקדוק כשר היינו דוקא שיכולה לחיות על ידי	
המראה והלעטה הא לאו הכי טרפה הרי	
לפניך שאין לשון זה מן התלמוד גם הרמ״בם	
לא הביא חילוק זה ודוק	
לעולם יאכל אדם וישתה פחות ממה שיש לו וילבש	
ויתכסה במה שיש	שם דף פד
לבי תיבול עלה כורא דמלחא	שם דף קיב
לאו מילתא הא דאמרי מכאן נראה שהם מאדים ע״ל האמת	מנחות דף יב
למה נמשלו ישראל לזיית לומר לך מה זית אין עליו נושרין	שם דף נג
למה נמשלו ישראל לזית לומר לך מה זית אינו	
מוציא שמנו אלא	שם
לאו מילתא היא דאמרי מכאן שמאדים על האמת	שם דף צז
לוחות ושברי לוחות מונחות בארון מכאן לת״ח	
ששכח תלמודו	שם דף צט
לאיי אפנויי מפני פ״י באמת	בכורו׳ דף לב
לאיי אפנויי מפני פ״י באמת	שם דף מג
לשון הרע מגדיל עונות כנגד שלש עבירות ע״ז גילוי	

עריות ושפיכות	ערכין טו
לשון תליתאי קטיל תליתאי הורג למספרו ולמקבלו ולאומרו	שם
לעולם אל יספר אדם בטובתו של חבירו שמתוך טובתו בא לידי רעתו	שם דף יו
למה נסמכה פרשת בגדי כהונה לפרשת קרבנות לומר לך מה קרבנות	שם
לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצות אע"פי שלא לשמה שמתוך שלא לשמה בא לשמה	שם
לא ניתנה תורה למלאכי השרת	מעילה דף מח
לא נשתמיט תנא דנשמיענן עגלה בשחיטה כשרה דתימא ר"ש היא	כריתות דף צז

סדר טהרות

למה הולד דומה במעי אמו לפנקס שמקופל ומונח ידיו על שתי צדעיו	נדה דף ל
למה ולד דומה במעי אמו לאגוז מונח בספל של מים אדם נותן אצבעו	שם דף לא
לפום חורפא שבשתא	שם דף לג
לישנא בישא אע"פ דלקבולי לא מבעי מיחש ליה מיבעי	שם דף סא
לוי הסדר שם חכם שהיה לר' ישמעאל ורבי עקיבא מסדר את הגט	יומא דף פה

סדר זרעים

משמרות ג׳ הוי הלילה משמרת ראשונה וכו׳	ברכות דף ג
מפני ג׳ דברים אין נכנסין לחרבה מפני המופלת וכו׳	שם
מלכי מזרח ומערב ישינים עד ג׳ שעות וכו׳	שם דף ד
מניין שהקב״ה מצוי בב״ה	שם דף ו
מניין לעשרה שעוסקין בתורה	שם
מניין שהקב״ה מניח תפילין	שם
מניין שהקב״ה מתפלל	שם
מיום שנברא העולם לא היה אדם שקראו להקב״ה אדון עד שבא אברהם	שם דף ז
מניין שאין מרצין בשעת כעסו	שם
מותר להתגרות ברשעים בעולם הזה	שם
מאי טעמא לא אתי מר לבי כנישתא לצלויי	שם
מניין שאין הקב״ה מואס בתפלתן של רבים	שם דף ח
משל לאחד שאומרים לו זקנך מגודל אמר להם יהיה כנגד המשחתים	שם דף י
מאי שנא ראשונים דמתרחש להו ניסא ומ״ש אנן דלא מתרחש לן ניסא	שם דף כ
מעשה בר׳ יהודה שראה קרי והיה מהלך על גב הנהר א״ל תלמידיו רבנו שנה	שם כב
מעשה בתלמיד א׳ שהניח תפליו בחורין הסמוכים לר״ה ובאת׳ זונה אהת ונטלתן	שם דף כג
משום רבנו בכל מקום בתלמוד הוא רב או שמואל	שם ל
מר בריה דרבינא עבד הילולא לבריה חזנהו לרבנן די קא ברחי טובא אייתי כסא ומייתי נמי עובדא דר׳ אשי דעבד הלולא לבריה חזנהו לרבנן וכו׳	שם
משום רבנו דהיינו רב הלכה ואמרינן מטין	שם דף לג
מעשה שחלה בנו של ר״ג שגר ב׳ ת״ח אצל ר׳ חנינא בן דוסא לבקש עליו רחמים	שם דף לד

מעשה בר' חנינא בן דוסא שהלך ללמוד תורה אצל ר' יוחנן בן זכאי וחלה בנו	שם		
משום רבנו ומנו רב שלקות מברכין עליהם בורא פרי האדמה	שם	דף	לח
משום רבנו ומנו שמואל וחברינו היורדין מארץ ישראל	שם		
משום רבנו על הביעא ועל מיני קופר	שם	דף	מד
משה תיקן להם לישראל ברכת הזן יהושע ברכת הארץ דוד ושלמה	שם	דף	מח
משום רבנו כל שלא אמר ברית ותורה	שם		מט

סדר מועד

מצאתי מגלת סתרים וכתוב בה איסי בן יהודה אומר אבות מלאכות	שבת	דף	ו
מי כתב מגלת תענית אמרו חנניא בן חזקיה וסיעתו שהיו מחבבין	שם	דף	יג
מעשה בשל ציון המלכה שעשת' משתה לבנה ונטמאו כל כליה	שם	דף	יו
מעשה רב	שם	דף	כ
מריה דאברהם תלי תניא בדלא תניא	שם	דף	כב
מאי הוי עלה דתחש בימי משה	שם	דף	כח
מילתא דבדיחותא ובדחי רבנן	שם	דף	ל
מעשה בשני בני אדם שהמרו זה את זה אמרו כל מי שילך ויקנט את הלל	שם	דף	לא
מעשה בגוי אחד שבא לפני שמאי א"ל כמה תורות יש לכם אמר לו שתים	שם		
מעשה בגוי אחד שבא לפני שמאי א"ל גיירני ע"מ שתלמדיני כל התורה	שם		
מעשה בגוי אחד שהיה עובר אחורי בית הכנסת ומסיים גיירני להיות כ"ג	שם		
מעשה באחד שמתה אשתו והניחה בן לינק	שם	דף	נג

מעשה

מעשה

משה תיקן להם לישראל שיהיו שואלין ודורשין	מגילה	דף	ד
מעשה בתלמי המלך שכנס שבעים ושנים זקנים	שם	דף	ט
מלה בסלע משתוקא בתרין	שם	דף	יח

סדר נשים

משום דרבנו הוא רב	יבמות	דף	מה
מפני מה גרים בזמן הזה מעונין ויסורין באין עליהם	שם	דף	מח
משנת ר' אליעזר בן יעקב קב ונקי	שם	דף	ס
מאה זוזי בעסקא כל יומא בשרה וחמרא	שם	דף	סג
מוסיף אף בכורות של בעל הבית ואני תמיה מן הרמ"בם	שם	דף	פא
שהביא דין זה בהלכות מאכלות אסורות ופסק			
כר' עקיבא שהוא ז"ל הבין דלא פליגי רבנן עליה			
ואח"כ כתב יראה לי שלא נאמרו ז' דברים אלא			
קשיא בזמנן שהיו חשובים ולא בטילי אבל בכל זמן אם			
על יהיה איזה דבר חשוב יהיה אוסר כמו ז' דברים			
הרמ"בם ומחלה מכבוד תורתו לפי זה למה הוסיף ר' עקיבא			
ככרות של בעל הבית הלא כל דבר חשוב הוא			
כמו ז' דברים דלא בטל ואם נאמר שבזמן הזה היו			
ככרות של ב"ה חשובים למה מנו חכמים חתיכת			
דג טמא וחתיכה הראויה להתכבד לישתוק מנייהו			
ואנן ידעינן דכל דבר חשוב לא בטל בכל זמן			
אלא ודאי חכמים דוקא מנו ששה דברים ומנו במשנה			
חתיכת דג טמא וחתיכה הראויה להתכבד ובעלי			
חיים וא"כ איך פסק הרמ"בם כר' עקיבא וצ"ע			
מעשה באדם אחד שרכב על סוס בשבת בימי יונים	שם	דף	צ
מעשה באדם אחד שהטיח באשתו תחת התאנה	שם		
מי איכא מידי דמדאורייתא לא הוי גט ומשום			
צניעות שרינן א"א	כתובו'	דף	ג
מפני מה האזן כולה קשה והאליה רכה	שם	דף	ה
משום רבנו הלכה כר' אלעזר בן עזריה הוא רב	שם	דף	נו

מעשה בבתו של נקדימון בן גוריון שפסקו לה חכמים	שם	דף	סו
מחינא לכו בסילוא דלא מבע דמא פי' גדוי	שם	דף	צא
מניין שאין הק"בה מקפח אפי' שכר שיחה נאה	נזיר	דף	כג
מיום שחרב בית המקדש אע"פי שבטלה סנהדרין ד' מיתות	סוטה	דף	ח
מדה שמרדה בה מרדו לה היא עמדה על פתח ביתה	שם		
מפני מה נקבר משה אצל בית פעור	שם	דף	יד
מפני מה אמרה תורה הביא עפר לסוטה	שם	דף	יז
מה נשתנה תכלת מכל מיני צבעונין	שם		
מצוה בעידנא דעסיק בה מגינא ומצלא	שם	דף	כא
מותר להחניף לרשעים בעולם הזה	שם	דף	מא
מפני מה אמרה תורה הביא עגלה בנחל אמר הק"בה בא דבר	שם	דף	מו
מימי לא אכלתי אשם נזיר טמא פעם א' בא אדם			
א' נזיר מן הדרום	נדרים	דף	ט
מהו שמואל לג' מהו ולא שמואל אלא הג'			
אמר שמואל אמר	שם	דף	י
אשביתא לא אמר כלום דלשון מהו משמע שהמקשן			
דקדוק שואל וזה לא שייך אחר קושית שבואל בן גרשום			
משמע ומתרץ הגמרא אלא וא"כ לא שייך מהו ועוד			
לשון מהו הוא שאלה ולא תרץ הגמרא שום			
דבר ומאמר שמואל הוא דבר אחר וצ"ע			
מקרא סופרים ועיטור סופרים וקריין ולא וכתיבן וכתיבן ולא	שם	דף	לז
מטרא במערבא סהדא רבא פרת	שם	דף	מ
מן שית מילי איעטר רבי עקיבא מן כלבא שבוע מן אילא	שם	דף	נ
מסובר ואכיל בשרא דצפרא פרח לביה כצפרא	שם	דף	נד
מפני מה אין מצויין ת"ח לצאת ת"ח מביניהם אמר רב יוסף	שם	דף	פא
מעשה בר' אליעזר ור' יהושע ור' צדוק שהיו מסובין	קידושין	דף	לב
מצות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות	שם	דף	לה
מכאנא דרב מכרעאי לא בעינא	שם	דף	מט
מעשה בינאי המלך שהלך לכוחלית שבמדבר וכבש שם			
ששים כרכים וכו' וקרא לכל חכמי ישראל היה איש לץ	שם	דף	סו
מילתא דלא שכיחא לא גזרו בה רבנן	גיטין	דף	ה
משום כח בית דין יפה שרינן אשת איש לעלמא אין	שם	דף	לג
מילתא דלא שכיחא לא גזרו בה רבנן	שם	דף	מג

מעשה

מעשה בבנו ובבתו של ר' ישמעאל שנשבו לשני ארונים לימים	שם דף נח
מעשה באשה אחת בתו של כהן גדול שנתעלל בה שבאי	שם
מעשה באדם א' שנתן עיניו באשת רבו פעם א' הוצרך רבו ללות	שם
מעייני בספרא דאגדתא בשבת	שם דף ס
מונה שבחן של חכמים ר' מאיר חכם וסופר ר' יהודה חכם לכשירצה	שם דף סו
משנת ר' אליעזר בן יעקב קב ונקי	שם
מלך והדיוט וחד אמר מלך והדיוט ומלך	שם דף סח
משום דקשיא רישא אסיפא לא מותבינן תיובת' מינה א"ל אין	שם דף עג
משום שלום מלכות תצא והולד ממזר אין	שם דף פ
משום רבנו הוא רב	שם דף פו

סדר נזיקין

מרי דיכי פירוש בעל שמועה זו	בבא קמא דף מט
מדרבן שמעון בן גמליאל לישמע לרבנן	שם
מעשה בבתו של נחוניא חופר שחין שנפלה לבור	שם דף נ
מנא הוא מילתא דאמרו רבנן חבדך קרייך חמרא אוכפא	שם דף צב
מעשה באדם א' שבקש לעשות תשובה אמרה לו אשתו ריקא	שם דף צד
מחלוקת ואח"כ סתם הלכה כסתם	שם דף קב
מכדי דרב לא סבירא לך משכוני נפשך אדרב למה לך	שם דף קו
מובחר שבבהמות שור מובחר שבעופות תרנגולת	בבא מציעא פו
מקרא נדרש לפניו ולפני פניו	שם דף צה
מיום שחרב בית המקדש ניטלה נבואה מן הנביאים ונתנה לחכמים אטו חכם לאו נביא הוא	בבא בתרא ד' יב
מיום שחרב בית המקדש ניטלה נבואה מן הנביאים ונתנה לשוטים ולתינוקות	שם
משה כתב ספרו ופרשת בלעם ואיוב יהושע כתב ספרו	שם דף יד

מקנהו של איוב פרצו גדרו של עולם מנהגו של עולם	
זאבים הורגים העזים מקנהו עזים הורגים זאבים	שם דף טו
מימרא הוא ומימרא לרב הונא לא סבירא ליה פירוש	
שאינה לא משנה ולא בריתא ואינך יכול להקשות	שם דף מח
מה שמך קרנא תיפוק ליה קרנא בעיניה נפקא ליה קרנא	שם דף פט
משורה אחד משלשים וששה בלוג	שם
מרגלית טובה היתה בידי ואתה מבקש לאבדה	
ממני זו יוכבד	שם דף קכג
מר סבר הלכה עדיפא ומר סבר מעשה רב	שם דף קל
מעשה באדם אחד שלא היו בניו נוהגים כשורה	
עמד וכתב נכסיו ליונתן בן עוזאל	שם דף קלג
משום רבנו הוא רב	שם דף קלה
משום דאתיתו ממולייתא אמריתו מילי ממולאי	שם דף קלז
מידי בקשישותא תליא מילתא בטעמא תליא מילתא	שם דף קמב
משום דאתיתו ממולאי אמריתו מילי מולייתא	שם דף קנא
משום רבנו הוא רב	שם דף קנב
מהדורא קמא דרב אשי אמר לן ראשון קנה מהדורא בתרא	שם דף קנז
מעשה ועמדו קינים בירושלם בדינרי זהב אמר רש״בג	
המעון הזה אם אלין הלילה עד שיהיו בדינרין	שם דף קסו
מיעוט אחר מיעוט לרבות	מכות דף ט
מילתא דלא רמיא עליה דאיניש לאו אדעתיה	שבועו׳ ד׳ מא
מחכו עלה במערבה רבי יוסי בר חנינא	סנהדרין דף יז
מפני מה לא נתגלו טעמי תורה שהרי שתי מקראות	שם דף כא
מימות משה ועד רבי לא מצינו תורה וגדולה במקום אחד	שם דף לו
מימות רבי עד רב אשי לא מצינו תורה וגדולה במ״א	שם
מיום שחרב בית המקדש אע״פי שבטלה סנהדרין ארבע	
מיתות לא בטלו והא בטלו אלא דין ד׳ מיתות לא בטלו	שם דף לז
מילתא דאתיא בקל וחומר טרח וכתב לה קרא	שם דף מ
מטיבותיה דמר אמרינן בה טובא מנזיהותיה דמר	
לא אמרינן בה	שם דף מא
מעשה באחד שרכב על סוס בשבת והביאוהו לבית דין	
וסקלוהו לא מפני	שם דף מו
מעשה באחד שהטיח את אשתו תחת התאנה	

והביאוה

והביאוהו לב"ד והלקוהו	שם
מובילנא מאניה בתריה לבי מסותא	שם דף סב
מיעוט אחר מיעוט לרבות	שם דף פו
משרבו תלמידי הלל ושמאי שלא שמשו כל	
צרכן רבו מחלוקות	שם דף פח
מלמד שעתיד להחיות וישראל נותנים לו תרומה מכאן לתחיית	שם דף צ
המתים מן התורה מזה המאמר נראה שלאחר	
דקדוק תחיית המתים עולם כמנהגו נוהג אחר שנותנים	
תרומה לאהרן הכהן וכן כתב הרמ"בם באגרת תימן	
מאי טעמא איענש אמר רב פפא שהיו בניו נושאים נשים	
שאינם הגונות לכהונה ולא מיחה בהם	שם דף צג
מריש הוה אמינא לית קושטא בעלמא אמר לי ההוא מרבנן	
ורב טבות שמיה דאי הוה יהבי ליה כל חללי עלמא	
לא הוה משני בדבוריה זימנא חדא איקלע	שם דף צ
מעשה בשני בני אדם שנשבו בהר הכרמל והיה שבאי מהלך	
אחריהם אמר אחד מהם לחברו גמל מהלך לפנינו	
סומא ב"א מעיניו וטעונה ב' נודות אחת של יין וא'	
של שמן וב' בני בני אדם המנהיגין א' גוי וא' ישראל	שם דף קד
מברכותו של אותו רשע אתה למד מה היה בלבו לומר	
שלא יהיו להם בתי כניסיות ובתי מדרשות מה טובו	שם דף קח
מגדל שליש נשרף שליש נטבע שליש קיים	שם דף קט
מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת מי שלא טרח	
מהיכן יאכל	עבודה זרה ג
מיום שחרב בית המקדש אין שחוק לפני הק"בה	
פי' אסור לאדם	שם ברף
מחלוקת ואח"כ סתם הלכתא כסתם	שם דף ז
מאה ושמונים שנה קודם שחרב הבית פשטה מלכות הרשעה	שם דף ח
על ישראל שמונים שנה עד לא חרב הבית	
גזרו טומאה על ארץ העמים ועל כלי זכוכית	
ארבעים שנה עד לא חרב הבית גלתה	
סנהדרין וישבה לה בחנות	
מלכות פרס בפני הבית שלשים וארבע שנה	שם דף ט
מלכות יון בפני הבית מאה ושמנים שנה	שם

מלכות חשמנאי בפני הבית מאה ושלש — שם
מלכות בית הורדות מאה ושלש — שם
דקדוק מכאן מקור הדין שכתב הרמ״בם בה״ח וחזרה
המלכות יותר ממאתים שנים
מכריז ר׳ אליכסנדרי מאן בעי חיי מאן בעי חיי כנוף ואתו כולי — שם דף יט
מתענין לשעות פי׳ רש״י ומיהו לא טעם כלום כל — שם דף לד
היום וכן פירש הרמ״בם
ומיהו קשה לי לפירושם מההיא
קשיא דר׳ יוחנן שאומר אהי בתענית
על רש״י עד שאבא לביתי ואח״כ היה
והרמ״בם אוכל והיינו תענית שעות וצ״ע
מצא מין את מינו וניעור — שם דף עג

סדר קדשים

מבוג שם חכם — זבחים דף ט
מקרא נדרש לפניו ולא לפני פניו — שם דף כד
מסקנא בכוסות פליגי בכל התלמוד לא מצאתי
מסקנא עד כאן — שם דף פא
מקום שאבותיך ואבות אבותיך נהגו בו איסור אתה תנהוג בו — חולין דף ו
היתר מכאן ראיה שאם נהגו באיזה מרינה מנהג טעות
דקדוק שרשאי החכם לפי ראות עיניו להעביר ולבטל
המנהג ההוא וכן פסק הרמ״בם בהלכות ממרים
מר בר רב אשי אמר כיון דזיגי אע״ג דלא חוורי — שם דף עו
וכתבו התוספות ורש״י והר״אש דכמר בר
דקדוק רב אשי ק״ל בכל דוכתי בר ממכתב אודית
ומיפך שבועה ור״ח פי׳ דק״ל כוותיה בכל דוכתין
בר ממיפך שבועה וחיורי וסימניך כולו הפך לבן
ולפי זה הכלל שבידנו דהלכה כמר בר רב אשי
הוא כלל מן הגאונים ולא מן התלמוד
מי שהניח לו אביו מעות ורוצה לאברן ילבש כלי

פשתן

פשתן וישתמש בכלי זיכוכית	שם דף פד
משעלו בני הגולה פסקו הזיקין והזועות והרוחות והרעמים ולא החמיץ יינם	שם דף פו
מילתא דאתיא בקל וחומר טרח וכתב לה קרא	שם דף קיח
משה מן התורה מנין שנאמר בשגם הוא בשר המן מן התורה מנין המן העץ אסתר מן התורה מנין ואנכי הסתיר אסתיר מרדכי מן התורה	שם דף קלט
מכת מרדות מדרבנן פי' רש"י ואין לה קצבה אלא עד שיקבל עליו	שם דף קמ
מעיקרא דדינא פרכא	מנחות דף ו
מהילכתא לא ילפינן	שם דף ז
מפני מה נברא העולם הזה בהי מפני שדומה לאכסדרא שכל הרוצה	שם דף כט
מ"ט תליא כרעיה דהי דאי הדר בתשובה מעיילי ליה	שם
מ"ט אית ליה תגא להי אמר הק"בה אם חוזר אני קושר לו קשר	שם
מפני מה נברא העולם הבא ביו"ד מפני שצדיקים שבו מועטים	שם
מפני מה כפוף ראשו של יוד מפני שצדיקים שבו כפופים ראשיהם	שם
מעשה באדם אחד שהיה זהיר במצות ציצית שמע שיש זונה בכרכי הם	שם דף מד
מירוב הגוי תנאי היא צ"ל מירוח הגוי	שם דף סו
מאי אין חטאת ואשם צ"ל חטאת ואשם בהדיא כתיב	שם דף פב
מצור ועד קרטיגני מכירין את ישראל ואת אביהם שבשמים מצור	שם דף קי
מזבח בנו ומיכאל שר הגדול עומד ומקריב עליו קרבן	שם
מצא מן את מינו וניעור	בכורות דף כב
משנת רבי אליעזר בן יעקב קב ונקי	שם דף כג
משה רבנו עשר אמות היה	שם דף מד
מגלגלין זכות ליום זכאי וחובה ליום חייב	ערכין דף יב
מטא להתוא מחוזא דכוליה נשי בעא למעבר קרבא בהדייהו	תמיד דף ט

מקץ

מקץ מ׳ שנה ששאו להם מלך אותה שנה עשירית של שמוט היתה — תמורה דף קטו

מעשה בחסיד אחד הוא רבי יהודה בן בבא או רבי
יהודה בר אילעאי — שם

משנינא שינויי דחיקי בבלאי כגון שילדה מכאן
ראיה שאומרים — שם דף קכא

דקדוק לפעמים שינוי דחוק ולא להלכה ולכך הפוסקים דוחים אותו
מעיקרא דדינא פירכא — שם דף קכח

סדר טהרות

מלאך הממונה על ההריון לילה שמו ונוטל טיפה
ומעמידה לפני הק״בה — נדה דף יו

מעשה ונשתהה ולד אחד אחר חבירו שלשה חדשים והרי
הם יושבים לפניך — שם דף כו

מפני מה אמרה תורה יולדת מביאה קרבן א״ל בשעה
שכורעת ליד קופצת ונשבעת — שם דף לא

מפני מה אמרה תורה זכר לשבעה ולנקבה ארבעה עשר
זכר שהכל שמחים בו — שם

מפני מה אמרה תורה מילה לשמנה שלא יהיו כולם
שמחים ואביו ואמו עציבין — שם

מפני מה אמרה תורה נדה לשבעה מפני שרגיל בה
וקץ בה אמרה תורה תהיה — שם

מפני מה איש מחזיר על האשה ואין אשה מחזרת על
האיש משל לאדם שאבד — שם

מפני מה איש פניו למטה ואשה פניה כלפי האיש זה
ממקום שנברא וזה ממקום שנברא — שם

מפני מה האיש מקבל פיוס ואין אשה מקבלת פיוס
זה ממקום שנברא וזה ממקום שנברא — שם

מפני מה אשה קולה ערב ואין האיש קולו ערב זה
ממקום שנברא וזה ממקום שנברא — שם

מה יעשה אדם ויחכם א״ל ירבה בישיבה וימעט בסחורה
אמרו הרבה עשו כן שם דף ע
מה יעשה אדם ויתעשר א״ל ירבה בסחורה א״ל הרבה
עשו כן ולא הועילו שם
מה יעשה אדם ויהיו לו בנים זכרים א״ל ישא אשה
ההוגנת לו ויקדש שם

דברי המחבר

מנעורי ועד עתה קבלתי מרבותי שחשבון זה שאנו מחשבין לקבוע שנים ולעבר חדשים הוא מיוסד על פי רבי הלל בן בנו של רבי יהודה הנשיא ולעת כזאת שעברתי כל התלמוד ב״ה לא מצאתי שורש וענף לזה גם חיפשתי סיפרא דבי רב מכילתא וסיפרי ולא מצאתי לו מקור ומה גם להרמ״בם שכתב בהלכות קידוש החדש שהוא הלכה למשה מסיני וז״ל ודבר זה הלכה למשה מסיני הוא שבזמן שיש סנהדרין קובעין על פי הראיה ובזמן שאין שם סנהדרין קובעין על פי חשבון זה שאנו מחשבין בו היום ואין נזקקין לראיה וכו׳ ודבר זה לא מצאתי לא בתלמוד ולא בפרקי רבי אליעזר ולא בסיפרא ולא בסיפרי ולא במסכתות חיצוניות ר״ל אבות דרבי נתן מסכת סופרים אבל רבתי ומסכת דרך ארץ ובאמת להרב ז״ל היו ספרים רבים ואנחנו בעונותנו מאורך הגלות אבדנו הכל וצ״ע ואחר כותבי כל זה כמו ו׳ חדשים מצאתי שכתב החכם ר׳ אברהם אבן עזרא בפרשת אמור וזה לשונו והכלל שח״זל העתיקו לנו שנסמוך על העיבור בגלות וכן קבלנו מפי נביאים ולא נוכל לעשות דבר אחר טוב ממנו ע״כ הרי שקבלה בידם מפי נביאים לסמוך על חשבון זה בגלות והם דברי הרמ״בם הלכה למשה מסיני וב״ה שמצאתי לו חבר עוד מצאתי להחכם הנ״ל שכתב בפרשת בהר סיני העתיקו כי לעולם היה ב״ד עושה שבע עבורים בכל מחזור הלכה למשה מסיני וכו׳

תמיה על הרמ״בם

מצאתי

מצאתי שכתב החכם רבי שלמה טימפלו בהלכה למשה מסיני
שחבר והקשה על הרמ״בם בהקדמתו לסדר זרעים שכתב
שכל שהוא הלכה למשה מסיני אין בו מחלוקת
קשיא בין החכמים והשיג הוא ז״ל על הרמ״בם ממשנת יום
על טוב ב״ש אומרים שאור בכזית וחמץ בכותבת
החכם וב״ה אומרים זה וזה בכזית וזה נגד הרמ״בם שכתב שכל
טימפלו שהוא הלכה למשה מסיני אין בו מחלוקת זהו
עיקר השגתו ומחילה מכבוד תורתו שהרי בגמרא
אמרו דלעניין אכילה כולי עלמא לא פליגי בין
ב״ש בין ב״ה שיעורה בכזית כי פליגי לעניין ביעור שב״ש
אומרים בכותבת וב״ה אומרים זה וזה בכזית ובזה
סרה תלונת החכם טימפלו מעל הרמ״בם ז״ל
דבהלכה למשה מסיני דהיינו לעניין אכילה אין בה מחלוקת
והמחלוקת היא לעניין ביעור שהוא מדרבנן שמן התורה
ביטול בעלמא סגי שנאמר תשביתו שאור מבתיכם
והאכילה היא דאורייתא ועל זה לא יש
בה מחלוקת ולפי זה צדקו דברי הרמ״בם
דבהלכה למשה מסיני לא יש מחלוקת ודוק
מצאתי שכתב ג״כ החכם הנזכר בפרק ב׳ מהלכות מאכלות
אסורות בהגהה דע שא״א לומר שדעת רבנו ששיעורים
ומחלקותם הל״מ שהרי זה סותר מה שכתב בהקדמתו
קשיא לסדר זרעים שאין בהלכה למשה מסיני מחלוקת
על כלל שכתב וז״ל ולא מצאנו מעולם שחקרו בהם סברות או
החכם הביאו עליהם ראיות אלא לקחום מפי משה כמו
טימפלו שצוהו הק״בה וכו׳ וא״כ איך אפשר שיכתוב בחבורו
שמחלקותם הל״מ והרי על רובם ככולם הביאו עליהם ראיות
וחקרו בהם סברות ופליגי אמוראי ותנאי עלייהו ובספרי
מרכבת המשנה הארכתי בעניין זה אלא ודאי שנפל
טעות בהדפסה וצריך למחוק מלת ומחלקותם דוק ותשכח
עכ״ד ומחלה מכבוד תורתו שהוא טעה במלת מחלקותם והבין
שפירושו מחלוקת ואין זה כוונת הרמ״בם ז״ל אלא
מחלקותם ר״ל החילוקים שיש ביניהם דהיינו
חמץ בכזית אכילה ביום הכפורים בכותבת עצם כשעורה

מטמא

מטמא שרץ בכעדסה וכן על זה הדרך וכן נאמר
הלכה למשה מסיני כל אחד שיעורו חלוק מחברו ולא
שהחכמים נתנו לכל אחד שיעור אלא הכל בפירוש אתמר
הל״מ ולפי זה אין אנו צריכים למחוק מלת ומחלקותם וכבוד
הרמ״בם במקומו מונח וזה פשוט והארכות בו
אך למותר ושכח שהוא ב׳ פעמים פסוק ביהושע על חלוקת
הארץ דהיינו הגורל היה מחלק לכל אחד חלקו הראוי לו עיין שם
מצאתי שכתב החכם הנזכר בפרק ב׳ מהלכות יום הכיפורים
בהגהה תימא לי איך לא כתב ג״כ בכל יום היתה גלדה
עבה והיום דקה דאל״תה הוו להו תרתי דסתרי אהדדי דזו
קשיא זהב וזו כסף וקב א׳ אינה מכרעת לכבידות ולאריכות
על היד עכ״ד ומחלה מכבוד תורתו דמה שאמרו
החכם במשנה בכל יום היתה גלדה עבה והיום דקה כתב הרמ״בם
טימפלו בחבורו בכל יום היתה כבידה והיום קלה זהו פירוש
גלדה עבה וגלדה דקה ואין זה אלא מי שרוצה
להקשות בכח הזרוע ופשוט לתינוקות של בית רבן
מצאתי שכתב הרב תוספת יום טוב במשנה בחולין פרק
ד׳ וז״ל דרכי האמורי פירש הרב ניחוש וכתיב ולא תעשה
כמעשיהם וכן לשון רש״י ואינו מקרא אלא כתיב
קשיא בפרשת אחרי מות וכמעשה ארץ כנען וגומר לא תעשו
על ואחזוהו בקצרה וצריך להגיה במקום תעשה תעשו עכ״ל
הרב ומחלה מכבוד תורתו ששכח שהוא פסוק בפרשת
תוספת משפטים ולא תעשה כמעשיהם כאשר הביא הרב בר
יום טוב תנורה ורש״י אבל אין זה מן התימה אצל רבני אשכנז שהם
גאוני עולם בתלמוד ובפוסקים ואינם יודעים לשון
המקרא ודומים למי שבנה העליה ולא בנה הבית שאם אין
יסודות לבניין בזמן מעט נופל והולך לאבוד ומה גם אדם
גדול מחכמי ספרד נפל בזה הטעות הלא הוא האדם
הגדול בענקים רבי אברהם אבן עזרא שכתב
בפסוק וקוץ ודר דר תצמיח לך קוץ ודר דר הוא לבדו דר ואחיו
נעדר ר״ל שאין לו אח במקרא והוא לבדו דר ומחלה
מכבוד תורתו ששכח שהוא פסוק בהושיע קוץ
ודר דר יעלה על מזבחותם גם טעה במשנה ערוכה ביומא

ויצא אל המזבח אשר לפני ה׳ זה מזבח הזהב שהוא לפני השם
בהיכל והוא כתב ויצא אל המזבח מזבח העולה
ודאי מקום הניחו לנו מן השמים ודוק

משני הנערות שאלני מאור הגולה מורי ורבי רב של מארויק״ום
עיר ואם בישראל והוא רב על כל האפרי״קה החכם
השלם הגאון המופלג כמוה״רר שלמה אבן עמר נ׳ע

תשובה על משנת ברכות הבדלה בחונן הדעת רבי
ראויה. עקיבא אומר אומרה ברכה רביעית בפני עצמה רבי אליעזר
אומר בהודאה הלא דבר ידוע שרבי אליעזר הוא
רבו של רבי עקיבא ואיך רבנו הקדוש שנה הסדר
והקדים רבי עקיבא לרבי אליעזר ולא נמצא כן
בכל המשניות שיש מחלוקת בין רבי אליעזר ורבי עקיבא
הוא מקדים רבי אליעזר לרבי עקיבא כפי מה
ששורת הדין נותנת שהוא רבו והשבתי
שרבינו הקדוש בזאת הבבא לקח סדר הברכות ולא
חש לסדר התנאים ולפי שרבי עקיבא אמר אומרה ברכה
רביעית בפני עצמה הקדימו לרבי אליעזר שאמר
בהודאה ונראו דברי בעיניו ומן התמה על
הרב תוספת יום טוב שלא הרגיש בזאת הקושיא ודוק

סדר זרעים

נפיק בין גברא לגברא ר' אבהו	ברכות דף ח
נח נפשיה דרב וברכת מזונא לא גמרינן עד דאתא ההוא סבא	שם דף מג
נגדיה להחוא גברא דבעל ארמית אזל אכל ביה קורצי בי מלכא	שם דף נח
נהירין לי שבילי דשמיא כשבילי דנהרדעא לבר מכבבא דשביט	שם

סדר מועד

נעצו חרב בבית המדרש אמרו הנכנס יכנס והיוצא אל יצא ואותו	שבת דף יז
נפקא מינה לגירסא דינקותא	שם דף כא
נפל תורא חדד לסכינא	שם דף לב
נשי דמחוזא דאכלן ולא אבדן	שם
ניגרי דחמרא שערי	שם דף נא
נחמני הוא אביי	שם דף עד
נבח בך כלבא עול נבח בך גורייתא פוק	שם דף פו
נח נפשיה דאחר אמרי לא מידן לידיניה ולא לעלמא	חגיגה דף טו
נתקלקלה בבל נתקלקלו שכיניה נתקלקלה שומרון נתברכו שכיניה	עירובין דף יח

סדר נשים

נחית דרגא נסיב איתתא	יבמות דף סג

נאה דורש נאה מקיים א״ל בן עזאי ומה אעשה נפשי חשק׳	שם
נאנאי שם חכם	שבת דף סו
נוח לו לאדם שיפיל עצמו לתוך כבשן האיש	סוטה דף י
נהרא מכיפיה מתברך	נדרים דף מ
נקטינן אין עני אלא בדיעה במערבא אמרי דדא ביה כלא ביה דא קני מה חסר דא לא	שם דף מא
נון סמך עיין נונא סמא לעיני	שם דף נד
נקיט מרגניתא בידיה יהיבנא ליה חספא	קידושין דף יח

סדר נזיקין

נהירנא כד הוו קיימן ד׳ סאין בסלע והוו נפישי נפיחי כפן	בבא בתרא ד׳ צא
נהירנא כד לא הוו מתגרין פועלים למדנח קרתא מריח	שם
נהירנא כד הוו בצע ינוקא חרובא והוה נגיד חוטא דדבשא	שם
נהירנא כד הוה נטיל עורבא בשרא ונגיד חוטא דמשחא	שם
נהירנא כד הוה מטיילין טליא וטליותא בשוקא כבר שית עשרה	שם
נהירנא כד הוו אמרין בי מדרישא דמודי להון נפיל בידיהון	שם
נטוש נבילתא בשוקא ושקול אגרא ולא תימא גברא רבא אנא	שם דף קי
ניתאי שם חכם	שם
נישאת פחותה מבת כ׳ יולדת עד ששים בת עשרים יולדת עד ארבעים בת ארבעים שוב אינה יולדת	שם דף קיט
נמצאת אומר שלש קברות הן קבר הנמצא קבר הידוע קבר המזיק את הרבים קבר הנמצא מותר לפנותו פינהו מקומו טהור ומותר בהנאה קבר הידוע אסור לפנותו פינהו מקומו טמא ואסור בהנאה קבר המזיק את הרבים מותר לפנותו פינהו מקומו טהור	סנהדרין דף מז

ישוב לדברי הרמ״בם ודע שהרמ״בם לא פסק כהאי סוגיא ופסק בירושלמי דאמר קבר הנמצא פינהו מקומו טמא

וקבר

וקבר הידוע פינהו מקומו טהור ואני אומר דמילתא
בסברא דפירוש קבר הנמצא הוא שאין אנו יודעים
בשדה זו שום קבר ואח״כ מצאנו קבר אע״פי
שפינהו מקומו טמא שכשם שנמצא זה אפשר
שימצא אחר ואבדה חזקת השדה אבל קבר
הידוע פירושו נודע לנו בבירור כי בשדה זו יש
בה קבר אחד ידוע מקומו ולא אחר ולכן
כשפינהו מקומו טהור שהטמאה כבר הלכה לה
ונשאר השדה בחזקתו שלא היה בו אלא
קבר אחד וכבר פינהו כנ״ל

נתכוון להרוג את זה והרג את זה פטור מן
התימה על הרמ״בם — שם דף עט

קשיא שפסק כרבי שמעון נגד חכמים ובגמרא
על שקלי וטרי אליבא דרבנן ואם נאמר
הרמ״בם מפני שספק נפשות להקל א״כ נפסוק
הלכה בדיני נפשות כיחיד וזה אי אפשר

נעמן גר תושב היה נבוזראדן גר צדק היה מבני בניו
של סיסרא למדו תורה בירושלים מבני בניו של
סנחרב למדו תורה — שם דף צו

נואף אשה חסר לב אמר ריש לקיש זה הלומד תורה לפרקים — שם דף צט

נחום איש גם זו הוה רגיל דכל דהוה סלקא ליה אמר
גם זה לטובה יומא חד בעו לשדורי דורון
לקיסר אמרי בהדי מאן — שם דף קח

נבנה מגדל ונעלה לרקיע ונכה אותו בקרדומות — שם דף קט

סדר קדשים

נתקבצו כולם אצל בלעם הרשע ואמרו לו מה
קול ההמון אשר שמענו — זבחים דף קיו

ניולי שם חכם — חולין דף מה

נהרא נהרא ופשטיה — שם דף נז

נהוג עלמא כהני תלת סבי כר׳ אלעאי בראשית הגז
כרבי יהודה בן בתירא בדברי תורה כרבי יאשיה
בכלאים לעולם אינו חייב עד שיזרע — שם דף קלו
נמנה עליו רבן יוחנן בן זכאי ובטלה מפני התקלה — כריתו׳ דף פא
נכנס והיזה וטבל והילך בשני ונכנס פטור צ״ל חייב
וכן הוא לקמן
אמר מר הילך בראשון והיזה וכו׳ וכן
פסק הרמ״בם דחייב — שם דף צא
נאמר מכשיר ומכפר בפנים פירש אשם — שם דף צז
מצורע וחטאת נאמר מכשיר ומכפר בחוץ
דקדוק פירש משולחת מצורע נראה לי
שאינו מן התלמוד אלא מן הגאונים שאין
התלמוד אומר פירש
נשייליה לישׂשכר איש כפר ברקאי דכ״ג הוא וקים ליה — שם דף ק
נמי לא רבנן ולא ר״א צ״ל מני — תמורה דף קיב
נמי אמר רבי ינאי צ״ל רבי מני — נידה דף סא

סדר זרעים

סימניך חד כתרי ותרי כחד	ברכות דף מד

סדר מועד

סימניך כוותא	שבת דף לה
סימניך עד דאתא מפומדיתא לסורא חסר תרתי	שם דף ס
סימנא סמך סמך	שם דף סו
סימניך תפילין וחלופא סכנתא	שם
סימניך גוא לגוא ברא לברא	שם דף עח
סימניך לב חכם לימינו ולב כסל לשמאלו	שם דף צא
סמך ומם שבלוחות בנס היו עומדים	שם דף קד
סימניך סיסאני	שם דף קי
ספר איוב תרגום והוא קורא בו אמר לבנאי	
שקעיהו תחת הנדבך	שם דף קטו
סתם סיפרא רבי יהודה	שם דף קלז
סלעים נעשו גבוהים קרובים נעשו רחוקים	שם דף קנב
סיני אמר שנים	עירובין דף ל
סימניך עגלה בצפון ועקרב בדרום	שם דף נו
סליק להתם א״ל איבו קיים א״ל אימא קיימת	פסחים דף ד
סימניך סיסני	שם דף מב
סימן להרים מילין סימן לעמקים	שם דף נג
סימניך זה הכלל כל המחובר לו מן החמור	שם דף קי
סימניך שמעו נא אחיי ורעיי	שם דף קיד
ספיקא דרבנן לקולא	ביצה דף ג
סיני אמר הלכה כר׳ יוסי הוא רב יוסף	מועד קטן דף יב
סימנא דוד מלך ישראל חי וקיים	ראש השנה ד׳ כה
סימניך שולחן בצפון ומנורה בדרום	יומא דף כא

סימניך דנא דחלא שברירי	שם דף כח
סימניך דולפא	שם
סימניך ריחא דבשרא	שם דף כט
סימניך תנורא שגירא	שם
סימניך תגורא קרירא	שם
סימניך טינא בר טינא	שם
סימניך אחד המרבה ואחד הממעט	שם דף מב
סימנא רביא קיסי מכפר כשעיר המשתלח	שם
ספיקא אצטריך קרא לרבויי	שם דף עד
סימניה כד רמי מידי בבכיה ואתא דמא	שם דף פד
סימנא הומ״בהי	סוכה דף נה
סימנא הומ״הבי	שם
סימניך אמבוהא דספרי	שם

סדר נשים

סימניך דעלאי דרב	יבמות דף כא
ספר חלוצה לא גזרו צ״ל ספק חלוצה לא גזרו	שם דף כג
סתם ואחר כך מחלוקת אין הלכה כסתם מחלוקת ואח״כ סתם הלכה כסתם סתמא במתניתין ומחלוקת בברייתא׳ הלכה כסתם מחלוקת במתניתין וסתמא בברייתא וכי רבי לא שנאה רבי חייא מניין לו	שם דף מב
סימן לעבירה הדרוקן	שם דף ס
סימניך אלו מקילין לעצמן ואלו מקילין	כתובו׳ דף ו
סמכו רבנן לרבי זירא שרו ליה הכי	שם דף יז
סמכו רבנן לר׳ אמי ולר׳ אסי שרו ליה הכי	שם
סימנא יתמא וארמלתא שלח ופוק	שם דף נד
סימניך מתניתא מלכתא	שם דף סא
סוטה נתנה עיניה במי שאינו ראוי לה מה שבקשה לא	סוטה דף ט

סמליון

סמליון שם חכם	שם דף יג
סימן יפה באדם שהוא ביישן כל אדם המתבייש לא במהר'	נדרים דף כ
סמא בר רקתא שם חכם	קידושין דף ט
סם תם נמשלה תורה כסם חיים משל לאדם שהכה	שם דף ל
סתם סיפרא ר' יהודה	שם דף נג
סימניך טמא טמא טהור טהור	שם דף ע
סימניך דפסולתא הא דמשתעיא משנית:	שם דף עא
סתם משנה ר' מאיר	גיטין דף ד
סח לי זקן מאנשי ירושלים בבקעה זו הרג נבוזראדן	שם דף נז
סימניך איצא רטיבא	שם דף סט

סדר נזיקין

וסימניך עד אבוא אל מקדשי אל אבינא לאחריתם	בבא מציעא ד' פו
סימניך ויוסף הורד מצרימה	שם דף קיז
סימניך שלחן בצפון ומנורה בדרום	בבא בתרא ד' כה
סימן עמלק	שם דף מו
סימניך טמא טמא טהור טהור	שם דף צא
סתם ואחר כך מחלוקת אין הלכה כסתם	שם דף קכב
סימנין כי קא מעיילי לה ללאה סברא השתא מיכספא אחתאי מסרתינהו ניהלה והיינו דכתיב:	שם דף קכג
סיפרי דבי רב היינו תורת כהנים ספר ויקרא	שם דף קכד
ספר בן סירא כל מי עני רעים בן סירא אומר אף לילות בשפל גגים גגו ממטר גנים לגנו כרום הרים כרמו מעפר כרמו לכרמים	שם דף קמו
סימניך שלחן בצפון ומנורה בדרום	שם דף קמז
סימניך בהרת כגרים ומחייה בכעדסה	מכות דף כ
סימניך מתניתא מלכתא	שם דף כא
סתמה ומשנה לא זזה ממקומה	שבועו' דף ד
סתם סיפרא רבי יהודה	שם דף יג

סבי דסורא רב הונא ורב חסדא סבי דפומדיתא	
רב יהודה ורב עינא	סנהדרין דף יז
סגן היינו ממונה וכן הלכה וכן פסק הרמ״בם	
בהלכות כלי המקדש	שם דף יט
פסק ודלא כסוגיא דסוטה דף מ״ב דמסיק דסגן לאו	
היינו ממונה ועיין מה שכתבתי באות ו׳	
סימן לגסות הרוח עניות עניות לבבל נחית מאי	
עניות עניות תורה	שם דף כד
סהדי שקרי אאגורייהו זילי	שם דף כט
סתם מתניתין ר׳ מאיר	שם דף פו
סתם תוספתא רבי נחמיה	שם
סתם סיפרא רבי יהודה	שם
סתם סיפרי רבי שמעון וכולהו אליבא דרבי עקיבא	שם
סליק ואזיל בדרגא דבי רבה בר שילא שמעה	
לההוא ינוקה דאמר	שם דף קיא
סימניך אחור וקדם צרתני	עבודה זרה דף ו
סימניך זה לי עשרים שנה בביתך	שם דף ט
סימניך ספרא בצירא תנא תוספאה	שם
סימניך ארבעים ושמונה עיר	שם
סימן לאסור מלכיהם בזקים	שם דף יז
סימניך רטיבא ליבשתא ויבשתא לרטיבא	שם דף כח
סימניך יין ישמח לבב אנוש	שם דף כט
סימניך רוח אלהים מרחפת על פני המים	שם
סימניך וכדה על שכמה	שם
סימנא מתניתא מלכתא	שם
סימניך טמא טהור טהור טמא	שם דף לט
סימניך קודש לה׳	שם
סימניך קברי גויים	שם
סיני רב יוסף רבה עוקר הרים	הוריות דף יד
סיני עדיף דאמר מר הכל צריכים למרי חטיא	שם

סדר קדשים

סימניך משכו גברי לגברא	זבחים דף נג

סימניך

סימניך משכבי גברי לגברא	שם	דף	קיט
סימניך נפיא	חולין	דף	מה
סימניך חייתא דמתנח	שם		
סימניך עשירים מקמצין	שם	דף	מו
סימניך כיתונא דורדא דמנחא ביה ריאה	שם		
סימניך ובשר בשדה טרפה	שם	דף	מז
סימניך ישמעאל כהנא מסייע כהני	שם	דף	מט
סימניך יפה כח הבן מכח האב	שם		
סימניך בר מיניה	שם	דף	כב
סימניך עמוני ולא עמונית	שם		
סימניך פירוז רשיעא	שם		
סימניך פרוא אמגושא	שם		
סימניך לא תשתחוה לאל אחר	שם		
סימניך שתויי יין פסולין לעבודה	שם		
סימניך יפה כח הבן מכח האב	שם	דף	כג
סימניך מורזמא	שם		
סימניך גנוס פסול	שם		
סימניך ירוקין פסולין	שם		
סימניך אתא רב דימי אפקה אתא רבין קטליה	שם	דף	קו
סימניך דיקלא	שם	דף	קכה
סימניך שינוי שקר שינוי אמת	מנחות	דף	מג
סכינא חריפא מפסקא קראי	שם	דף	עד
סימניך תני רב שמואל בר יהודה	בכורות	דף	לז
סימניך ברקא	שם	דף	לח
סתם סיפרא רבי יהודה	שם	דף	סא
סימניך מתניתא גוזמא	ערכין	דף	יא
סתם סיפרא רבי יהודה	כריתות	דף	צד

סדר טהרות

ספר בן סירא שלשה שנאתי וארבעה לא אהבתי שר הנרגל	נדה	דף	יו

פרופס

סדר זרעים

על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצוא	ברכות דף ה
עיר אחת היתה בא״י וגופנית שמה שהיו בה פ׳ זוגות אחיות כהנות	שם דף מד
עם הארץ כל שאינו קורא ק״ש ערבית ושחרית דברי רבי אליעזר רבי יהושע	שם דף מז
עולא איקלע לבי רב נחמן כרוך ריפתא א״ל לישדר מר כסא דברכת׳ לילתא א״ל הכי אמר ר׳ יוחנן אדהכי שמעה ילתא ותברא ת׳ דני דחמרא	שם נא
עשרה דברים מביאין אדם לידי תחתוניות האוכל עלי קנים ועלי	שם נה
עשרה דברים מחזירין את החולי לחוליו וחוליו קשה לו	שם נז
עד דכפנת אכול עד דצחי שתי עד דתרתח קדרתך שפוך	שם סב

סדר מועד

עצי ירושלים של קנמון היו ובשעה שהיו מסיקין מהם ריחן נודף	שבת סג
עתידה פרשה זו שתיעקר מכאן ותכתב במקומה	שם קיו
עשירים שבארץ ישראל במה הן זוכין א״ל בשביל שמכבדין	שם קיט
עיר אחת היתה בארץ ישראל שהיו עושין כר׳ אליעזר	שם קל
עשרה דברים התנה יהושע	עירובין דף יז
ע״ה מותר לנוחרו ביום הכיפורים שחל להיות	פסחים דף מט
ע״ה אסור להתלות עמו	שם
ע״ה מותר לקרעו כדג	שם
עולם הפוך ראיתי עליונים למטה ותחתונים למעלה	שם דף נ
עבדי ליה עגלא תליתא אמר אי לאו האי יומא	שם דף סח

עריבו

עריבו ריפתא בהדי הדדי אראכיל רב הונא	שם דף פט
עשרה מאמרות של שבח נאמר ספר תהלים	שם דף קיז
עתידה פרס שתפול ביד רומי	יומא דף י
עני ועשיר ורשע באין לדין	שם דף לה
עתי ואפי' בשבת למאי הלכתא פירש רש"י מה חילול שבת	שם דף סו
יש שהוצרך להתירו אי משום תחומין דרבנן השגה בעלמא נינהו ובאמת לדעת רש"י ניחא קושית על הגמרא אבל לדעת הרמב"ם והרי"ף שפסקו הרמב"ם די"ב מיל דאורייתא אין הגמרא עולה יפה והרי"ף לפי פירושם שהרי איש עתי הולך מירושלים עד הצוק תשעים ריש שהם י"ב מילין וכן פירש הרמב"ם עצמו בפירוש המשנה וצ"ע	

סדר נשים

על לביני שבלי חזנהו דקא נייפן א"ל אי נייפת	יבמות דף סג
עיפא שם חכם	שם דף קט
עולא הוה רגיל דהוה סליק לארץ ישראל	כתובו' דף קיא
עדיין לא הגיענו לחצי שבחו של אותו רשע מכאן שאסור	סוטה דף מב
עלמא אמאי קא מקיים אקדושא דסידרא	שם דף מט
עבר ליה הלולא לר"ש ברבי כתב על בית גננא כ"ד אלפין	נדרים דף נ
ערבוביהא דרישא מתיא לידי עוירא ערבוביתא דמאני מתיא	שם דף פא
עשרה קבין חכמה ירדו לעולם ט' נטליה א"י ואחת כל	קידושין מט
עולא איקלע לפומדיתא לבי רב יהודה א"ל מ"ט לא קא נסיב	שם דף ע
ערביך ערבא צריך	גיטין דף כח

סדר נזיקין

עיזא דאזלא בריש עדרא כד רגיז רעיא על ענא

עביד

עביד לנגדא סמות׳	בבא קמא נב
עשרה תקנות תיקן עזרא שקורין במנחה בשבת וקורין בשני וה׳	שם דף פב
עברא נהום בריסיה לא שוי	בבא מציע׳ ד׳ סד
עשרה דברים קשים נבראו בעולם הר קשה ברזל מחתכו	בבא בתרא דף י
עפרא לפומיה דאיוב חברותא כלפי שמיא	שם דף יו
עפרא לפומיה דאיוב כלום יש עבד שמוכיח את רבו	שם
עזרא תיקן להן לישראל שיהיו מושבין סופר בצר סופר	שם דף כא
על דא אפקוה לר׳ ירמיה מבי מדרשא שהיה מטריח עליהם	
ואם תאמר ולמה לא הקפידו על כמו	שם דף כג
קשיא על זה בגמרא דעירובין דבעי	
התלמוד רגלו אחת בתוך התחום ורגלו	
אחת בסוף התחום ודוק	
עשר שנים נחבש אברהם אבינו ג׳ בכותי	
ושבע בקרדו בקוף	
דקדוק גרסינן והוא תרגום הרי אררט	
על טורי קרדו	שם דף צא
עתידה ארץ ישראל שתתחלק לשלשה עשר שבטים	שם דף קכב
על דא עיילוה לרבי ירמיה לבי מדרשא	שם דף קסה
עדא תהיה פי׳ שקר ת״י אשר ברא מלבו דערא	מכות דף כא
עיפא שם חכם	שבועו׳ דף כה
עונשין מן הדין קא סבר עונשין	סנהדרין דף עד
עמון ומואב שביבי בישי דירושלם הוו כיון דשמעינהו	שם דף צו
עתידין ישראל דאכלי שני משיח ואלא מאן	
אכיל להו חלק ובלק	שם דף צח
עד אברהם לא היה זקנה כל דחזי לאברהם	
אמר האי יצחק	שם דף קז
עשרה דברים מחזירין את החולה לחוליו וחוליו קשה	עבודה זרה ד׳ כט

סדר קדשים

עשר נטיעות ערבה וניסוך המים הלכה למשה מסיני	זבחים דף קי

עני מרי ארבעין בכתפיה וכשר	מנחות דף פא
עידות היא לכל בעי עולם שהשכינה שורה בישראל	שם דף פו
עד יבא ויורה צדק לכם	בכורות דף כד
עשר ניסיונות ניסו אבותנו להק"בה שנים בים ושנים במים	ערכין דף טו
על שבעה דברים נגעים באים על לשון הרע ועל שפיכות	שם דף יו
עשרה דברים שאל אלכסנדרוס מוקדון את זקני הנגב	תמיד דף סה
על דיליה כי קאמר רב דאתי ליה מעלמא	כריתות דף צד

דע שהר"ף גורס בהפך על דם הלב בעצמו חייב
דקדוק כרת ובדם הבא מעלמא פטור וכן פסק הרמ"בם
בפרק ו' מהלכות מאכלות אסורות דדם המתכנס
ללב בשעת שחיטה אין חייבין עליו אבל הדם
הכנוס בתוך הלב חייבין דהיינו דיליה

סדר זרעים

פעמים קורא אדם ק"ש ויוצא בה ידי חובתו א' ביום וא' בלילה	ברכות דף ח
פליגא דשמואל דאמר שמואל אין בין העולם הזה לימות המשיח אלא שעבוד מלכיות בלבד וכן פסק הרמ"בם בהלכות מלכים	שם דף לה
פליגא דר' אבהו דאמר ר' אבהו מקום שבעלי תשובה עומדין אין צדיקים וכן פסק הרמב"ם	שם
פלימו שם חכם ולא פירשו רש"י ז"ל	שם דף מח
פתיא אוכמא בהדי פלוגתא למה לך	שם דף נ

סדר מועד

פרים סילקא חייב משום טוחן במ"ם גרסינן ולא בס"מך	שבת דף עד
פעם אחת הוצרך דבר א' לת"ח אצל מטרוניתא שכל גדולי רומי	שם דף קכו
פלימו שם חכם	פסחים דף ח
פשוט נבלתא בשוקא ושקיל אגרא ולא תימא	שם דף קיג
פושעי ישראל בגופן ופושעי אומות העולם	ראש השנה' יז
פעם אחת ספר עם ערבי בשוק	יומא דף מו
פתח חד מינייהו ואמר מעשה בארוס וארוסתו שנשבו לבין הנכרים והשיאום זה לזה אמרה לו בבקשה	גיטין דף נו
פתח אידך ואמר מעשה ועמדו ארבעים מודיות	שם
פתח אידך ואמר מעשה באדם אחד שנתן עיניו באשתו	שם

סדר נזיקין

פרוטה שאמרו אחד משמונה באיסר האיטלקי איסר

אחד מעשרים וארבעה כדינר דינר של כסף
אחד מעשרים וחמש כדינר של זהב — בבא מציע' ד' מד
פגע ביה אליהו א"ל עד מתי אתה מוסר עמו להריגה — שם דף פד
פלימו אומר בזמנו אין מקדשין שם חכם — סנהדרין דף י
פעם אחת היו מסובין בעליה ביבנה ונתנה עליהם בת קול — שם דף יא
פעם אחת באו בני מצרים לדון עם ישראל לפני אלכסנדרוס
מוקדון א"ל הרי הוא אומר וה' נתן את חן
העם וישאילום — שם דף צא
פעם אחת באו בני ישמעאל ובני קטורה לדון עם ישראל
לפני אלכסנדרוס מוקדון א"ל ארץ כנען שלנו ושלכם
דכתיב אלה תולדות ישמעאל בן אברהם וכתיב — שם
פעם אחת נכנסתי לאכסנדריא של מצרים ומצאתי זקן אחד — שם דף קיא
פתיא אוכמא מינאי ומינך תסתיים שמעתתא — עבודה זרה דף י
פעם אחת הייתי מהלך בשוק העליון של ציפורי ומצאתי
אחד מתלמידי ישו — שם
פעם אחת שמע שיש זונה בכרכי הים וחיתה נוטלת כיס — שם דף יז
פעם אחת היתה בתו מהלכת לפני גדולי רומי אמרו
כמה נאות — שם דף יח
פעם אחת בקשו ממנו אבנים לאפוד בשמונים
ריבוא והיו מפתחות מונחות תחת מראשותיו
של אביו ולא ציערו לשנה אחרת נולדה — שם דף כג

סדר קדשים

פנימי סמוך לעצם אסור וחייבין עליו חיצון סמוך
לבשר אסור ואין — חולין דף צא
חייבין עליו וכן פסק הרמ"בם ז"ל אלא שראיתי
ישוב לאדם גדול בקי בדינים רל"בג ז"ל כתב
לדברי בפירושו על התורה שגיד הנשה דאורייתא
רלב"ג הוא החיצון וזה נגד הגמרא ולדעתי אלו ואלו
דברי אלהים חיים דהיינו הרמ"בם ורל"בג אלא

שהרמ"בם

שהרמ"בם מפרש על דרך הגמרא הפנימי סמוך לעצם אחר שנשחטה הבהמה ובאה לפנינו כשהיא מופשטת נשאר הגיד פנימי סמוך לעצם וזהו דאורייתא והגיד החיצון דהיינו מה שאנו רואים אותו לפנינו הוא דרבנן ולדעת רלב"ג כשהבהמה חיה ועומדת על רגליה הגיד דאורייתא הוא חיצון לצד העור והוא סמוך לעצם וכן מצאתי לקמן דף צ"ג והא תניא חיצון הסמוך לעצים אמר רב יהודה היכא דפרעי טבחי פרש"י הוי גלויה במקום חתך הירך כשנחתכת ונפרשת מן האליה הוי ראש אותו הגיד מחובר לבוקא של קוליא ע"כ וזהו מה שפירשנו

פלימו מרבי מי שיש לו ב' ראשים הוא שם חכם ור' סבר שמשחק בו — מנחות דף לז

פעם אחת נפל ארז אחד שבמקומנו ועברו שש עשרה קרנות על חודו — שם דף נז

פעם אחת נפלה ביצת בר יוכני וטבעה ששים כרכים ושברה שלש מאות — שם

פעם אחת גזרה מלכות גזירה שלא ישמרו את השבת ושלא ימולו — מעילה דף נא

סדר טהרות

פירש רשב"ג לילה וחצי יום נ"ל שאין זה לשון התלמוד אלא מן הגאונים — נדה דף סה

פירש ר"א בר רבי יהודה הרוג שיצא ממנו דם נ"ל שאינו מן התלמוד אל מן הגאונים — שם דף עא

סדר מועד

צריך למימרנהו בניהותא בי היכי דליקבלינהו מניה	שבת דף לד
צריך דר בין שני רשעים ולא למד ממעשיהם	יומה דף לח

סדר נזיקין

צא ולמד משלש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהם	סנהדרין דף פו

סדר קדשים

צא ולמד משלש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהם דבר הלמד מענינו במה הכתוב מדבר	חולין דף סג
צדיק זה בא לבית מלוני ויפטר בלא לינה מיד בא השמש	שם דף צא
צהבו פניך שהישכתה את זקן תמהני אם תאריך ימים אמר רבי יהודה בר אלעאי אותו הפרק פרס הפסח היה בשעלתי לעצרת שאלתי אחריו יהודה בן נחמיה היכן הוא ואמרו לי נפטר והלך לו	מנחות דף סח

סדר זרעים

קשה תרבות רעה בתוך ביתו של אדם ממלחמת גוג ומגוג	ברכות דף ז
קרא אסמכתא בעלמא ומדרבנן הוא	שם דף מא

סדר מועד

קרא והטה וכתב על פנקסו אני ישמעאל בן אלישע קריתי והטיתי	שבת דף יב
קשיא הלכתא אהלכתא	שם דף כד
קטיל קנה באגמא הוה	שם דף צה
קא עביד למרמא אימתא אאנשי ביתיה שליף מצביתא	שם דף קה
קדרא דבי שותפי לא חמימא ולא קרירא	עירובין דף ג
קרקפנא חזיתיה לרישך בי עמודי כי אמר ר׳ יוחנן	שם דף כב
קרא אסמכתא בעלמא	פסחים דף פא
קרא אסמכתא בעלמא	שם דף צו
קרא אסמכתא בעלמא	מועד קטן דף ג
קרא אסמכתא בעלמא	יומא דף עד
קרא לאתויי ספיקא	שם
קרא אסמכתא בעלמא	שם דף פ
קרא אסמכתא בעלמא	סוכה דף ו
קרחא בביתיה פרדשכא ליהוי	מגילה דף יב

סדר נשים

קולא וחומרא לחומרא מקשינן	יבמות דף ח
קרא אסמכתא בעלמא	שם דף כא
קרא אסמכתא בעלמא	שם דף כד

קשיא

קשיא הלכתא אהלכתא — שם דף כה
קלא דלא פסיק דומי דמתא יומא ופלגא — שם
קפיץ ר' חייא ונשבע העבודה כך שמעתי — שם דף לב
קפיץ בר קפרא ונשבע העבודה כך שמעתי — שם
קרא אסמכתא בעלמא — שם דף נב
קרא אסמכתא בעלמא — שם דף עב
קנסו לויים במעשר — שם דף פו
קשיא הלכתא אהלכתא — כתובו' דף יג
קיום שטרות דרבנן פירוש מן התורה לאו כלום הוא דמפיהם — שם דף כא
ולא מפי כתבם וחכמים תקנו כדי שלא
דקדוק תנעול דלת בפני לויים ודלא כפירוש
הש"ג שהוא הפך זה
קיום שטרות דרבנן הימנוהו רבנן כדרבנן ועיין
כהרמ"בם בהלכות עדות — שם דף כח
קרביים לאו בשר ואוכליהן לאו בר איניש — נדרים דף נד
קל וחומר מפני לומדיה עומדין מפניה לכ"ש — קידושין דף לג
קרא אסמכתא בעלמא ומדרבנן — שם דף עח
קמצא ובר קמצא חריב ירושלים אתרנגולא
ותרנגולת חרוב טור — גיטין דף נה
קאקי חיורי משלחי גילמי דאינשי — שם דף עג

סדר נזיקין

קביל עליה יסורין באורתא הוו מייכי ליה שתין נמטי — בבא מציעא פד
קשה גזל הדיוט מגזל גבוה שזה הקדים חטא למעילה — בבא בתרא פח
קשה עניות בתוך ביתו של אדם יותר משלשה מכות — שם דף קיו
קשיא הלכתא אהלכתא — שם דף קיט
קללת חכם אפילו על חנם היא באה — מכות דף יא
קללת חכם אפילו על תנאי היא באה — שם
קללת חנם לא תבא — שם

קשר רשעים שבנא הוה דריש בתליסר רבוותא חזקיה הוה	סנהדרין דף כו
קריינא דאיגרתא איהו ליהוי פרוונקא	שם דף פב
קרא אסמכתא בעלמא	שם דף פג
קללת חכם אפילו על חנם היא באה	שם דף צ
קריינא דאיגרתא איהו ליהוי פרוונקא רהט בתריה כדרהיט ארבע	שם דף צו
קרו ליה מצוה קלה משום דלית בה חסרון כיס פי׳ הסוכה מאמרם ז״ל יחול על ארצות אפריקא וארצות דקדוק אסייא אבל לא ארצות איורופא שצריכין הרבה לעשות הסוכה וכ״ש לולב ואתרוג שקונים בדמים יקרים	עבודה זרה ג
קטיעה בר שלום מאי הוי דההוא קיסר דהוה סני ליהודאי	שם דף י
קרא אסמכתא בעלמא	שם דף לח
קולא וחומרא לחומרא מרבינן	שם דף מו

סדר קדשים

קרא אסמכת בעלמא	חולין דף עז
קרקפלו של ר׳ ישמעאל מונח בראש מלכים פי׳ עור ראשו ופניו שהפשיטו קיצר	שם דף קכג
קרא אסמכתא בעלמא	מנחות דף צב
קשיא הלכתא אהלכתא	בכורות דף יא
קשיא ליה ר׳ יהודה ורבי שמעון הלכה כרבי יהודה וסתם לן תנא כר׳ יהודה ואת	שם
קולפי טאבי בלעי עלה דהא שמעתתא	ערכין דף כב
קרא קנסיב לה אסמכתא	מעילה דף מה

סדר טהרות

קרי שמואל עליה אין זה ילוד אשה	נדה דף יג

קוכר

קובר מתים הייתי מסתכל בעצמות של מתים השותה יין חי שם דף כד
קובר מתים הייתי פעם אחת רצתי אחר צבי ונכנסתי בקולית שם
קובר מתים הייתי פעם אחת נפתחה מערה תחתי
ועמד בגלגל עינו שם
קרא אסמכתא בעלמא הוא שם דף כה
קשקשת לא בעי סנפיר אמר ר׳ אבהו וכן תנא דבי
ר׳ ישמעאל יגדיל תורה שם דף נא
ומחלה מכבוד תורתם שאין אנו צריכים לפסוק
תירוץ יגדיל תורה ויאדיר האמת הוא שהשם בה״ל קפיד
אשני סימנים סנפיר וקשקשת והגם שכל יש
לו קשקשת יש לו סנפיר וכתב הכתוב קשקשת
לבד אין אנו יודעים שעיקר גזירתו ית׳ בשני סימנים
והיינו אומרים שהעיקר הוא סימן אחד דהא לא
כתיב אלא קשקשת לכך כתב הכתוב כל אשר לו
סנפיר וקשקשת לעמוד על עיקר לימוד התורה
שצריכים הדגים שני סימנים ודוק
קשיא הלכתא אהלכתא לא קשיא הא דאפשר הא דלא אפשר שם דף סח

סדר זרעים

ראויים ליעשות לחם נס בימי עזרה כדרך שנעשה בימי יהושע אלא שגרם החטא	ברכות	ד
ר׳ חייא בר אבא חלש על לגביה רבי יוחנן וכו׳	שם	ה
רב הונא תקיפו ליה ארבע מאה דני דחמרא וכו׳	שם	
רבי אבהו ור׳ יוסי אקלעו להוא אתרא בעו מנייהו מאי ברכה אחת	שם דף	יא
ר׳ חייא ור׳ נתן הוו שקלי ואזלי בבית הקברות הוה קאשריא תכלתא דר׳ יונתן	שם בדף	יח
רב אחאי איעסק ליה לבריה בי רב יצחק בר שמואל עייליה לחופה ולא הוה מסתייעא מילתא	שם דף	כה
ר׳ אמי ור׳ אסי אע״ג דהווי להו תליסר בי כנישתא בטבריא לא הוו מצלי אלא ביני	שם	ל
ריש תורה בדקולא סליק לאיגרא ושדי דרגא מתותך	שם	לג
רבה בר בר חנא הוה קא אזיל בשיירתא אכל ואשתלי ולא בירך אמר היכי	שם	נג

סדר מועד

רעיא חגירא ועיזי רהטן אבב חוטרא מילי ואבי דרי חושבנא	שבת	לב
ראש המדברים בכל מקום דיתיב ר׳ יהודה ור׳ יוסי ור׳ שמעון	שם	לג
רחמנא ליצילן מהאי דעתא אדרבה רחמנא	שם	פד
ר׳ מאיר ור׳ יהודה הלכה כר׳ יהודה ר׳ יהודה ור׳ יוסי הלכה כרבי יוסי ואצ״ל ר׳ מאיר ור׳ יוסי הלכה כר׳ יוסי זהו לדעת ר׳ יוחנן	עירובין דף	מו
אמנם רב לית ליה האי כללא דף מ״ז שם		
ר׳ יהודה ורבי שמעון הלכה כרבי יהודה	שם	
רב תנא הוא ופליג	שם דף	נ

רבי פרידא הוה ליה ההוא תלמידא דהוה תני ליה ד' מאה זימני	שם דף נד
ר' לא שנאה רבי חייא מניין לו	שם דף צב
רב כהנא מסייע כהני	שם דף קה
רמון מצא תוכו אכל וקליפתו זרק	חגיגה דף טו
רב ורבי יוחנן הלכה כר' יוחנן	ביצה דף ד
רבה ואביי מדבית עלי קאתו	ראשהשנה ד' יח
רבנו הגדול אמרו הוא רב	סוכה דף לג
רבנו הגדול אמרו המקום יהיה בעזרו הוא רב	שם דף לה
ראיתי בני עלייה והנם מועטין	שם דף מה
רגלוהי דבר איניש אינון עריבין ביה	שם דף נג
רבי ברוקא הוה שכיחא בשוקא הוה שכיח אליהו גביה	תענית דף כב
ראינוך ולא נמות צ"ל ראינום	שם דף כג
רבי יהודה נשיאה גזר תעניתא בעא רחמי ולא אתא מטרא	שם דף כד
רבא איקלע להגרוניא גזר תעניתא ולא אתא מטרא	שם
רבי אלעזר בן פרת דחיקא ליה שעתא עבר מילתא	שם דף כה

סדר נשים

רבה ואביי מדבית עלי קאתי רבה דעסק בתורה חייה	יבמות דף קה
רב תנא הוא ופליג	כתובו' דף ח
רבה דעמיה ומדברנא דאומתיה	שם דף יז
רבי עקיבא רעיא דבן כלבא שבוע הוה חזיתיה ברתיה	שם דף סב
רבי איעסק ליה לבריה בי רבי חייא כי מטא למכתב כתובה	שם
רב ענן הוה רגיל דאתי אליהו גביה דהוה מתני ליה סדר	שם דף קו
רש"בג אומר נותן לה מעות קפוטקיא מכאן ראיה שאין כלל כל מקום ששנה רש"בג במשנתנו הלכה כמותו דקדוק שהרי בכאן נשנה וקסבר כתובה דאורייתא ואנן קיימא לן כתובה דרבנן וכן פסק הרמ"בם	שם דף קי
רומנום שם חכם	נדרים דף לח

ר' חייא

ר׳ חייא בר אבא אשכחיה לרי״בל דשדי ריסנא ארישיה	קידושין דף ל
רבה בר בר הונא לא טעים אומצא עד דמייתי לינוקא	שם
ר׳ טרפון ה״ל ההיא אימא דכל אימת דהוה בעיא למיסק לפוריא	שם לא
רב יוסף כי הוה שמע קל כרעא דאימיה אמר ניקום מקמי שכינת׳	שם
רבי יוחנן אמר אשרי מי שלא חמאן ר׳ יוחנן כי עברתו אמו	שם
רב אסי הוה ליה ההיא אימא זקינא א״ל בעינא תכשיטין	שם
רבי חנינא בר פפי תבעתיה ההיא מטרוניתא	שם
רבי צדוק תבעתיה ההיא מטרוניתא	שם דף מ
רב כהנא הוה קא מזבין דיקולי תבעתיה ההיא מטרוניתא	שם
רב תנא הוא ופליג	גיטין דף לה
רבי יוסי נימוקו עמו	שם דף סז

סדר נזיקין

רבי יוסי בר חנינא דיינא הוא ונחית לעומקא דדינא	בבא קמא דף לט
רחמנא ניצלן מהאי דעתא א״ל אדרבא	שם דף סה
רב ושמואל ורב אסי איקלעי לבי שבוע הבן ואמרי לה	שם דף פ
רבי ור׳ חייא הוי שקלי ואזלי באורחא אסתלקו לצדי הדרכים הוה קא	שם דף פא
רב ספרא הוה קא אזיל בשיירתא לוונהי ההוא ארי כל ליליא	שם דף קיו
רבי חייא תנא הוא ופליג	בבא מציעא דף ה
רבי ישמעאל בר רבי יוסי הוה קא אזיל באורחא פגע ביה ההוא גברא דהוה דרי פתכא דאופי אותבינהו וקא מתפח	שם דף ל
רבי נתן ורבי סוף משנה רב אשי ורבינא סוף הוראה	שם דף פו
רשב״ג אומר חנות של נחתומים ושל צבעים שלש שנים מכאן ראיה שאין הלכה כרש״בג במקום שנשנה דקדוק במשנתנו שהרי הרמ״בם בחבורו לא פסק כמותו גם בעל העיטור והגם שהרמ״בם פסק כרש״בג	שם דף קא

במשנה בפירושו חזר בו בחבורו עיין עליו	
רש"בג אומר לא כל העיירות ראויות לחומה	בבא בתרא דף ז
מכאן ראיה שאין הלכה כרש"בג במקום	
דקדוק שנשנה במשנתנו דהלכה כחכמים וכן	
פסק הרמ"בם בפי' המשנה ובחיבורו	
רות שיצא ממנה דוד שריוהו להקב"ה בשירות ותושבחות	שם דף יד
רב תנא הוא ופליג	שם דף מב
רש"בג אמר המוכר את העיר מכר את הסנטר	שם דף סח
מכאן ראיה שאין לסמוך על כלל כל מקום שנשנה	
דקדוק רש"בג במשנתנו הלכה כמותו דהלכה כתנא קמא	
וכן פסק הר"יף והרמ"בם	
רש"בג אומר זרעוני גינה שאינם נאכלים חייב באחריותן	שם דף צב
מכאן ראיה שאין לסמוך על כלל כל מקום שנשנה	
דקדוק רש"בג במשנתנו הלכה כמותו דהלכה כתנא קמא	
וכן פסק הר"יף והרמ"בם	
ראויה היתה בכורה לצאת מרחל אלא שהקדמתה לאה ברחמים	שם דף קכג
ראה יעקב אבינו שאין זרעו של עשו אלא ביד יוסף	שם
רש"בג אומר אם לא היו בניו נוהגים כשורה זכור לטוב	שם דף קלג
מכאן ראיה שאין כלל כל מקום ששנה רש"בג	
דקדוק במשנתנו הלכה כמותו שהרי אין הלכה כרש"בג	
וכן פסק הר"יף והרמ"בם	
רוב בגזל ומיעוט בעריות והכל בלשון הרע ס"ד	
אלא אבק לה"ר	שם דף קסה
רבא דעמיה מדברנא דאומתיה בוצינא דנהורא בריך	סנהדרין דף יד
רבותינו שבבבל רב ושמואל רבותנו שבארץ ישראל ר' אבא	שם דף יז
ר' מאיר ורבי יוסי הלכה כרבי יוסי	שם דף כז
רב תנא הוא ופליג	שם דף פג
ראויים היו ישראל ליעשות להם נס בביאה שנייה	
כביאה ראשונה אלא שגרם החטא	שם דף צח
ראויה היתה בת שבע לדוד מששת ימי בראשית	
אלא שבאתה עליו	שם דף קז
רות בת בנו של עגלון בן בנו של בלק מלך מואב	הוריות דף י

ראו

סדר קדשים

דאו מזבח בנוי ומיכאל השר הגדול עומד ומקריב עליו	זבחים דף סב
רצועה היתה יוצאת מחלקו של יהודה ונכנסת לחלקו של בנימין ובה היה המזבח בנוי והיה בנימין הצדיק מצטער עליה	
	שם דף קיח
רבי פנחס בן יאיר מימיו לא בצע על פרוסה שאינה שלו ומיום שעמד	חולין ז
רוב עוביו ובעינא רוב היקפו	שם דף עו
וא״ת היינו רוב עוביו היינו רוב היקפו דע לך	
תירוץ כי בדקנו בעצם הקולת ומצאנו אותו לפי על רוב חכמת הניתוח שהוא משולש לא עגול ולפי זה עוביו לפעמים יהיה רוב היקף ולא רוב עובי ולפעמים ורוב יהיה רוב עובי ולא רוב היקף ומה שפי׳ רש״י הקפו מהלה מכ״ת הוא נגד הסוגיא שאינם מדברים אלא בעצם לא בבשר ודוק	
רבי אסי גמריה איעקר ליה ואתא רבי אלעזר לאדכוריה	שם דף קג
רב תנא הוא	שם דף קכב
רבי אומר בר״ש צ״ל רבי אלעזר בר״ש	מנחות דף מז

סדר טהרות

רבנן מדאורייתא לא עבדינן קל וחומר	נדה דף ז
רבנו הגדול אמרו המקום יהיה בעזרו הוא רב	שם דף מט
רבי לא שנאה רבי חייא מנא ליה	שם דף סב
רבי יוחנן תנא הוא ופליג לא מצאתי בכל הלמוד והנה בעלי הכללים מביאים אותו ואיפשר דקדוק שהוא מן הגאונים או מבעלי התוספות	

סדר זרעים

שלשה מתנות טובות נתן הק״בה לישראל וכו׳	ברכות דף ה
שנים שנכנסו להתפלל ולא המתין אחד לחבירו	שם
שלשה דברים בקש משה ונתן לו בקש שתשרה שכינה על ישראל ולא על א״ה	שם דף ז
שעשה פשרה בין חזקיהו וישעיהו	שם דף י
שונמית שעשת׳ קיר אחת קטנה החיתה את בנה אבי אבא שחיפה כל ההיכל	שם
ששה דברים עשה חזקיהו על ג׳ הודו לו ועל ג׳ לא הודו לו ופריך ומי לית ליה	שם
שמעון הפקולי הסדיר שמונה עשרה ברכות לפני ר״ג על הסדר ביבנה עמד שמואל הקטן	שם דף כח
שלשה רובן קשה ומיעוטן יפה ואלו הן שאור ומלח וסרבנות	שם לד
ששה דברים גנאי לו לת״ח אל יצא כשהוא מבושם לשוק ואל יצא יחידי	שם מג
ששה דברים מרפאין את החולה מחליו ורפואתן רפואה	שם מד
ששה דברים נאמרו באיספרגוס אין שותין אותו אלא כשהוא חי	שם נא
שלשה דברים סח לי סוריאל שר הפנים אל תטול חלוקך בשחרית	שם
שלשה דברים סח לי מלאך המות	שם
שלשה צריכין שמור ואלו הן חולה וחתן וכלה במתניתא תנא	שם נד
שלשה דברים מאריכין ימיו ושנותיו של אדם המאריך בתפלתו וכו׳	שם
שלשה דברים מזכירין עונותיו של אדם ואלו הן	שם נה
שלשה דברים מקצרין ימיו של אדם מי שנותנין לו ספר תורה לקרות	שם
שלשה צריכין רחמים מלך טוב שנה טובה וחלום טוב	שם
שלשה דברים מכריז עליהם הק״בה בעצמו ואלו הן רעב	שם
שלשה חלומות מתקיימין חלום של שחרית וחלום	

שחלם

שחלם לו חבירו	שם		
שלשה מלכים הם הרואה דוד בחלום יצפה לחסידות	שם		נז
שלשה נביאים הם הרואה ספר מלכים יצפה לגדולה	שם		
שלשה כתובים גדולים הם הרואה ספר תהלים	שם		
שלשה כתובים קטנים הם	שם		
שלשה חכמים הם הרואה ר' בחלום יצפה לחכמה	שם		
שלשה נכנסין לגוף ואין הגוף נהנה מהן	שם		
שלשה אין נכנסין והגוף נהנה מהן	שם		
שלשה מעין העולם הבא	שם		
שלשה מישבין דעתו של אדם	שם		
שלשה מרחיבין דעתו של אדם	שם		
ששה דברים סימן יפה לחולה	שם		

סדר מועד

שעה ראשונה מאכל לודים שנייה מאכל ליסטין שלישית	שבת	דף	י
שאול שאלה זו לעילא מר' תנחום מהו לכבות בוצינא דנורא מקמי באישא פתח אנת שלמה אן חכמתך לא דייך שדבר' סותרין דברי אביך אלא שדבריך סותרין זה את זה	שם	דף	ל
שבקיה לרויא דמנפשיה נפיל	שם	דף	לב
שטנא בתרי אומיה לא שליט	שם		
שלשה בדקי מיתה נבראו באשה ואמרי לה ג' דבקי מיתה	שם		
שיננא רישך בקרירי רישא דרישך בחמימי	שם	דף	נה
שלשה דברים נאמרו באיסטמא אין בה משום כלאים	שם	דף	נז
שלפי גזירה היו ובאין ונחבאין במערה הנכנס יכנס נהפך סנדלו של א'	שם	דף	ס
שלשה דברים מביאין לידי עניות המשתין מים בפני מטתו והמזלזל	שם	דף	סב
שקולה לטיבותך ושדיא אחיזרי כבר נד ולד	שם	דף	סג
שלשה כל זמן שמזקינים מוסיפין גבורה ואלו הן	שם	דף	עז

שלשה

שלשה דברים עשה משה מדעתו והסכים הק״בה עמו	שם	דף	פז
שני מלאכי השרת מלויין לו לאדם בע״ש מבית הכנסת	שם	דף	קיט
שמואל איקלע לבי אבי תורן אתא ההוא גוי אדליק שרגא	שם	דף	קכב
ששה דברים אדם אוכל פירותיהם בעולם הזה והקרן קיימת לע״ה	שם	דף	קכז
שמותי הוא יש ב׳ פירושים	שם	דף	קל
שש דמעות הן ג׳ יפות וג׳ רעות	שם	דף	קנב
שדי שקיך ועייל לחמך עד ארבעין שנין	שם		
שמואל ואבלט הוו יתבי והוו קאזלי הנך אינשי לאגמא	שם	דף	קנו
שיעורין חציצין ומחיצין הלכה למשה מסיני	עירובין	דף	ד
שלש שנים נחלקו ב״ש וב״ה הללו אומרים הלכה כמותנו	שם	דף	יג
שתי שנים ומחצה נחלקו ב״ש וב״ה הללו אומרים נוח לו	שם		
שבקת רבנן ועבדת כרבי יוסי	שם	דף	יז
שמואל ורבי יוחנן הלכה כרבי יוחנן	שם	דף	מז
שנים עשר תלמידים היו לו לר׳ אושעיא וי״ח ימים גדלתי ביניהם	שם	דף	נג
שיננא חטוף ואכול חטוף ואשתי דעלמא דאזלינן מינה	שם	דף	נד
שלשה מרבין את הזבל וכופפין את הקומה ונוטל	שם	דף	נה
שלשה חבלין הן של מגג ושל נצר ושל פשתן	שם	דף	נח
שבקת רבנן ועבדת כר׳ מאיר	שם	דף	צח
ששה דברים נאמרו בע״ה אין מוסרין להן עדות	פסחים	דף	מט
שבעה דברים מכוסין מבני אדם	שם	דף	נד
שלשה דברים עלו במחשבה	שם		
ששה דברים עמו אנשי יריחו	שם	דף	נה
ששה דברים עשה חזקיהו המלך על ג׳ הודו לו ועל ג׳ לא הודו	שם	דף	נו
שבעה דברים צוה רבי עקיבא את ר׳ יהושע בנו	שם	דף	קיב
שלשה דברים אמר ר׳ יוחנן משום אנשי ירושלים	שם	דף	קיג
שלשה דברי׳ אמר ריב״ל משום אנשי ירושלים	שם		
שלשה מנוחלי העולם הבא	שם		
שלשה מכריז עליהם הק״בה	שם		
שלשה הק״בה אוהבן	שם		
שלשה הק״בה שונאן	שם		

שלשה

שלשה חייהן אינם חיים	שם
שלשה שונאים זה את זה	שם
שלשה אוהבין זה את זה	שם
ששה דברים נאמרו בסוס	שם
שלשה אין מתקנאין בהן	שם
שלשה דמעות הללו למה	חגיגה דף ה
שלשה הקב"ה בוכה עליהן בכל יום	שם
שני רקיעין הן ושבעה רקיעים עיין בהרב המורה	שם דף יב
שיננא אמאי קא בכית	שם דף טו
שלשה מלכים וארבעה הדיוטות אין להם הלק	שם
ששה דברים נאמרו בשידים שלשה כמלאכי	שם דף יו
ששה דברים נאמרו בבני אדם	שם
שלשה עזין הן ישראל באומות	ביצה דף כה
שלשה חייהן אינם חיים ואלו הן	שם דף לב
שדי שמתא אגנובתא דכלבא ואיהי דידה	מועד קטן דף יז
שלשה דברים נאמרו בצפורנים וכו' טעמא מאי שמא תעבור עליהן אשה מעוברת ותפיל אשה בי מדרשא דקדוק לא שכיחא מכאן ראיה בהבטל הסכה בטל המסובב ואין צריך לדבר אחר להתירו ופשוט	שם
שמעיא להחוא גברא דבעי רחמי ותזדמן לי פלניתא	שם דף יח
שבקת רבנן ועבדת ברבי נחמיה	ראש השנה ד' יה
שלשה ספרים נפתחין בראש השנה	שם דף יו
שלשה דברים מזכירין עונותיו של אדם	שם
שלשה כתות הן ליום הדין	שם
שננה סמי עיניה דדין	שם דף כד
שאלו את רבי אליעזר ראשונים גדולים או אחרונים	יומא דף ט
שלש קולות הולכין מסוף העולם ועד סופו	שם דף כ
שש אשות הן יש אוכלת ואינה שותה	שם
שבקת רבנן ועבדת כר' מאיר	שם דף לו
שבעה זהבים הן זהב וזהב טוב	שם דף מד
שבעה בנים היו לה לקמחית וכולן שמשו בכהונא גדולה	שם דף מז
שלשה עשר פרוכות היו במקדש ז' כנגד שבעה שערים אחת לפתחו של היכל וכו' כתב הרב תוספת יום טוב בפרק	שם דף נד

 ז' דתמיד

קשיא על הרב רבנו עובדיה ועל הרב כ״מ ועל הרב תוספת יום טוב

ז׳ דתמיד פירש הרב שעל האולם יפה פירש ואשתמ׳ לכ״מ שנדחק שם בה׳ כלי המקדש וכתב צריך לומר שגם על ההיכל היה פרוכת ע״כ וזה לא שמענו בשום מקום עכ״ד ומחלה מכבוד תורתם אלו גאוני עולם הרב ר׳ עובדיה והרב בעל תוספ׳ יום טוב והרב בית יוסף ולא זכרו גמרא ערוכ׳ יג׳ פרוכות היו במקדש שני ואחת מהם על פתחו של היכל ואיך כתב הרב ברטנורא על פתחו של אולם ומה גם על הרב תוספ׳ יום טוב שהודה ואמר יפה פירש והוסיף עוד וזה לא שמענו בשום מקום ר״ל שהיתה פרוכת על פתחו של היכל והיא גמרא ערוכה גם על הרב בית יוסף שכוין אל האמת בלא כונה שכתב איפשר והרי הרמ״בם ז״ל פסק בהלכות כלי המקדש בפרק ז׳ כגמרא שלנו יג׳ פרוכות היו במקדש שני ז׳ על ז׳ שערי העזרה וא׳ על פתחהאולם וא׳ על פתח ההיכל וב׳ בדביר ושתים כנגדן בעליה ע״כ ותמה גדול מגאוני עולם

שאלה אשה חכמה את רבי אליעזר מאחר שמעשה העגל שוין	שם דף	סו
שלש ארונות עשה בצלאל	שם דף	עב
שאלו תלמידיו את ר׳ שמעון בן יוחי מפני מה לא ירד להם מן	שם דף	עו
שיעורין חציצין ומחיצין הלכה למשה מסיני	סוכה דף	ה
שדא ביה נרגא	שם דף	יב
שבקת רבנן ועבדת כר׳ אליעזר	שם דף	יט
שבקת מתניתין ועבדת כברייתא	שם	
שמונים תלמידים היו לו להלל הזקן	שם דף	כח
שמעיה לההוא גברא דקאמר לההיא איתתא	שם דף	נב
שלשה מפתחות בידו של הק״בה שלא נמסרו ביד שליח	תענית דף	ב
שלשה שאלו שלא כהוגן לשנים השיבו כהוגן לאחד השיבוהו שלא כהוגן	שם דף	ד

שאלו

שאלו תלמידיו את ר׳ שמעון בן יוחי מפני מה נתחייבו כליה	מגילה	דף	יב
שאלו תלמידיו את ר׳ זכאי במה הארכתה ימים	שם	דף	כד
שאלו תלמידיו את ר׳ אלעזר בר שמוע במה הארכתה	שם	דף	כח
שאלו תלמידיו את ר׳ נחוניא בן הקנה במה הארכתה	שם		
שאלו תלמידיו את ר׳ זירא במה הארכתה	שם		
שאל ר׳ עקיבא את ר׳ נחוניא הגדול את גווזי	שם		
שמעתא בעיא צילותא ביומא דאסתנא	שם		

סדר נשים

שלמה לך ברי בת אחתיך אנא	יבמות	דף	צז
שורא דדייני פי׳ לפי ראות עיני חריין	כתובות	דף	צד
שינוייא דשינינן שינוא הוא מכאן ראיה לפעימים	שם	דף	צח
דקדוק משיב התרצן ברוחק שינויי דחיקי ולא סמכינן עליהו			
שלש מאות ותשעים וארבעה בתי דינים היו בירושלים	שם	דף	קה
שלשה עשר פרוכות היו במקדש שני וכו׳ מכאן ראיה שהרמ״בם גורס במקדש שני אבל בבריתא דיומא ליתא	שם	דף	קו
שלשה היו באותה עצה בלעם איוב ויתרו	סוטה	דף	יא
שלש גזירות גזר בתחלה אם בן הוא ולבסוף כל הבן	שם	דף	יב
שלשה מקומות הלכה עוקבת מקרא התורה אמרה בעפר והלכה בכל דבר התורה	שם	דף	יו
דקדוק אמרה בתער והלכה בכל דבר מכאן ראיה להרמ״בם שפסק בנזיר כעין תער חייב לפי שהוא הלכה ועוקבת מקרא ולענין פאת הראש והזקן דוקא תער כפשט המקרא דליכה הלכה			
שלשה מיני אבנים היו אחד שהקים משה בארץ מואב	שם	דף	לה
שאלו תלמידיו את ר׳ אלעזר בר שמוע במה הארכת׳ ימים	שם	דף	לט
שבעה דברים נבראו קודם שנברא העולם	נדרים	דף	לט
שלוק פר״שי מבושל יותר מראי ומחלה מכבוד תורתו	שם	דף	מט

	שהרי תנן הנודר מן המבושל מותר בצלי	
	ובשלוק ואם בפי דבריו כשנתבשל ככר	
קשיא	נאסר עליו והיאך יכול לחזור היתר	
על	כשנתבשל יותר מדאי אלא הפירוש	
רש"י	הוא שלוק בשיל ולא בשיל וכן הוא	
	בלשון ישמעאל דבר שלא נתבשל	
	כל צרכו קרוי שלוק	
	שרי ליה לצורבא מרבנן למימר צורבא מרבנן אנא	שם דף סב
	שרי ליה לאיניש לאודועי נפשיה באתרא דלא ידעי ליה	שם
	שרי ליה לצורבא מרבנן למימר לא יהיבנא אכרגא	שם
	שרי ליה לצורבא מרבנן למימר עבדא דנורא אנא	שם
	שלשה שותפין הן באדם הק"בה ואביו ואמו	קידושין דף לא
	שיננא לא תימא ליה לאבוך הכי דתניא	שם דף לב
	שיננא קום מקמי אבוך שאני ר' יחזקאל	שם דף לג
	שני כתובין הבאין כאחד אין מלמדין	שם דף לה
	שלשה כתובין הבאין כאחד אין מלמידין	שם
	שני כתובין הבאין באחד אין מלמדין	שם דף לז
	שכר מצוות בהאי עלמא ליכא	שם דף לט
	שלוחי מצוה אינן ניזוקין	שם
	שני כתובין הבאין באחד אין מלמדין	שם דף מב
	שבקיה לקרא דהוא דחיק ומוקי אנפשיה	שם דף סח
	שתי משפחות היו בירושלים אחת קבעה סעודתה	
	בשבת ואחת קבעה סעודתה בערב	
	שבת ושתיהן נעקרו	גיטין דף לח
	שלשה גזירות גזרו גזירתא קמייתא כל דלא קטיל ליקטלנהו	שם דף נה
	שלשה דברים מתיזין גופו של אדם ואלו הן אכל מעומד	שם דף ע
	ששה העושה אותן מיד מת ואלו הן הבא בדרך	
	ונתייגע הקיז דם	שם
	שמונה רובן קשה ומיעוטן יפה ואלו הן דרך ודרך ארץ	שם
	שמונה ממעטין את הזרע ואלו הן המלח והרעב	
	והנתק בכיה	שם
	שיננא כדי שתשוט ותטלנו ואת לא תעביד עובדא	
	עד דמטי גיטה	שם דף עח

סדר נזיקין

שיננא שביק מתניתין ותא אבתראי רישא ר' טרפון	בבא קמא דף יד
שיננא שביק מתניתין ותא אבתראי רישא רבננן	שם דף טו
שביבא ליה ברתיה א"ל רבנן לעולא קום נזיל ננחמיה	שם דף לח
שאלו תלמידיו את ר' יוחנן בן זכאי מפני מה החמירה תורה	שם דף עט
שקילי טיבותיך ההוא גברא ושדי אחיזרי	שם דף פג
שביק רבנן ועביד כר' מאיר	שם דף צו
שינויא דחיקא לא משנינן לך מכאן משמע שלפעמים	
מתרץ התלמוד תירוץ דחוק ולא סמכינן עליה	שבת דף קו
שבועה זו תקנת חכמים היא שלא יהיה כל אחד	
תוקף כטלית	בבא מציעא ג
שבועה זו תקנת חכמים שלא יהיו בני אדם מזלזלין בהקדישות	שם דף נח
שלשה צועקין ואינם נענים מי שיש לו מעות ומלוה אותם	שם דף עה
שביק מתניתין ועביד כבריתא	שם דף צג
שלשה הטעימן הק"בה בעולם הזה מעין העולם הבא	בבא בתרא דף יז
שלשה לא שלט בהן יצה"ר אלו הן אברהם	שם דף יז
ששה לא שלט בהן מלאך המות אברהם	שם
שלוחיך לא כשלוחי בשר ודם שלוחי בשר ודם	
שלוחי בו"ד	שם דף כה
שודא דדייני פי' למי שרוצים הדיינים מזכים	שם דף לה
שודא דדייני פי' למי שרוצים	שם דף סב
שלשה נקראו על שמו של הק"בה ואלו הן צדקים ומשיח	שם דף עה
שלשה דברים צוה אחיתופאל את בניו אל תהיו במחלוקת	שם דף קמז
שלש עבירות אין אדם ניצל מהן בכל יום הרהור	
עבירה ועיון תפלה ולשון הרע ועיין בהרב המורה	שם דף קסד
שש מאות וי"ג מצות נאמרו לו למשה שלש מאות	
וששים וחמש כמנין ימות החמה ומאתים וארבעים	
ו"ח עשה כנגד איבריו של אדם	מכות דף כג
שלשה דברים עשו ב"ד של מטה והסכימו ב"ד של מעלה	שם

סדר נזיקין משמרות כהונה אות שין

שני כתובים הבאים כאחד אין מלמדין	שבועות דף כו
שודא דדייני פי' למי שלב הדיינים נוטה	שם דף ל
שביש תני ואזיל	שם דף לת
שלחו מתם רבי אלעזר	סנהדרין דף יז
שאלו תלמידיו את ר' יוסי היאך נשא דוד שתי אחיות בחייהן	שם דף יט
שתים עשרה שעות הוי היום שעה ראשונה הוצבר עפרו שניה נעשה גולם	שם דף לת
שלש מאות משלות שועלים היו לו לר' מאיר ואנו אין לנו אלא שלש	שם
שאלה זו שאל טורנוסרופוס הרשע את ר' עקיבא אמר לו ומה יום מימים א"ל ומה גבר מגוברין א"ל דמרי צבי	שם דף סה
שלחו מתם איזהו בן העולם הבא ענותן ושפל ברך שייף עייל	שם דף פח
שאלה קלפטרא מלכתא את ר' מאיר אמרא ידענא דחיי שכבי היא קליופאטיר בלע"ז שהיתה מלכת מצרים	שם דף צ
שאלו תלמידיו את ר' יוסי בן קיסמא אימתי בן דוד בא אמר מתיירא	שם דף צח
שלשה חלאים חלה אלישע א' שגירה דובים בתינוקות וא' שדחפו לגחזי	שם דף קז
שלש מאות פרדות לבנות היו מפתחות של בית גנזיו של קרח	שם דף קי
שלש מאות מטמוניות הטמין יוסף במצרים אחת נתגלה	שם
שבקה רבי עקיבא לחסידותיה	שם
שלש מפתחות לא נמסרו לשליח של חיה של גשמים ושל תחיית המתי'	שם דף קיג
שתים עשרה שעות הוי היום שלש ראשונות הק"בה יושב ועוסק בתורה שניות דן את כל העולם שלישיות זן את כל העולם כולו מקרני ראמים ועד ביצי כינים עיין בהרב המורה	עבודה זרה ד' ג
שאין מתקיים החלוקות הפוכות צ"ל	שם דף ו

ששה

ששה דברים מרפאין את החולה מחוליו ורפואתן רפואה	שם דף כט
שלשה כל זמן שמזקינים גבורה מתוספת בהן דג נחש וחזיר	שם דף ל
שיננא סמי עיניה דדין	שם דף מג
שאלו פלוסופין את הזקנים ברומי אם אלהים אין רצונו בע"ז מפני	שם דף נד
שאל פלוסופוס אחד את ר"ג כתוב בתורתכם אל קנא מפני מה מתקנא בעובדיה	שם דף נד
שאל אגריפס שר צבא את ר"ג כתוב בתורתכם אל קנא כלום מתקנא אלא חכם	שם דף נה
שלמה עשה ז' ימי חנוכה ומה ראה משה לעשות י"ב כדי לחלוק כבוד לנשיאים	הוריות דף ו
שאלו תלמידיו את ר' אלעזר בר צדוק מפני מה הכל רוצין לישא גיורת	שם דף יג
שאלו תלמידיו את ר"א מפני מה כלב מכיר את קונו	שם
שאלו תלמידיו את ר"א מפני מה הכל מושלים בעכברים	שם

סדר קדשים

שלא תהא בכהן כשר צ"ל אלא בכהן כשר	זבחים דף יג
שני כתובים הבאים כאחד אין מלמדין ולמאן דאמר מלמדין ג' אין מלמדין	שם דף כד
שלישי והן חוץ לזמנו פיגול זר צ"ל שלישי זה חוץ לזמנו פיגול זה חוץ למקומו	שם דף כח
שייא שם חכם	שם דף לד
שני כתובים הבאים כאחר אין מלמדין ולמאן דאמר מלמדין ג' אין מלמדין	שם דף מו
שלמים ששחטן קודם שיפתחו דלתות ההיכל פסולין וכן פסק הרמב"ם אלא דקשה לי על הרב שפסק ג"כ במתניתין	שם דף נה

דלקמן

	דלקמן שמעתי שמקריבין אע״פי שאין שם בית	
ישוב	ואפי׳ בזמן הזה ובעונות״ לא יש היכל ולא	
לדברי	דלתות ואפשר לומר כל הראוי לבילה אין	
הרמ״בם	בילה מעכבת בו בזמן שיש היכל ודלתות	
	אם שחט קודם שיפתחו דלתות פסול אבל בזמן	
	שאין היכל ודלתות לא מעכב ומקריבין	
	אע״פי שאין שם בית	
	שני כתובים הבאים כאחד אין מלמדין ולמ״ד מלמדין	
	הוי אשם ג׳ וג׳ ודאי אין מלמדין	שם דף נז
	שלשה נביאים עלו עמהם מן הגולה א׳ שהעיד על	
	המזבח וא׳ שהעיד להם על מקום המזבח וא׳	
	שהעיד להם שמקריבין אע״פ שאין שם בית	שם דף סב
	שלש כתות של מלאכי השרת אומרות שירה	
	בכל יום א׳ אומרת קדוש	חולין דף צא
	שני כתובין הבאין כאחד אין מלמדין ולמ״ד מלמדין	
	ג׳ אין מלמדין	שם דף קיז
	שלוחי מצוה אינן ניזוקין	שם דף ק מב
	ששה דברים עשו אנשי יריחו שלשה ברצון חכמים	
	ושלשה שלא ברצון חכמים	מנחות עא
	שאל קונטרוקוס השר את רבן יוחנן בן זכאי בפרטן של	
	לויים אתה מוצא	בכורות דף ה
	שאלו עוד בגיבוי כסף אתה מוצא מאתים ואחת ככר	
	ואחת עשרה מנה	שם
	שאלתי את ר׳ אליעזר בבית מותבא רבא מה נשתנו	
	פיטרי חמורים מפטרי סוסים	שם דף ה
	שביק רבנן ועביד כרבי יהודה בן בתירא	ערכין דף כט
	שביק מתניתין ועביד כבריתא	שם
	שיננא שבוק מתניתין ותא אבתראי	כריתות דף צא
	שאובה שהמשיכוה כולה טהורה וכן פסק הרמ״בם בשם	
	גאוני המערב	תמורה דף קיב

סדר טהרות

שיננא אחוז באמא והשתן — נדה דף יג

שלשה דברים נאמרו בצפרנים שורפן חסיד קוברן צדיק זורקן רשע — שם דף יז

שעטנז כתיב עד שיהיה שוע טווי ונוז ורבנן הוא
דגזרו ביה — שם דף סא

פסק דע שכתב רלב"ג ז"ל וכבר הארכנו בזה (פי' בכלאים)
לפי מה שראינו בזמננו זה רבים בלתי נשמרים מזה ואם
טען אדם עלינו ויאמר שאין שם כלאים מן התורה אלא
כשיהיה שוע טווי ונוז כמו שנפסקה ההלכה בזה במסכת
נדה כמר זוטרא שאומר עד שיהיה שוע טווי ונוז אמרנו
לו שאין פסק ההלכה ההיא שם מחכמי התלמוד אבל היא
מהגאונים הראשונים ולזה לא תשגיח בפסק ההלכה
ההיא כי שם בתלמוד הלכות רבות שהם מהגאונים
הראשונים כמו שזכר רש"י בפירושו למסכת חולין ולזה
הדעת נטה הרב המורה והנה תמצא כ"ד ממנחות רבא
חולק על מאמר מר זוטרא בזה והתבאר בעירובין כי מר
זוטרא היה תלמיד לרבא ומשרשנו בתלמוד שאין הלכה
כתלמיד במקום הרב ועוד שזה המאמר הוא בנדה אגב
גררא ולזה לא יתן רושם גדול בהאמתת זה הפסק ועוד
שכל המשניות שהם בתשיעי מכלאים מליאות מסתירת
דעת מר זוטרא במסכת נדה ע"כ ודבריו דברי אמת
ורוח אלהים דבר בו דמאי דקאמר הכא תלמודא
הלכה כמר זוטרא מראפקינהו רחמנא בחרא לישנא
הוא מן הגאונים ולא מן התלמוד ולזה לא פסק
הרמ"בם כהך אוקמתא

שאלו אנשי אלכסנדריא שנים עשר דברים את ר' יהושע
בן חנניא שלשה דברי חכמה שלשה דברי הגדה
שלשה דברי בורות שלשה דברי דרך ארץ — שם דף סט

סדר זרעים

תיובתא והלכתא דשמואל אתותב מן הבריתא תיובתא דשמואל תיובתא	ברכות דף	כג
תנו רבנן מעשה בתלמיד אחד שבא לפני ר׳ יהושע אמר לו תפלת ערבית רשות או חובה א״ל רשות בא לפני ר׳ גמליאל אמר לו חובה ועל זה המאורע ירד ר״ג מנישאות	שם	כז
תנו רבנן מעשה בחסיד א׳ שהיה מתפלל בדרך בא הגמון א׳ ונתן לו שלום ולא החזיר לו	שם	לב
תנו רבנן מעשה במקום א׳ שהיה ערוד והיה מזיק את הבריות והודיעוהו לר׳ חנינא	שם	לג
תקנו לן רב ושמואל בבבל מרגניתא ותודיענו ה׳ משפטי צדקך	שם	
תנו רבנן המקפה אכילתו במים אינו בא לידי חולי מעים וכמה כו׳	שם	מ
תנו רבנן מת בבית שלום בבית אכל ושתה בבית סימן יפה	שם	נז
תנו רבנן שתי כליות יש בו באדם אחת יועצתו לחובה	שם	סא
תנו רבנן כליות יועצות לב מבין לשון מחתך פה גומר	שם	
תנו רבנן פעם א׳ גזרה מלכות הרשעה שלא יעסקו ישראל בתורה	שם	
תניא נמי הכי בן עזאי אומר השכם וצא הערב וצא	שם	סב
תניא בן עזאי אומר כל משכב שבב הוץ מן הקרקע	שם	

סדר מועד

תחת ישמעאל ולא תחת גוי ולא תחת חבר החת חבר ולא תחת ת״ח	שבת	יא

תנא

תנא רבי אליהו בתלמיד א׳ ששנה הרבה וקרא הרבה	
ושמש חכמים הרבה	שם יז
תיובתא דרבין תיובתא ואי בעית אימא וכו׳	שם כ
תנו רבנן בכ״ה בכסליו יומי דחנוכה תמניא	שם כא
תפיס תירוס אמתא בחד מחטרא ליהוי	שם לב
תנו רבנן מי שחלה ונטה למות אומרים לו התודה	
שהרי כל המומתין מתודים	שם
תנא רשב״ג אומר הלכות הקדש תרומות ומעשרות	
הן גופי תורה ונמסרו לע״ה	שם
תניא ר׳ נתן אומר בעון נדרים מתה אשתו של אדם שנאמר	שם
תניא ר׳ נחמיה אומר בעון שנאת חנם מריבה	
רבה בתוך ביתו של אדם	שם
תלת מילי אשתני שמייהו שופרא ערבה פתורא	שם לז
תוטני שם חכם	שם דף עא
תניא הנצרך לנקביו ואוכל דומה לתנור שהסיקוהו	
על גבי אפרו	שם דף פב
תנא דבי רבי ישמעאל למה משכן דומה לאשה שמהלכת	שם דף צח
תנו רבנן חרוצים היו הקרשים וחלולים היו הארנים	שם
ת״ח הממנין אותו פרנס על הצבור ואפי׳ במסכת כלה	פסחים דף קיד
ת״ח ששואלין אותו בחדא מסכתא באתריה אי בכוליה	שם
תיתי לי דקיימית מצות תפלין	שם דף קיז
תיתי לי דכי חזינא צורבא מרבנן דשלים מסכתיה	
עבידנא יומא טבא לרבנן ושם מביא הרבה	
תיתי לי עיין עליו	שם
תני רשב״א חרוצה שיתעצמו עיניו של מת נופח לו יין בחוטמו	שם דף קנא
תניא רשב״א אומר עשה עד שאתה מוצא ומצוי לך	שם
תרתי תכלא ועיורא	שם
תניא ר׳ אליעזר אומר בו ביום גדשו סאה ר׳ יהושע	
אומר בו ביום מחקו	שם דף קנג
תיובתא והלכתא משום דתני ר׳ חייא כותיה	עירובין דף מ
תלמיד היה לר׳ מאיר שהיה אומר על כל דבר	
של טמאה מ״ח טעמי׳	שם דף יג
תיובתא דר׳ פפא תיובתא והלכתא כותיה תיובתא והלכתא	שם דף יז

תבשיל של תרדין יפה ללב וטוב לעינים וכ"ש לבני מעים	שם	דף	כט
ת"ר לא יאכל אדם בצל מפני נחש שבו ומעשה וכו'	שם		
תנא תלמיד אחד היה לו לר' אליעזר שנתחייב בשריפה	שם	דף	נד
תנא תלמיד אחד היה לו לר' אליעזר שהיה שונה בלחש	שם		
תנו רבנן כיצד סדר משנה משה למד מפי הגבורה נכנס אהרן	שם		
תלמיד חבר דליה הוה	שם	דף	סג
תיובתא דר' יהושע בר אידי תיובתא	שם	דף	פב
תנו רבנן שעה ראשונה מאכל לודים ב' מאכל ליסטין	פסחים	דף	יב
תיובתא למאן דמתני לשנא קמא דרבא תיובתא	שם	דף	כו
תיובתא דרבא בר אחילאי תיובתא	שם	דף	ל
תברא מי ששנה זו לא שנה זו פי' חלק המשניות לב' תנאים	שם	דף	לז
תניא אמר רבי עקיבא כשהיתי ע"ה אמרתי מי יתן לי	שם	דף	מט
תניא היה ר' מאיר אומר כל המשיא בתו לע"ה	שם		
תניא ר' אליעזר אומר אלמלא אנו צריכין להם	שם		
תני' ר' חייא כל העוסק לפני ע"ה	שם		
תנא שנה ופירש יותר מכלים	שם		
ת"ר המשתכר בקנים ובקנקנים	שם	דף	נ
ת"ר המצפה לשכר אשתו ורחים	שם		
ת"ר תגרי סימטא ומגדלי בהמה	שם		
ת"ר ארבעה פרוטות אין בהן	שם		
ת"ר כותבי ספרים תפלין ומזוזות	שם		
ת"ר פעם א' בקש אגריפס המלך ליתן עיניו נטל כוליא	שם	דף	סד
תניא אמר לו ר' אליעזר עקיבא בשחיטה השבתני	שם	דף	סט
תנו רבנן חכמי ישראל אומרין גלגל קבוע ומזלות חוזרין	שם	דף	צד
תיובתא דרבא תיובתא	שם	דף	צז
תיובתא דר' יוחנן תיובתא	שם	דף	קא
ת"ר כל שירות ותושבחות שאמר דוד כנגד עצמו	שם	דף	קיז
ת"ר הלל זה מי אמרו	שם		
ת"ח אין אור של גיהנם שולטת בהם קל וחומר מסלמנדרא	חגיגה	דף	כז
תנא באבל רבתי אבל אסור לשמש מטתו בימי אבלו ומעשה בא' ששמש מטתו בימי אבלו ושמטו חזירים את גוייתו מכאן ראיה כי אבל רבתי היא			

היא מן התנאים ולא כמו שכתבו קצת חכמים כי ה׳	
מסכתות חיצוניות הם מחוברים מן הגאונים	מועד קטן דף כד
ת״ר כשמתו בניו של ר׳ ישמעאל נכנסו ד׳ זקנים לנחמו	שם דף כח
תנא הוא סיחון הוא ערד הוא כנען	ראש השנה דף ג
תנא הוא כורש הוא דריוש הוא ארתחששתא	שם
תניא ר׳ אליעזר אומר בתשרי נברא העולם בתשרי נולדו	שם דף י
ת״ר חכמי ישראל מוגין למבול וחכמי אומות העולם	שם דף יב
תניא הכל נידונים בראש השנה וגזר דין שלהם	שם דף יז
תניא היה ר׳ מאיר אומר שנים שעלו למטה וחוליין שוה	שם דף יח
ת״ר משפחה אחת היתה בירושלים שהיו מיתיה	
מתין בני י״ח	שם
ת״ר מה קילקול קלקלו הביתוסין פעם א׳ בקשו ביתוסין להטעות	שם דף כב
ת״ר למה לא נתפרשו שמותם של זקינים	שם דף כה
ת״ר כיון שראה אותו עמד מכסאו ונשקו על ראשו	שם
ת״ר אין כהנים ראשאין לעלות בסנדליהן לדוכן וזו	
אחד מ״ט תקנות	שם דף לא
תניא בראשונה היו קושרין לשון של זהורית	שם
תניא כל שנותיו של רבן יוחנן בן זכאי מאה ועשרים	שם
תנו רבנן ה׳ דברים מביאין את האדם לידי טמאה	יומא דף יח
תניא סומכוס אומר אין מאכלין אותו אב״י וא״ל אב״בי	שם
ת״ר אלמלא גלגל חמה נשמע קול המולה של רומי	שם דף כ
ת״ר בית אבטינס היו בקיאין במעשה הקטרת	שם דף לח
תני אמר ר׳ ישמעאל פעם אחת הייתי מהלך בדרך	שם
ת״ר ארבעים שנים ששמש שמעון הצדיק היה גורל עולה	שם דף לט
תנא שממנה הושתת העולם תנן כמאן דאמר מציון נברא	שם דף נד
תניא אמר ר׳ יוסי בא וראה שלא כמדת הק״בה	
מדת בשר ודם	שם דף עה
תיובתא דשמואל תיובתא	שם דף פז
תיובתא דרב הונא תיובתא	סוכה דף ד
תנא מ״מ לאתויי דקב״ש תנא צ״ל	שם דף ס
תניא ר׳ מאיר אומר כל זמן שהמאורות לוקין	שם דף כט
ת״ר בזמן שהחמה לוקה סימן רע לאומות העולם	שם
ת״ר בשביל ד׳ דברים חמה לוקה על אב בית דין	שם

תלת מילי אשתני שמייהו מכי חרב כי מקדשא שם דף לד
ת״ר בשלשה דברים גדולה גמילות חסדים מן הצדקה שם דף מט
תיובתא דרב יוסף תיובתא שם דף נא
תניא אמרו עליו על רש״בג כשהיה שמח שמחת שם דף נג
תיובתא דרב אחא תיובתא שם דף נה
תיובתא דר׳ אחא בר חנינא תיובתא שם דף נח
ת״ר מעשה בר׳ אליעזר שגזר יג תעניות תענית דף כה
תיובתא דר׳ יוחנן תיובתא ולפי איכא דאמרי לא יתותב
רבי יוחנן וזה הפך בעלי הכללים מגילה דף ב
ת״ר ארבעים ושמונה נביאים ושבע נביאות שנתנבאו שם דף יד

סדר נשים

הרי מתרי ילפינן תרי מחדא לא ילפינן יבמות דף ח
תברא מי ששנה זו לא שנה זו פי׳ חלק המשניות
ל״ב תנאים ולא כמו שפיר״שי קושיא אלא
פירושו שבר שם דף יג
תרקבא דדהבא דדינרי עיילא ליה מרתא בת ביתוס שם דף סא
תיובתא דרב הונא תיובתא שם דף עב
ת״ר משפחה אחת היתה בירושלים שהיו מתים
ככן שמונה עשרה שם דף קה
תברא מי ששנה זו לא שנה זו פי׳ חלק המשניות
לב׳ תנאים ודלא כר״שי שם דף קח
תיובתא דרבא תיובתא שם דף קי
תניא אמר רבן גמליאל פעם אחת הייתי מהלך בספינה שם דף קכא
תניא אמר ר׳ עקיבא פעם אחת הייתי מהלך בספינה שם
ת״ר מעשה בבתו של נחוניא חופר שיחין שנפלה לבור שם
ת״ר אל ישמיע אדם לאזניו דברים בטלים מפני
שהם נכוות תחלה כתובות דף ח
תמרי משהנן משבען משלשלן מאשרן ולא מפנקן שם דף י
תני ר׳ חייא כשם שהשאור יפה לעיסה כך דמים יפין לאשה שם

תנא משום רבי מאיר כל אשה שרמיה מרובין בניה מרובין	שם		
תיובתא דרב אחי תיובתא	שם	דף	יד
תנא באבל רבתי	שם	דף	כח
תיובתא והלכתא אין	שם	דף	מא
תקנו שיהיו הבנות ניזונות מן המטלטלין	שם	דף	נ
תיובתא דרב הונא תיובתא	שם	דף	נז
תנא כוס א' יפה לאשה שנים ניוול שלשה תובעת בפה	שם	דף	סה
ת"ר מעשה ברבן יוחנן בן זכאי שהיה רוכב על החמור ראה ריבא	שם	דף	סו
ת"ר מעשה באנשי גליל העליון שלקחו לעני בן טובים	שם	דף	סז
ת"ר המסמא את עינו והמצבה את בטנו והמקפה את שוקו	שם	דף	סח
ת"ר בשעת פטירתו של ר' אמר לבני אני צריך נכנסו	שם	דף	קג
ת"ר אחר פטירתו של ר' מאיר א"ל ר' יהודה אל יכנסו תלמידי ר' מאיר	נזיר	דף	מט
ת"ח צריך שיהא בו אחד משמנה משמנית	סוטה	דף	ה
תנא דבי ר' ישמעאל באותה שעה נבק שאול מתחתיו	שם	דף	י
תנא דבי ר' אלעזר בר ר' שמעון שהביאו מלבן ותלו לו לפרעה	שם	דף	יא
ת"ר בתולה צליינית ואלמנה שובבית וקטן שלא כלו לו חדשיו	שם	דף	כב
ת"ר בו ביום דרש ר' עקיבא בשעה שעלו ישראל מן הים	שם	דף	ל
תניא אר"א בר יוסי בדבר זה זייפתי סיפרי כותיים	שם	דף	לג
ת"ר כיצד עברו ישראל את הירדן בכל יום ארון נוסע	שם		
ת"ר כיצד כתבו ישראל את התורה ר' יהודה אומר ע"ג אבנים	שם	דף	לה
תנא משמיה דרבי נתן באותה שעה נתחייבו שונאיה' של ישראל כלייה שהחניפו לו לאגריפס	שם	דף	מא
ת"ר אשר בנה אשר נטע אשר אירס למדה תורה דרך ארץ שיבנה	שם	דף	מד
ת"ר שלשה חלאין חלה אלישע א' שגירה דובים בתינוקות וא' שדחפו לגחזי	שם	דף	מז
ת"ר לעולם תהי שמאל דוחה וימין מקרבת ולא כאלישע שדחפו	שם		

תניא ר' שמעון בן אלעזר אומר יצר תינוק ואשה
תהא שמאל דוחה — שם
ת"ר שמיר זה ברייתו כשעורה ומשש ימי בראשית נברא — שם דף מח
תניא נמי הכי משחרב מקדש ראשון בטלה שירא פרנרא — שם
תלת עשרי אפי הלכתא אגמיריה לר' חייא שבעה מנהון — נדרים דף מא
תורה מפוארה בכלי מבואר א"ל לימרי מבית אביך — שם דף נ
תוטאי שם חכם — קידושין דף יו
תרתי מה טעם קאמר — שם דף יט
תני תנא קמיה דרב נחמן בזמן שאדם מצער את אביו — שם דף ל
תנא דבי רבי ישמעאל עשה מצוה זו שבשבילה תכנס לארץ — שם דף לז
תניא אידך בשבעה באדר מת משה ובשבעה באדר נולד — שם דף לח
תניא ר' שמעון בן יוחי אומר ג' מצוות נצטוו ישראל — שם דף לט
תניא ר' יעקב אומר אין לך כל מצוה ומצוה שכתובה
בתורה שמתן שכרה בצדה שאין תחיית המתים — שם
תנן הת ז אין מקיפין בחילול השם — שם דף מ
ת"ר לעילם יראה אדם חציו חייב וחציו זכאי — שם
תיובתא דרבא תיובתא — שם דף נב
ת"ר לאחר פטירתו של ר' מאיר א"ל רבי יהודה לתלמידיו — שם
ת"ר בראשונה שם בן שתים עשרה אותיות היו מוסרים — שם דף עא
אותו לכל אדם משרבו הפריצים היו מוסרין אותו
לצנועין שבכהונה והצנועים שבכהונה מבליעין
אותו בנעימת אחיהם הכהנים וכו' שם בן ארבעים — שם בן
ושתים אותיות אין מוסרין אותו אלא למי שצנוע — ד'
ועניו ועומד בחצי ימיו ואינו כועס ואינו משתכר עיין — אותיות
בהרב המורה בזה המאמר והנה רש"י ז"ל — שהוא
כתב בן שתים עשרה ובן ארבעים ושתים — שם
לא פירשו לנו ואני אפרש דע כי שם — המפורש
בן שתים עשרה אותיות הם ג' הויות שיש
בברכת כהנים יברכך יאיר ישא וזהו שם
המפורש וראיה לזה שהצנועים היו מבליעים
אותו על הדוכן עם אחיהם הכהנים וכך העיד
ר' טרפון ושם בן מ"ב הוא ג"כ שם הויה
חציו כפול וחציו פשוט כזה יוד ה וו ה ושם

ע"ב

ע״ב הוא במילוי יודין כזה יוד הי ויו הי ושם ב״ן
הוא הויה כפול כזה יוד ה״ה ו״ו ה״ה ושם
ס״ג הוא הויה במילוי אלפין יו״ד ה״י וא״ו ה״י
ודע בין לחכמי הגמרא ובין למקובלים
הכל הוא בשם ד׳ אותיות שהוא שם המפורש
ית״ש ובעונות שלא נודע לנו והשם יחזיר
בית המקדש למקומה במהרה בימינו אכ״יר
לדעת שם המפורש בעצם

תנא עוד אחרת היתה ולא רצו חכמים לגלותה אבל
חכמים מוסרים אותו לבניהן ותלמידהם
שם

ת״ר כל שעסקו עם הנשים סורו רע
שם דף פב

ת״ר עשרה דברים נאמרו בגרע
שם

תיובתא דרב יוסף תיובתא
גיטין דף מא

תניא אמר ר׳ אלעזר בא וראה כמה גדולה כחה של
בושה שהרי סייע הק״בה את בר קמצא
והחריב את ביתו
שם דף עז

ת״ר מעשה ברי״בח שהלך לכרך גדול שברומי א״ל
תינוק אחד יש בבית האסורים
שם דף נח

ת״ר המשמש מטתו מעומד אוחזתו עוית מיושב
אוחזתו דלריא
שם דף ע

סדר נזיקין

תיובתא והלכתא אין טעמא מאי תיובתא משום
בבא קמא דף טו

תניא צבוע זכר לאחר ז׳ שנים נעשה עטלף עד
שדרו של אדם
שם דף יו

תרתי פירוש שני דברים הפכיים שסותרים זה את זה
שם דף כא

ת״ר חסידים הראשונים היו מצניעין קוצותיהן וזכוכותיהן
שם דף ל

ת״ר וככר שלחה מלכות הרשעה עד חוץ מדבר
זה שאתם אומרים
שם דף לח

ת״ר כלבים בוכים מלאך המות בא לעיר כלבים

ת״ר מעשה בר״א ור׳ יהושע שהיו באין בספינא
והיה ר״א ישן ור׳ יהושע — שם דף עד
תנא בתרא לטפויי מילתא קא אתי — שם דף צג
תניא רבי אליעזר הגדול אומר כיון שהגיע ט״ו
באב תשש כחה של חמה ולא היו כורתין
עצים למערכה וקרו ליה יום תבר מגל — שם דף קכא
תיובתא דרב שרביא תיובתא — שם דף קכז
תיובתא דכולהו תיובתא — שם דף קכח
תיובתא דכולהו תיובתא — שם דף קכט
ת״ר אין למדין הלכה לא מפי תלמוד ולא מפי
מעשה עד שאמרו הלכה למעשה — שם דף קכט
תיובתא דכולהו תיובתא — שם דף קלב
ת״ר שמונים תלמידים היו לו להלל הזקן שלשים מהם — שם דף קלג
תיובתא דרבה תיובתא — שבועו׳ דף לז
תקנתא לתקנתא לא עבדינן — שם דף מא
ת״ר על כל דבר פשע כלל על שור על חמור פרט
ועל כל אבידה — שם דף מב
ת״ר כי יתן איש אל רעהו כלל כסף או כלים
פרט לשמור חזר — שם דף מג
ת״ר משמתו נביאים האחרונים חגי זכריה ומלאכי נסתלקה — סנהדרין ד׳ יא
תוקפו של יוסף ענוותנותו של בועז תוקפו של בועז ענוותנו — שם דף יט
תניא ר׳ יוסי אומר ראוי היה עזרא שתינתן תורה על ידו אלמא — שם דף כא
תניא ר׳ אומר בכתב זה ניתנה תורה לישראל
כיון שחטאו נהפך — שם דף כב
תיובתא דרב נחמן תיובתא — שם דף לא
ת״ר צדק צדק תרדוף הלך אחר חכמים לישיבה
אחר ר׳ אליעזר ללוד אחר רבן יוחנן בן זכאי
לברור חיל אחר ר׳ יהושע לפקיעין אחר רבן
גמליאל ליבנה אחר ר׳ עקיבא לבני ברק אחר
ר׳ מתיא לרומי אחר ר׳ חנינא בן תרדיון לסיכני
אחר רבי יוסי לצפורי אחר ר׳ יהודה בן בתירא
לנציבין אחר ר׳ יהושע לגולה אחר ר׳ לבית שערים
אחר חכמים ללשכת הגזית — שם דף לב

תניא אמר שמעון בן שטח אראה בנחמה אם לא ראיתי אחד שרץ אחר חבירו לחרבה ורצתי אחריו וראיתי סייף — שם דף לז

ת"ר דם יחידי נברא ומפני מה שלא יהיו מינין אומרים הרבה — שם דף לח

תניא היה ר' מאיר אומר בשלשה דברים אדם משתנה מחבירו — שם

ת"ר אדם נברא בע"ש ומפני מה שלא יהיו המנים אומרים שותף — שם

תניא כל שנותיו של רבן יוחנן בן זכאי מאה ועשרים שנה ארבעים שנה עסק בפרקמטיא מ' שנה למד וארבעים שנה לימד — שם דף מא

תרי תנאי אליבא דרבי עקיבא — שם דף פר

תניא אמר ר' אלעזר בר ר' יוסי בדבר זה זייפתי סיפרי כותיים שהיו אומרים אין תחיית המתים מן התורה וכו' — שם דף צ

ת"ר בעשרים וארבעה בניסן איתנטילו דימוסנאי מיהודה ומירושלם כשבאו בני אפריקא לדון עם ישראל לפני אלכסנדרוס מוקדון — שם דף צא

ת"ר שלשה היו באותה עצה הק"בה ודניאל ונבוכדניצר הק"בה אמר נזיל דניאל מהכא דלא לימרו בזכותיה איתנצול ודניאל אמר — שם דף צג

ת"ר שלשה קפצה להם הארץ אליעזר עבד אברהם ויעקב אבינו ואבישי — שם דף צה

ת"ר שבוע שבן דוד בא בו שנה ראשונה מתקיים מקרא זה והמטרתי — שם דף צז

תניא ר' נהוראי אומר דור שבן דוד בא בו נערים ילבינו פני זקנים — שם

ת"ר כי ידין ה' עמו אין בין דוד בא עד שירבו המסורות ד"א עד — שם

תניא שלשה באין בהסיח הדעת ואלו הן משיח מציאה ועקרב — שם

תנא דבי אליהו ששת אלפים שנה הוי עלמא שני אלפים

תוהו

תוהו ב׳ אלפים	שם
ת״ר מנשה היה שונה חמשים והמשה פנים בתורת כהנים כנגד שני מלכותו אחאב שמנים וחמשה ירבעם מאה ושלש	שם דף קג
ת״ר שלשה שמשו בתכה וכולם לקו כלב ועורב וחם	שם דף קח
תניא כשעלה משה למרום מצאו להקב״ה שיושב וכותב ארך אפים	שם דף קיא
ת״ר יום שנברא בו אדם הראשון כיון ששקעה עליו חמה אמר אוי לי	עבודה זרה דף ה
תניא ר׳ ישמעאל אומר ישראל שבחוצה לארץ עוכדי ע״ז בטהרה	שם
תנא דבי אליהו ששה אלפים שנה הוי העולם ב׳ אלפים תהו ב׳ אלפים	שם דף ט
ת״ר כשנתפס ר׳ אליעזר למינות העלוהו לגרדום לידון אמר לו אותו	שם דף יו
ת״ר כשנתפסו ר׳ אלעזר בן פרטא ור׳ חנינא בן תרדיון א״ל ר׳ אלעזר	שם דף יז
ת״ר כשחלה ר׳ יוסי בן קיסמא הלך ר׳ חנינא בן תרדיון לבקרו א״ל חנינא	שם דף יח
תנא כשם שעמדה חמה ליהושע כך עמדה לו חמה למשה ולנקדימון	שם דף כה
תיובתא דרבא תיובתא	שם דף נח
תיובתא דרבי יוחנן תיובתא	הוריות דף ג
תמר זנתה וזמרי זינה תמר יצאו ממנה מלכים ונביאים זימרי נפלו	שם דף י

סדר קדשים

תיובתא דריש לקיש תיובתא	זבחים דף לד
תרי תנאי אליבא דרבי יהודה	שם דף לו
תרי תנאי אליבא דרבי ישמעאל	שם דף לז
תרי תנאי ואליבא דרבי ישמעאל	שם דף נב

תורה תורה אימרי בריכרי מיחלפי לך	שם	דף	עז
תנא רישא משום סיפא וזה דבר חידוש	שם	דף	צא
תיובתא דרבא בר אחילי תיובתא	שם	דף	צה
תניא כל האוכל מעפרה של בבל כאילו אוכל בשר אבותיו וי״א כאילו	שם	דף	קיג
תנא כשמת עלי הכהן חרבה שילה ובאו לנוב כשמת שמואל הרמתי חרב נוב ובאו לגבעון	שם	דף	קיט
תיובתא דרב כהנא תיובא	שם		
תיובתא דרב ענן תיובתא	חולין	דף	ה
ת״ח צריך שלימוד שלשה דברים כתב שחיטה ומילה	שם	דף	ט
תברא מי ששנה זו לא שנה זו פי׳ שבר וחלק המשניות לשני תנאים	שם	דף	טו
תנא דבי ר׳ ישמעאל אשר לו כרעים כלל ארבה סלעם חרגול חגב פרט למינהו חזר וכלל כלל ופרט וכלל	שם	דף	סו
תניא היה ר׳ מאיר אומר אל יסרהב אדם לחבירו לסעוד אצלו ויודע	שם	דף	צד
ת״ר לא ימכור אדם לחבירו סנדל של מתה בכלל של חיה שחוטה	שם		
תא חזי מה בין תקיפי ארעא דישראל לחסידי דבבל	שם	דף	קכב
ת״ר כל שיש ביבשה יש בים חוץ מן החולדה	שם	דף	קכז
תנא אמר ר׳ נתן אין לך כל מצוה קלה שכתובה בתורה שאין מתן שכר	מנחות	דף	מד
תניא היה ר׳ מאיר אומר גדול עונשו של לבן יותר מעונשו של תכלת משל למה הדבר דומה למלך בשר ודם	שם	דף	מג
תיובתא למאן דאמר יש דיחוי באיסורין תיובתא	שם	דף	נד
ת״ר כשצרו מלכי בית חשמונאי זה על זה והיה הורקנוס מבחוץ וארסטובלוס מבפנים בכל יום ויום היו	שם	דף	סד
ת״ר אלין יומיא דלא להתענאה בהון ומקצתהון דלא למספד	שם	דף	סה
תרי תנאי ואליבא דרבנן	שם	דף	קח
תניא אותה שנה שמת שמעון הצדיק אמר להן שנה זו מת	שם	דף	קט
ת״ר תרנגולת לעשרים ואחד יום וכנגדו באילן תבואה תאינה חתול לחמשים ושנים	בכורות	דף	ח

תיובתא

תיובתא דאביי תיובתא — שם דף ט
תרומת חוצה לארץ אוכל והולך ואחר כך מפריש — שם דף כו
והנה הרמ״בם ז״ל הביא דין זה בפרק ה׳ מהלכות
ביכורים הלכה י״ב הנדה וכיוצא בה מברכת
קשיא ומפרשת חלת חוצה לארץ שאינה מוזהרת
על וכו׳ ומסיים בהלכה עצמה ואם רצה לאכול
מה״רי תחלה ואח״כ יפריש החלה בחוצה לארץ
אבוהב מותר שאין עיקרה אלא מדברי סופרים
והוא פסוק א׳ וכספרים שבידנו עושה הלכה
י״ג ומתחיל החלה בחוצה לארץ מותר וטעות נפל
בספרים ולפי הטעה זאת הגיה הרב הכולל
מוה״רדי אבוהב ואם רצה לאכול נ״ל
שצ״ל יאכל תחלה ומחילה מכ״ת
תיובתא דרבי אלעזר תיובתא — שם דף כח
תיובתא דשמואל תיובתא — שם דף מו
תיובתא דרבא תיובתא — מעילה דף לז
תנא דבי אליהו גיהנם למעלה מן הרקיע וי״א
לאחורי הררי חשך — תמיד דף סו
תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם שנאמר וכל בניך למודי ה׳ — שם
תוטני שם חכם — בריתות דף עו
ת״ר כשמן הטוב היורד על הראש כמין שתי טיפין
מרגליות היו תלויות לאהרן — שם בדף פד
תוטיני שם חכם — שם דף פד
תיובתא דרבנאי תיובתא — שם דף פה
תברא מי ששנה זו לא שנה זו פי׳ שבר וחלק
המשניות ל״ב תנאים — שם דף צו
ת״ר ד׳ צווחות צווחה העזרה צווחה א׳ הוציאו מכאן בני עלי — שם דף ק
תיובתא דרבי יוחנן תיובתא — תמורה דף קכה
תיובתא דרב הונא תיובתא — שם דף קלב

סדר טהרות

תנא דבי רבי ישמעאל לא תנאף לא תהא בך

ניאוף

תם ונשלם ספר **משמרות כהונה** בעזרת שוכן מעונה

ברוך נותן ליעף כח ולאין אונים עצמה ירבה